

SULUK

Dinosaurit nunatsinni
uumasuugallarmata

DINOSAURERNE VAR HERRE AF GRØNLAND

DINOSAURS RULED IN GREENLAND

Assiliinermik eqqumiitsuliat
internettimi

FOTOKUNST PÅ NETTET

PHOTOGRAPHIC ART ON THE WEB

Tusagassiorfiit nunatsinnik
soqutiginnilluartut

UDENLANDSK PRESSE FALDER FOR GRØNLAND

THE FOREIGN PRESS FALLS FOR GREENLAND

**2009
#04**

TIGORIANNGUARUK!

**TAG SULUK
MED HJEM!**

**YOUR
PERSONAL
COPY!**

**Hvis du er vinelsker
og bor i Grønland,
så er Club Vino
noget for dig...**

**Viinnit nuannariguk-
kit nunatsinnilu
najugaqarlutit
Club Vino ilinnut
naleqqutissaaq...**

I Club Vino arbejder vi på at finde frem til gode kvalitetsprodukter med relationer til vinens forunderlige verden. Disse produkter kan købes på vores hjemmeside så længe lager haves.

Vi ønsker desuden at fremme vinkulturen i Grønland gennem forskellige tiltag.

Vi har nedsat en lille redaktion af forskellige eksperter, som sammen udarbejder et interessant og gratis kvartalsblad med spændende artikler. Vi tilbyder vinsmagninger og vinrejser for dem der er interesseret i en ekstra oplevelse. Foruden dette giver vi alle vores medlemmer mulighed for at præge hvilke emner, der skal fokuseres på.

Læs mere om klubben og dens aktiviteter på www.clubvino.gl...

Viinnit silarsuannut attuumassuteqar-titsilluta, vinniit nioqqutissiarineqarner-mikkut pitsaasut ujartortuarlugit Club Vino-mi suliatinnik ingerlatsivugut. Nioqqutissallu taakkua toqqorsivitsinni pigitillugit, nittartagarput iserfigalugu pisiarineqarsinnaapput.

Kiisalu aamma suliniutit assigiinngitsut aqqutigalugit, Kalaallit Nunaanni viinnit pillugit piorsarsimassuseq siuarsarupparput.

Aaqqissuisoqarfimmik anginngitsun-guamik pilersitsisimavugut immikkut piginnaasalinnik inuttalikkamik. Taakkualu suleqatigiillutik qaammatit pingasukkaarlugit saqqummertartus-samik soqutiginartumik akeqanngit-sumillu quppersakkamik (aviisimik) saqummersitsisassapput pissanganar-tunik imaqartartussamik. Immikkullu misigisaqarusuttunut viinninik ussiitsi-nerit aammalu viinnit pillugit angalane-rit soqutiginnittunut ingerlattarpagut. Tamakkualu saniatigut qulequttanik su-nik aallussinerusinnaaneq pillugu, ilaa-sortagut sunniteqarnissaannut aam-ma periarfissikkusuppagut.

Klubbe aammalu sammitittagai pillu-git annertunerusumik atuarsinnaavatit, una iserfigalugu www.clubvino.gl...

www.clubvino.gl

SHOP ON TOP OF THE WORLD

DUTY FREE
KANGERLUSSUAQ NARSARSUAQ

Stort udvalg, lave priser

Vi fører et kvalitetsudvalg af øl, vin, spiritus, cigaretter, chokolade og parfume til absolut konkurrencedygtige priser.

Husk at du kan handle både ved ankomst og afrejse eller bestille varer inden afrejse på www.dutyfree.gl. Så kan det ikke være nemmere. God rejse!

Qinigassat arlallit, akit appassisut

Immiaqqanik, viinninik, imigassanik, cigaritsinik, sukkulaatinik tipigissaatinillu pitsaasunik akimikkut unammillersinnaasunik qinigassaateqarpugut.

Eqqaamallugu www.dutyfree.gl imut tikinninni aallannginnermilu pisiniarsinnaagavit imaluunniit piniarsinnaagavit. Pisariinnerusinnaangilaq. Angalalluarina!

Wide selection, low prices

Our shop has a large selection of quality beer, wine, spirits, cigarettes, chocolate and perfume at very competitive prices.

Please note that you can shop upon arrival and departure or place your order online at www.dutyfree.gl prior to departure. It's that easy. Have a good trip!

Prischeck	Taxfreepriser Kastrup	Taxfreepriser Grønland
Skandinaviske cigaretter (Prince, Cecil, Look)	199,-	175,-
Tanqueray Special Dry Gin (100 cl)	139,-	119,-
Smirnoff Vodka Red Label (100 cl)	105,-	74,-
Grand Marnier Gul (100 cl)	199,-	189,-
Bushmill Whiskey 10 Years (100 cl)	229,-	199,-
Gucci Envy Eau de Toilette (50 ml)	375,-	295,-
Hugo Boss In Motion Eau de Toilette (40 ml)	289,-	220,-

Priser pr. 01-06-2008

www.dutyfree.gl

Suluk er grønlandsk og betyder vinge

Suluk is the Greenlandic word for wing.

Leif Josefson

TIMMISARTUMUT TIKILLUARITSI

Air Greenlandip timmisartuussinerani ilorrisi-maarnartumik ingerlanissassinnik kissaappassi

VELKOMMEN OMBORD

Vi ønsker Dem en god og behagelig rejse på Air Greenlands rutenet

WELCOME ON BOARD

We wish you a pleasant journey with Air Greenland

*Inusstamersumik inuulluaritsi
Med venlig hilsen
With kind regards*

AIR GREENLAND'S CREW

SULUK

AG-mit Air Greenland a/s
 sinneflugu saqqummersinneqarpoq
 SULUK produceres af AG for Air Greenland a/s
 SULUK is produced for Air Greenland Inc. by
 AG, P.O. Box 39, 3900 Nuuk, Greenland

AAQISSUISUT/REDAKTION/EDITING

Inga Dora G. Markussen
(akisuss./ansv./ed. in chief)
 Christian Schultz-Lorentzen
(akisuss./red./ed.)

**AAQISSUISUTUT ATAATSIMIITAAQ/
REDAKTIONSUDVALG/EDITORIAL BOARD**

Annie Busk Lennert, Jesper Kunuk Egede, Inga
 Dora G. Markussen, Christian Schultz-Lorentzen
 & Linda Rachlitz

**NUTSERISUT/
OVERSÆTTELSE/TRANSLATION**

Maria Holm, Gábánguaq Johansen

**USSASSAARUTIT/
ANNONCER/ADVERTISING**

Salgs og Marketing
 E-mail: annoncer@ag.gl
 P.O. Box 39, 3900 Nuuk
 Tlf. +299 32 10 83 – telefax +299 32 54 83

**ILUSILERSORNEQARFIA/
GRAFISK TILRETTELÆGNING/LAYOUT**

Linda Rachlitz
 AG Reklame, P.O. Box 39, 3900 Nuuk
 Tlf. +299 32 10 83 – telefax +299 32 54 83

ASSEQ/FORSIDE FOTO/COVER PHOTO

Carsten Egevang, ARC.PIC.COM

NAQITERNEQARFIA/TRYK/PRINTING

Datagraf, Auning
 ISNN 0904-7409

 Imai

News	7
Dinosaurit nanatsinni uumasuugallarmata	11
Assiliinermik eqqumiitsuliat internettimi	20
Takornarianut illuaqqat angallanneqarsinnaasut	25
Immap qimuttui	28
Pukkitsut kimmikkaallu	41
Tusagassiorfiit nunatsinnik soqutiginnilluartut	44
Nerisassiornerup Guutianik naapitsineq	52
Meeqqat quppernerat	58
Air Greenlandip nammineq silarsuaanut	63
Isiginnaagassiaq	66
Nipilersuutit	70
Timmisartumut tikilluarit	71
Siunnersuutit pitsaasut ingerlaartilluni atugassat	73
Timmisartuutit	75
Ingerlaviit nunap assingani	76
Københavnip mittarfia	77
Akitsuuteqanngitsumik pisiarisinnaasat	77

 Indhold

News	7
Dinosaurerne var herre af Grønland	14
Fotokunst på nettet	22
Mobile turisthytter	27
Havets trækheste	32
Flade og høje	42
Udenlandsk presse falder for Grønland	46
Mødet med Mad-Gud	54
Børnesiderne	58
Fra Air Greenlands egen verden	63
Film	66
Musik	70
Velkommen ombord	71
Gode råd undervejs	73
Flyflåde	75
Rutekort	76
Københavns lufthavn	77
Toldregler	77

 Contents

News	7
Dinosaurs Ruled in Greenland	16
Photographic Art on the Web	23
Mobile Tourist Cabins	28
The Draught Horses of the Sea	36
Heels and Flats	43
Foreign Press Falls for Greenland	48
A Meeting with the Food God	56
For Kids	58
From Air Greenland's World	63
Movies	66
Music	70
Welcome on Board	71
Good Advice When Flying	73
The Fleet	75
Route Map	76
Copenhagen Airport	77
Duty Regulations	77

NEVER STOP EXPLORING

UNIGANI NASSAARNIARTUARTOQ

WINTER WINDSUFTING IN NUUK FEBRUARY 2009

ITTU.NET

ittu@ittu.net . Tlf. 32 72 03 . Fax 32 72 02

Uovertrufne oplevelser - lige der hvor Indlandsisen møder havet

Ilulissat isfjord Unesco verdensarv

- opleves til fods, til vands og fra luften

Helikoptertur: DKK 2.695,-

Sejltur mellem isfjeldene:
fra DKK 450,-

Guidet vandretur til den fantastiske udsigt over isfjorden: DKK 200,-

Eqi – den kælvende bræ

Priseksempel: DKK 2.690,-

(2 dage/1 nat, pr. person i hytte med to personer, inkl. sejltur Ilulissat-Eqi-Ilulissat og fuld forplejning i caféen).

World of Greenland

Kussangajaannguaq 7, Postboks 109, 3952 Ilulissat

Tlf. +299 94 43 00, Fax +299 94 43 02, info@wog.gl

BOOK ONLINE PÅ: www.worldofgreenland.com

Mød Indlandsisen og det farverige Grønland

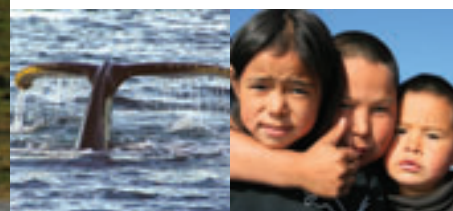

SISIMIUT

Besøg det farverige Sisimiut, som ligger smukt omgivet af høje fjelde og dybe fjorde. Her er masser af muligheder; du kan vandre, tage på fisketure og opleve livet i en grønlandsk by. Prøv f.eks.:

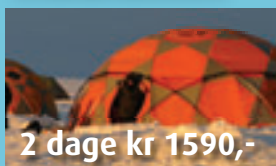
Assaqutaq og hvaler

Vi besøger den forladte bygd Assaqutaq og spejder efter hvaler. **3 timer kr 795,-**

KANGERLUSSUAQ - Eventyret ved Indlandsisen begynder her

Indlandsisen

2 dage kr 1590,-

Camp Ice Cap

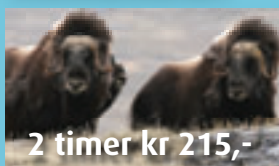
Inkl. alt udstyr, mad og transport

Tur Til Indlandsisen Punkt 660

5 timer kr 550,-

Moskussafari

2 timer kr 215,-

Vi kører ud i fjeldet og spejder efter det spændende arktiske dyreliv

Polar Lodge

Centralt beliggende 100 m fra lufthavnen. Vi har byens bedste senge, gode priser i vores souvenirbutik og trådløst internet

Læs mere på
www.wogac.com

KANGERLUSSUAQ
kontor, lodge og shop
Telefon +299 841016

SISIMIUT
Kontor og shop
Telefon +299 863000

info@wogac.com

Igasoq pissartaq Hotel Arcticimut

 Igasoq Jeppe Ejvind Nielsen, nunat-sinni igasut pissartannqornunneranni igasuni kisiartaalluni pingasoriarluni pissartannqorsimasooq, septembarimi Nuummi marmarsaakkanik neriniartarfik Nipisa qimallugu aallalerpoq. Igasoq inuusuttoq taanna taarsiullugu Ilulissani Hotel Arcticimi nunatsinni nutaaliaanerpaamik ataatsimeersuartarfit-talimmi iluliarsuarnut Kangianeersunut isik-kivigilluinnartumiittumi iggavimmut pisortanngussaaq.

– Pitsaalluinnartumik naaggaarsinnaangi-sannik neqeroorfigineqarpunga. Tamatuma peqatigisaanik Ilulissat tassaavoq Kalaallit Nunaat aallaqqaammut misigeqqaarususimasara, Jeppe Ejvind Nielsen, Nipisamik piginneqataasoq oqarpoq, piginneqatiminillu Rune aamma Gitte Collinimit ”avissaarnermi” akaareqatigiilluni pisimanera ilisimatitsis-sutigalugu.

Hotel Arcticimi, ukiuni kingullerni allanngortiterinermut allilerinermullu akunnittarfiup pisortaata Erik Bjerregaardip siuttuuffigisimasaani, iggaviup pisortaatut Jeppe Ejvind issittumi nerisassiassanik najukkameersunik Ilulissallu tusamasaassutigilluagaannik sassaalliteqartarnissamik siunnerfeqarniarpoq.

KAL Saamerlernit: Rune, Gitte aamma Jeppe, neriniartarfimmik Nipisamik ataatsimut ingerlatsisuusimasut, maannali kingullertut taaneqartumik pinngitsuuisariaqalersut.

DK Fra venstre: Rune, Gitte og Jeppe, der i fællesskab har drevet restaurant Nipisa, men nu må undvære sidstnævnte.

GB From the left: Rune, Gitte and Jeppe, who used to run the restaurant Nipisa together, but now they must do without Jeppe.

Kokkemester til Hotel Arctic

 Kokken Jeppe Ejvind Nielsen, der som den eneste tre gange har vundet Grønlandsmesterskabet for kokke, forlader til september gourmetrestauranten Nipisa i Nuuk. Den unge kok indtager i stedet køkkenfaciliteterne på det smukt beliggende Hotel Arctic i Ilulissat, der tillige råder over landets mest moderne konferencecenter med udsigt til Isfjordens drivende isbjerger.

– Jeg fik et rigtigt godt tilbud, som jeg ikke kunne sige nej til. Samtidig er Ilulissat det Grønland, jeg oprindeligt kom op for at opleve, siger Jeppe Ejvind Nielsen, der er medejer af Nipisa og oplyser, at ”skilmissen” fra de to andre partnere Rune og Gitte Collin er sket i mindelighed.

Som køkkenchef på Hotel Arctic, hvor hoteldirektør Erik Bjerregaard de senere år har stået i spidsen for en omfattende om- og udbygning, vil Jeppe Ejvind satse på et arktisk baseret køkken – altså lokale råvarer – som Ilulissat er så kendt for.

Master Cook at Hotel Arctic

 Cook Jeppe Ejvind Nielsen, who is the only person to have won Greenland’s championship for cooks three times, is leaving gourmet restaurant Nipisa in Nuuk in September. The young cook is instead taking over the kitchen facilities at the beautifully situated Hotel Arctic in Ilulissat. The hotel also has the country’s most modern conference centre with views of the icebergs drifting in the ice fjord

– I was given a good offer I couldn’t refuse. At the same time, Ilulissat is the Greenland I originally came up here to experience, says Jeppe Ejvind Nielsen, who is co-owner of Nipisa and explains that the “divorce” from the two other co-owners Rune and Gitte Collin has been amicable.

As chef at Hotel Arctic, where manager Erik Bjerregaard in recent years has been at the head of wide scale expansion and renovations, Jeppe Ejvind will focus on an Arctic-based kitchen – that means local ingredients – which Ilulissat is so famous for.

AG

Misarpallattumik kunissineq

Uillut nerisassatut mamarluinnartuupput. Aamma Kalaallit Nunaanni taamaappoq, tamaanilu ima uiloqartigaaq aallarnisaasartut mamarineqarlartunik tamakkuninnga avammut tunisassiuernissaq siunertaralugu misiliummik alliaortitsiveqalersimallutik – Canadamisorluinnaq. Uillunilli mamarisaqarlartut tassaaginnangillat uagut inuit. Aarrit Manerasuarmi kiisalu Atlantikum, Kalaallit Nunaata avannarpasinnerpaartaani, uumasusut, uilortuumasuupput. Aarrup inerilluarsimasup 1000 kiilunik oqimaassusillip ullup unnuallu ingerlanerani uillunilik 4.000-6.000-inik imaluunniit uillut nerpiinik 50-70 kiilut missaanniittunik neri-sarnera ilisimatuunitt missingerneqarsimavoq. Aarrup umerluni malussarilluinnartut atorlugit immap naqqani uillut anersaartorfii sumiissusersiniartarpai uillullu kiliortuilluni nuorartittarlugit. Aarrup uiloq qaleruaanit millullugu anillatsittarpaa. Sakkortuumik misarpallattumik kunissineq tamanna sekundit arfinillit missaannik sivissususeqartarpoq, misissuineritigullu paasineqarsimavoq, aarrup minutsinik arfinilinnik sivissusulimmik aqqaamanermini minutsimut uillut arfineq-pingasut qulingilualluunniit millullugit nerisinaasarai.

KAL Aarrup taleqquminik uillut nuorartittarpai imaluunniit qanermiit sakkortuumik tissalukaaraluni marrarmit nuorartittarlugit.

DK Hvalrossen frilægger muslingerne med lufferne eller spuler mudder væk med en kraftig vandstråle, der sprøjtes ud af munden.

GB The walrus exposes the mussels with its flippers or flushes the mud away with a powerful jet of water sprayed from its mouth.

Et smækkys

Muslinger er en delikat spise. Det gælder også i Grønland, hvor muslinger findes i så store mængder, at iværksættere har startet forsøgsfiskeri med sigte på eksport af delikatesserne – nøjagtigt som det er tilfældet i Canada. Men det er ikke kun os tobenede, der værdsætter muslinger på menuen. Både stillehavshvalrossen og atlantehavshvalrossen, der lever i de nordligste egne af Grønland, går til biddet. Forskere har beregnet, at en voksen hvalros på 1000 kilo spiser omkring 4.000-6.000 muslinger i døgnet eller cirka 50-70 kilo muslingekød. Hvalrossen bruger sit fintmærkende overskæg til at føle sig frem til ånderørene hos muslingerne i havbunden og derpå skrabe dem fri. Ved hjælp af et gevaldigt undertryk i mundhulen suger hvalrossen muslingen ud af skallen. Det kraftige smækkys varer omkring seks sekunder, og undersøgelser viser, at en hvalros kan udsuge otte-ni muslinger i minuttet i løbet af et dyk på seks minutter.

A Smacker

Mussels are a delicacy. This is also true in Greenland, where they are found in such large numbers that entrepreneurs have started a test fishery with an aim to export the delicacies – just as they do in Canada. But it is not only two-legged creatures who appreciate a menu of mussels. Neither the Pacific walrus nor the Atlantic walrus, which lives in the northernmost regions of Greenland, hold back. Scientists have calculated that a grown walrus weighing 1.000 kilos eats about 4,000-6,000 mussels a day, or about 50-70 kilos of mussel meat. The walrus uses its sensitive whiskers to feel its way to the breathing pipes of the mussels on the seabed and then scrapes them up. Using the huge vacuum it creates in its mouth, the walrus sucks the mussels out of the shells. This huge smacker lasts about six seconds and studies show that a walrus is able to suck out eight to ten mussels each minute during a dive of six minutes.

Privat

KAL Fyrst Albert II Uummannap kangerliu-mamami sikukkut qimussertog qim-miaqqamik kissumiarluni – ikinnus-suani Ole Jørgen Hammeken panialu Pipaluk peqatigalugit.

DK Fyrst Albert II på hundeslæde på havisen i Uummannaq-bugten med en hundehvalp i favnen - sammen med sin gode ven Ole Jørgen Hammeken og hans datter Pipaluk.

GB Prince Albert II on a dogsled on the sea ice in Uummannaq Bay with a puppy in his arms – together with his good friend Ole Jørgen Hammeken and his daughter Pipaluk.

Fyrstimik tikeraarteqarneq

 Apriilip naalernerani fyrst Albert II af Monaco ikinnutini professor Jean Malaurie Frankrigimeersoq Ruslandimilu Dumamut siulittaasup tullia dr. Artur Chilingarov peqatigalugit Kalaallit Nunaata kitaata avannaani Uummannamut ikinnugtitut tikeraarpoq. Tikeraarnerli pisortatiguukannersumik si-unertaarpoq, Jean Malaurie Museum aamma UPI – Uummannaq Polar Institute atoqqaartinneqarmata. Siullermilli rådhusitoqqap saavani qaqutigootumik erfalasersoqarpoq Monacop Kalaallit Nunaatalu erfalasu amuneqarmata. Fyrst Albert II Danmarkimi kungissaq Frederik assigalugu qimussernermik nuannarisalerujussuuvog – taamalu 2006-imi Qalasersuarmut "the last degree", avannarpassitsimit 89 gradiniit, qimussersimallugu. Taamaattumik Uummannami ulluni marlunni upernaami silagilluinnaraa qimussimik angalasoqarpoq nunaqarfimmut inuerussimasumut Uummannatsiamut tassanngaanniillu nunaqarfimmut Ikerasammut. Uummannamut uteriartornerminni angalaaq-tigiit sikukkut ningittakkanik amuarput, amusalugillu eqalussuit nuliaat, imminnguit qalerallillu. Tikeraat aalisagartaminnik nutaanik angerlaassipput.

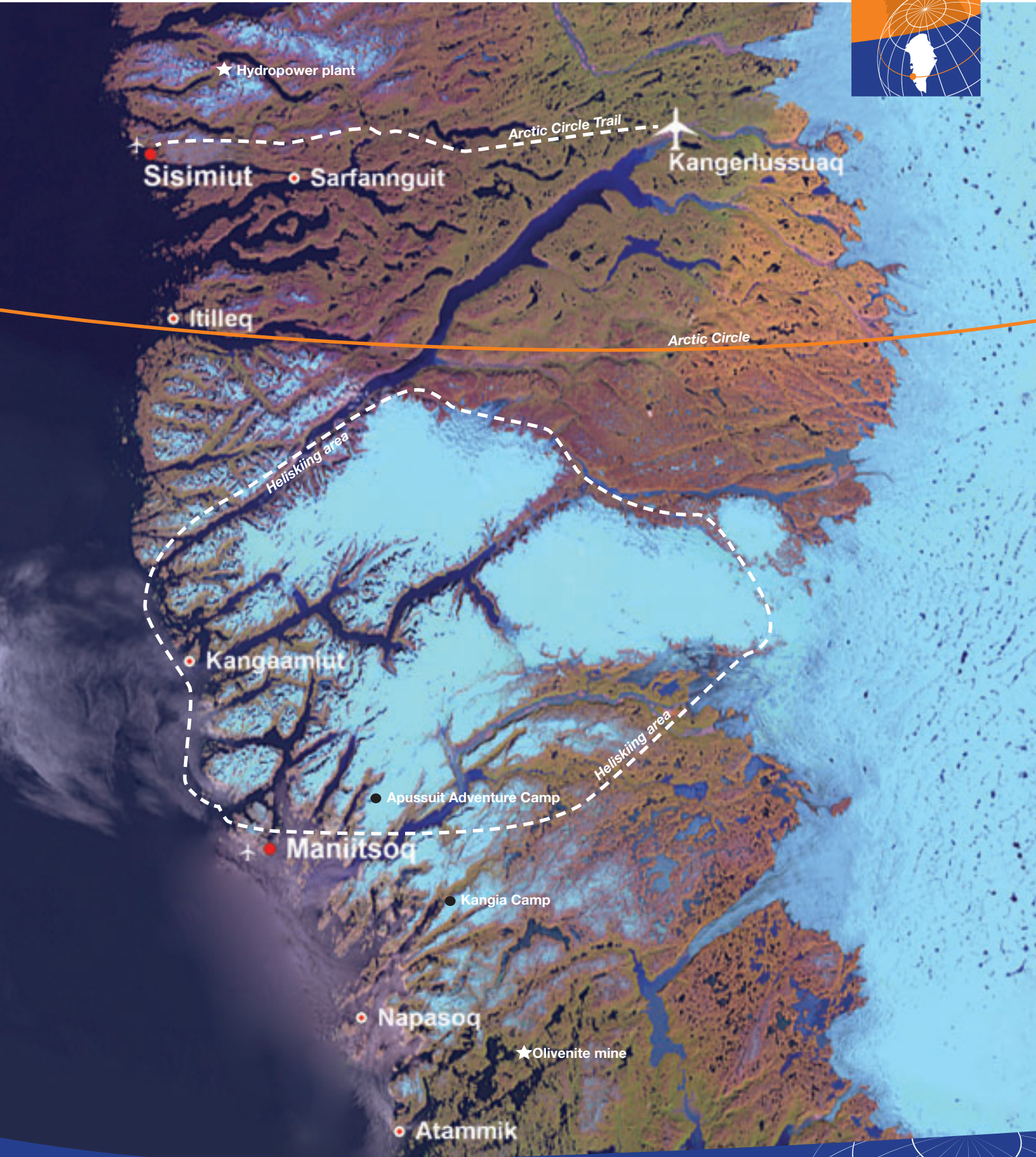
Fyrsteligt besøg

 I slutningen af april var fyrst Albert II af Monaco – sammen med sine venner professor Jean Malaurie fra Frankrig og vicepræsident for den russiske Duma dr. Artur Chilingarov – på et venskabeligt besøg i Uummannaq i Nordvestgrønland. Besøgets formål havde imidlertid en halv-officiel karakter, da Jean Malaurie Museum og UPI – Uummannaq Polar Institute blev indviet. Men først var der ved det gamle rådhus en usædvanlig flaghejsning af det monegasiske og grønlandske flag. Fyrst Albert II er ligesom den danske kronprins Frederik en ivrig tilhænger af hundeslædekørsel - således kørte han med hundeslæde "the last degree", dvs. fra 89 grader nord til Nordpolen i 2006. I Uummannaq stod den derfor på to dages hundeslæde i det smukkeste forårsvejr til den nedlagte bygd Uummannatsiaq og videre til bygden Ikerasak. På turen tilbage til Uummannaq hev selskabet en langline op gennem et hul i isen og der var bid af både rokker, skolæst og hellefisk. Gæsterne fik deres egne friskfangede fisk med hjem.

Princely Visit

 At the end of April, Prince Albert II of Monaco – together with his friends Professor Jean Malaurie from France and the Vice President for the Russian Duma Dr. Artur Chilingarov – paid an unofficial visit to Uummannaq in North West Greenland. However, the purpose of the visit did have a semi-official nature, namely the official opening of the Jean Malaurie Museum and the UPI – Uummannaq Polar Institute. But first there was an unusual hoisting of the Monegasque and Greenlandic flags at the old town hall. Just like Danish Crown Prince Frederik, Prince Albert II is a keen supporter of dog sledding. He drove "the last degree", i.e. from 89 degrees north to the North Pole by dog sled in 2006. This is why two days of dog sledding were included in Uummannaq, driving in the most beautiful spring weather out to the abandoned settlement of Uummannatsiaq and on to the settlement of Ikerasak. On the ride back from Uummannaq the party pulled a long line up through a hole in the ice, catching skate, grenadiers and Greenland halibut. The guests took their own freshly-caught fish home with them.

ENTER THE ARCTIC

Your Arctic experience begins here

Dinosaurit nunatsinni uumasuugallarmata

Ukiut millionerpassuit matuma siorna Kalaallit Nunaat Ækvatorip nalaani inissisimavoq. Taamanernit qeqertaq arriitsumik avannamut illuariartorpoq. Kiattumisut kiassuseqaraluararluni issittumisut nillissuseqalerpoq

Allattoq: Christian Schultz-Lorentzen

Qeqertat koraliusut kusanartut, seqernup kissarluinnartup ataani immap tarajuusup maliisa qaarfigisartagaat. Puilasitsoqarferujussuit kiattullu orpippassui uumassuilinnik isigisaq tamakkerlugu aalaaluttut. Innermik anitsisartorujussuit lavamik aamaartuinnarmik anitsisartut nukerujussuillu tupinnaannartut atorlugit nunavissuit qalipaasa avissaariartornerat ilutigalugu nunarsuup iluanit qaffakaasut. Piffissallu ingerlenerani dinosaurit assigiinngitsut kisissaanngitsut, sisamavilissuit silittunik sulullit, svaneøgler uumasullu qangarsuaq uumasusut allat.

Takorlooruminaakkaluarpoq, kisianni ukiut 500 millionit missingisa matuma siorna Kalaallit Nunaat, ullumikkut -50 gradit angullugit ississinnaasartoq, kiattup silaannaanik silaannaqarpoq. Piffissaq Kambrium atuutsillugu orpippassuarni, narsarsuarni imaani uumasut naasullu naggorissut, ullumikkut ujaranngornertut taamaallaat ilisimaneqartut, pinngorarput. Taakkununga ilaapput uilorujussuaq 2 meteringajannik angisusilik kiisalu dinosaurit ukiut 240 millionit missingisa matuma siorna pinngorsimasut ukiullu tulluittut 170 millionit ingerleneranni nunarsuarmi uumasuni malunnaateqarnerpaasut saarngisa isigaasalu nuutsinneri. Ima malunnaateqarsimatigipput miluumasut – inuit pinngorfigisaat – taamaallaat kikkartuaq-

qatut ineriartorsinnaasimallutik. Aatsaat dinosaurit pissutaa nalunartumik oqaluttuarisaanermit tammakarmata miluumasut inissaqalerput taamalu uumasooqassutsimut ullumikkut nalungisatsinnut ineriartuaarsinnaalerlutik. Dinosaurit nungussimanngikkaluarpata inuit ullumikkutut inuusut pinngorsinnaasimassanngikkaluarput.

UJARANGORNERPASSUIT

– Kalaallit Nunaat piffissap ingerlanerani Ækvatorimit issittumut nuukkiartuaarnermini uumasorpasuaqarlunilu naasorpasuaqarsimavoq. Pinngortitaq tupinnaannartumik arlalippasuaariarluni allanngortarsimavoq. Kalaallit Nunaat ujarangornernik ujaasisartunut ornigassaqqilluinnartuuvoq naasoqassasuseq annikitsuinnaammat, ujarangornerillu nassaarineqarsimasut ilaatigut tassaapput dinosaurit, kuukkoo-riarsuit, saaniluut palmillu bananinik inerittoqartartut. Nunarsuarmi ujarangorneqarfiit pitsaanerpaat tamangajammik pissutsinik iltimik sunnersimaneqanngitsunik pissuteqarput. Ullumikkut uumasooqassutsikkut ajunaarnersuartut naatsorsuutigineqartartut tassaapput pissutsit itsarnisarsiuunut palæontologinut piukkunnaateqarnerpaat, Jesper Milán, ujarangornerni dinosaurinilu ph.d. katersugaasivimmilu Geomuseum Faxe/ Østjyllands Museumimi nakkutilliisoq.

Kalaallit Nunaata avannamut illuariatortnera nunarsuup qalipaasa saatsernerannik pissuteqarpoq. Aallaqqaammut nunat tamarmik nunavitoqarsuarmi Pangæami ataatsimoorsimagaluarput, qularnangitsumillu ullut ilaanni nunavissuarujussuarmi nutaami ataatsimooqqilerumaarlutik.

Aatsitsivimmi tassani Kalaallit Nunaata oqaluttuassartaa ineriartorsimavoq. Annertuumik nikeriarneq kingulleq pivoq ukiut 100 millionit missingisa matuma siorna Kalaallit Nunaat Norge- lu imminnut avissaarmata Atlantikullu avannaa pilersillugu. Avissaarneq tamanna pivoq innermik anitsisartoqarujussuarnerata kinguneranik – piffissamilu dinosaurit uumasuuffigisaata kingullersaata nalaani. Ullumikkut Kalaallit Nunaat ukiumut suli 15 centimeterinik kimmut, Amerika Avannarliup tungaanut, nikittarpoq, Islandili avissaariartorfiup qeqqaniittoq innermik anitsisartoqarnini tunngavigalugu avikkiartoratarsinnaalluni.

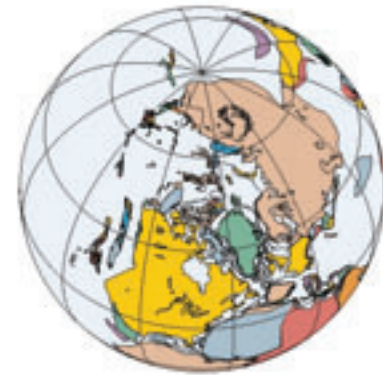
TUNUP AVANNAARSUANI NASSAAT

Kalaallit Nunaat dinosaurit tusaamasat soorlu tyrannosaurus rexit, uumasorujussuit tusaamaaanersarigunaat, saaninngornerinik suli nassaarfiunngilaq. Dinosaurillu Kalaallit Nunaata nunataani uumasuusimanissaat ilisimatuunit qularutigineqanngilaq. Nunap ikiariissiterneru eqqortut suli qulaajaavigineqarsimannginnerat pissutaaginnarpoq. Akerlianik svaneøglet, imaani uumasuunermut naleqqussarluinnarsimasut dinosaurillu

KAL Svaneøglet piffissami immap itinersuata kiisortorpassuaqarfígisaani uumasuusi-mappput.

DK Svaneøglerne levede i en tid med mange lurende rovdyr i havets dyb.

GB Plesiosaurs lived at a time when many predators lurked in the depths of the ocean.

KAL Nunap assingani takuneqarsinnaasut Kalaallit Nunaat ukiut millionerpassuit matuma siorna Ækvatorimi kiattuittumi inissisimaffeqarsimavoq.

DK Som det fremgår af kortet befandt Grønland sig for millioner af år siden ved det tropiske ækvator.

GB As the map shows, Greenland was located in the tropics at the Equator millions of years ago.

nalaanni siammarsimasorujussuusut, sinnikuinik nassaartoqarsimavoq. Svaneøglet nalinginnaasumik immikkoortunut pingaarnernut marlunnut inissinneqartarput: Plesiosaurit, takisuujullutik amilimaartuusut takisoorujussuar-nillu qungasillit mikisunillu niaqoqartut. Kiisalu Pliosaurit, nerinnannerujussuusut naatsumillu silittumik qungasillit angisuumillu niaqoqartut. Tamakku 20 meterit angullugit angissuseqalersinnaasimapput.

1998-imi Kalaallit Nunaata avannaarpiarsuani Kronprins Christian Landimi svaneøglep ukiut 155 millionit missaannik pisoqaassusillip sinneri ujarannornerit nassaarineqarput, taakkulu Jesper Milánimit 2008-mi assaanissaq siunertaralugu misissuiartorluni angalanermi misissorneqarput. Paasinarsivorli ujarannornerit ima asiillartigisimasut pilersaarut taamaatiinarneqartariaqalerluni.

– Qularutissaanngilarli Kalaallit Nunaanni svaneøglet dinosaurillu sinnikuinik allarpassuarnik nassaassaartoq. Nunap assiliortartut Kalaallit Nunaat tamakkerlugu angalasarsimasut upperissagaanni tupinnaannartumik amerlassusilinnik nassaas-saqarput. Sumiiffiilli tikikkuminaatsorujussuunerat taamalu misissuiartorluni angalanissanik aningaasalersuinissap akisoo-rujussuunera ajornartorsiutaavoq. Nassaat amerlanersaat na-

laatsornikkut allatullu misissuiartorluni angalanernut atatillugu pisimapput.

– Kalaallit Nunaatali immikkut soqtiginaateqalissutaa tassaa-voq Jameson Landimi dinosaurit siullerpaartaasa kingorna naasortuumasunngorlutik qungaserujussuaqalersimasut ujaran-gornerinik nassaartoqarsimanagera. Kiisalu dinosaurit kiisortut mikisut, ullumikkut timmissat pinngorfigisaasa, ujarannornerinik nassaartoqarsimanagera. Nassaat tamakku dinosaurit ineriartorsimanagerannik pingaarutilimmik takutitsisupput. Dino-saurit ukiunik 170 millionik oqaluttuassartaasa ingerlaneranni dinosaurit assigiinngitsorpassuusimapput. Oqartoqarsinnaavoq dinosaurit pissuseqatigiit pissuseqatigiinnit allanit taarserneqar-tarsimasut, Jesper Milán oqaluttuarpoq.

Nunavissuit qalipaata illikarneroqqippata Kalaallit Nunaanni pinngortitaq ukiut millionilippasuit ingerlareerpata qanoq isikkoqarumaarnersoq kimilluunniit qularnaarlugu ilisimane-qanngilaq. Kisianni nunarsuaq kiatsikkiartoraluarpat kiatsik-kiartunngikkaluarpalluunniit nunarsuarmi qeqertat annersaata issimit sunnerneqarsimalluinnartup ullumikkornit allaanerujussuarmik isikkoqalernissaa ilisimatuunin isumaqatigiissutigi-neqarpoq. Orpippassuaqaaqqilissaq, kissartumik imeqaleqqis-salluni kiisalu uumasorpassuaqalissalluni, immaqqa ullumikkut suliluunniit pinngorsimannigitsunik.

KAL Svaneøglep saarni avatangiisini itsarsuarnisarpalaartuni.

DK Et svaneøgleskelet anbragt i forhistoriske omgivelser.

GB A plesiosaur skeleton in a historic setting.

Dinosaurerne var herre af Grønland

For millioner af år siden lå Grønland ved ækvator. Siden drev øen langsomt nordpå. Tropiske temperaturer blev til arktiske

Af Christian Schultz-Lorentzen

 Smukke koralrev, som den salte brænding slog imod under en brændende sol. Enorme ørkenstrækninger og tropiske skove med et myldrende og skræmmende liv så langt øjet rakte. Kæmpevulkaner, der spyede rødglødende lava og med ufattelige kræfter rejste sig fra jordens indre i takt med, at kontinentalpladerne skubbete sig væk fra hinanden. Og i perioder utallige arter af dinosaurer, bredvingede flyveøgler, svaneøgler og andre forhistoriske dyr.

Det er ikke nemt at forestille sig, men for godt 500 millioner år siden herskede der et tropisk klima i Grønland, hvor temperaturerne i dag kan dykke til mere end minus 50 grader. I skovene, på sletterne og i havet opstod der i Kambrisk Tid et frodigt dyre- og planteliv, der nu kun kendes som fossiler. Heriblandt en kæmpemusling på næsten to meter samt rester af skelet- og fodaftryk af dinosaurer, der opstod for cirka 240 millioner år siden, og som de næste 170 millioner år var den altdominerende dyreart på kloden. Så dominerende, at pattedyr – som mennesket selv stammer fra – kun formåede at udvikle sig til små gnavere. Først da dinosaurerne af ukendte årsager forsvandt ud af historien, fik pattedyrene plads og begyndte deres evolution mod det dyreliv, vi kender i dag. Var dinosaurerne ikke gået til grunde, var mennesket næppe opstået som den art, vi kender i dag.

MASSER AF FOSSILER

– Grønland har gennem tiden været hjemsted for mange forskellige dyre- og plantearter, efterhånden som landet har flyttet sig fra sin position ved ækvator til det arktiske område. Naturen har ændret sig utrolig mange gange. Grønland er et paradis for fossiljægere, fordi der kun er en sparsom vegetation, og man har fundet forsteninger og aftryk af alt fra dinosaurer til krokodiller, skildpadder og bananpalmer. Næsten alle de bedste fossil-lokaliteter i verden er resultatet af iltfrie forhold. Hvad der i dag bliver regnet for økologiske katastrofer, er de bedst tænkelige forhold for palæontologer, fortæller Jesper Milán, der er ph.d. i fossiler og dinosaurer og ansat som museumsinspektør ved Geomuseum Faxe/Østsjælland Museum.

Grønlands bevægelse mod nord er en konsekvens af driften af kontinentalpladerne, der så at sige "svømmer" på jordens overflade. Oprindeligt var alle lande samlet i urkontinentet Pangæa, og vil muligvis igen en dag flyde sammen i et nyt superkontinent.

Det er i denne smeltedigel, at Grønlands historie har udviklet sig. Seneste megaspring fandt sted for omkring 100 millioner år siden, da Grønland og Norge drev fra hinanden og skabte Nordatlanten. En løsrivelse, der fandt sted i kraft af en enorm vulkanaktivitet – og i dinosaurernes sidste eksistensperiode. I dag

driver Grønland fortsat mod vest med 15 centimeter om året, altså mod Nordamerika, mens Island, der ligger i en midterlinie, med sin vulkanaktivitet risikerer at blive splittet midt over.

FUND I NORDØSTGRØNLAND

Der er i Grønland endnu ikke fundet fossiler af de kendte dinosaurer som eksempelvis tyrannosaurus rex, vel den mest kendte repræsentant for de mægtige dyr. Men forskerne er ikke i tvivl om, at store dinosaurer engang har bevæget sig på grønlandsk landjord. De rigtige jordlag er bare endnu ikke afdækket. Til gengæld er der fundet rester af svaneøgler, som var ekstremt tilpasset livet i havet og vidt udbredt på dinosaurernes tid. Svaneøglerne inddeles normalt i to hovedtyper: Plesiosaurerne, der var lange og slanke med en meget lang hals, der endte i et lille hoved. Og Pliosaurerne, der var meget mere robust byggede og havde en kort kraftig hals med et stort hoved. Størrelsesmæssigt kunne de blive op mod 20 meter.

I 1998 på Kronprins Christian Land – i det allernordligste Grønland – blev der fundet de forstenede rester af en cirka 155 millioner år gammel svaneøgle, som Jesper Milán i 2008 på en felt ekspedition undersøgte med henblik på en udgravning. Imidlertid viste det sig, at forsteningen var så eroderet, at projektet måtte opgives.

– Men der er ingen tvivl om, at der findes mange andre rester af svaneøgler og dinosaurer i Grønland. Hvis man skal tro kortlæggere, som har bevæget sig overalt i Grønland, ligger der utrolige mængder. Problemet er, at områderne er meget utilgængelige og derfor afsindigt dyrt at finansiere felt ekspeditioner til. De fleste fund er meget tilfældige og bliver gjort i forbindelse med andet feltarbejde.

– Men hvad der i særlig grad gør Grønland interessant er, at man i Jameson Land har fundet fossiler af de allertidligste dinosaurer, der siden udviklede sig til enormt langhalsede planteædere. Samt forsteninger af små rovdinosaurer, hvor nutidens fugle stammer fra. Disse fund giver et vigtigt billede af dinosaurernes udvikling. Gennem dinosaurernes 170 millioner lange historie har der været mange arter. Den ene art har så at sige afløst den anden, fortæller Jesper Milán.

Hvordan Grønlands natur vil se ud om millioner af år, når kontinentalpladerne har rykket sig yderligere, ved ingen ikke med sikkerhed. Men uanset global opvarmning eller ej, er forskerne enige om, at verdens største og kuldeprægede ø vil komme til at se meget anderledes ud, end den gør nu. Der vil igen komme skove, varmt vand og masser af dyr, som måske slet ikke eksisterer endnu.

KAL Svaneøglet imaatigut ima ingerlasarsimanis-saat ilisimatuunit taama takorloorneqarpoq.

DK Sådan forestiller forskere sig, at svaneøgler bevægede sig i vandet.

GB This is a researcher's impression of how plesiosaurs moved in the water.

Dinosaurs Ruled in Greenland

Millions of years ago, Greenland was situated at the Equator. Since then, the island has drifted northwards.

Tropical temperatures changed to Arctic temperatures

By Christian Schultz-Lorentzen

There were beautiful coral reefs pounded by the salty surf under a burning sun. Enormous stretches of desert and tropical forests teeming with scary creatures as far as the eye could see. Giant volcanoes spewing red-hot lava with incredible force rose up from the underground as the continental plates drifted apart. And some periods had countless species of dinosaurs, wide-winged, flying reptiles, plesiosaurs and other prehistoric animals.

It may not be easy to imagine, but over 500 million years ago the prevailing climate in Greenland was tropical, whereas today temperatures can fall to in excess of minus 50 degrees. In the Cambrian period a rich animal and plant life, now only found in fossil form, developed in the forests, on the plains and in the sea. Fossils found include a giant clam measuring almost two metres and imprints of parts of skeletons and footprints from dinosaurs that emerged almost 240 million years ago. For the next 170 million years they were the predominant species on earth. They were so dominant that mammals – from which humans evolved – only managed to develop into small rodents. It was not until the dinosaurs, for some unknown reason, disappeared from history that mammals found the space to evolve into the animals we know. If the dinosaurs had not become extinct, humans would probably not have emerged as the species we know today.

MASSES OF FOSSILS

– Throughout time, as the country gradually moved from its position at the Equator to the Arctic, Greenland was home to many different species of animals and plants. Its nature has changed an astounding number of times. Greenland is a paradise for fossil hunters, because the vegetation is sparse and fossils and imprints have been found of everything from dinosaurs to crocodiles, tortoises and banana palms. Almost all the best fossil places in the world are the result of oxygen-free environments. What are considered today to be ecological catastrophes are the best-possible conditions for palaeontologists, says Jesper Milán, who has a PhD. in fossils and dinosaurs and is curator at Geomuseum Faxe/East Sealand's Museum.

Greenland's migration northwards was a consequence of the drift of the continental plates that "float" on the earth's crust. Originally, all the continents were joined together in one land mass called Pangaea and one day they might again join to become a new super continent.

It was in this melting pot that Greenland's history developed. The latest mega-leap took place about 100 million years ago, when Greenland and Norway drifted apart and created the North Atlantic. This separation took place because of violent volcanic activity – and during the last stages of existence of the dinosaurs. Today, Greenland continues to drift westwards to-

wards North America at an annual rate of 15 centimetres while Iceland, which lies on a centreline, risks being split in two by its volcanic activity.

FOUND IN NORTH EAST GREENLAND

As yet, no fossils have been found in Greenland of well-known dinosaurs like tyrannosaurus rex, probably the most famous representative of these mighty beasts. But scientists have no doubt that great dinosaurs once walked the ground in Greenland. The right layers of earth have simply not been uncovered yet. On the other hand, remains have been found of plesiosaurs which were highly adapted to life in the ocean and which were widespread in the age of the dinosaurs. Plesiosaurs are usually divided into two main types:

Plesiosaurs, which had a long, slender neck ending in a little head, and pliosaurs which had a much more robust build with a short, muscular neck and a big head. In size they could be up to about 20 metres.

In 1998 on Crown Prince Christian Land – in northernmost Greenland – the fossil remains of a 155 million year old plesiosaurus were found. In a 2008 field expedition, Jesper Milán investigated the remains with an eye to undertaking excavation. However, the fossil was so eroded the project had to be abandoned.

– But there is no doubt that many more remains of plesiosaurs and dinosaurs are to be found in Greenland. If the cartographers who travelled everywhere in Greenland are to be believed, there are huge amounts. The problem is, these areas are very inaccessible and it is therefore ridiculously expensive to finance field expeditions to these places. Most finds are made completely by chance and are made in connection with other field work.

– But what makes Greenland particularly interesting is that in Jameson Land fossils have been found of the earliest dinosaurs which later developed into enormous, long-necked herbivores. Fossils were also found of small, predatory dinosaurs, ancestors of present-day birds. These finds give us an important picture of the development of dinosaurs. Throughout the 170 million year history of dinosaurs there have been many different species. One species has, so to say, replaced another tells Jesper Milán.

No-one knows with certainty what Greenland's nature will look like in millions of years, when the continental plates have moved closer together. But global warming or not, scientists agree that the world's largest and coldest island will look very different than it does today. There will again be forests, warm waters and plenty of animals which might not even exist yet.

Flyt konferencen til Grønland og giv deltagerne en 5-stjernet oplevelse - også når konferencedagen er overstået

4 dage fra kr 9.650,-
inkl fly og hotelpakke
Læs mere under NYHEDER
på www.hotelarctic.com

Hvorfor blive i de vante omgivelser? Og hvorfor nøjes med mindre, når du kan flytte hele konferencen til verdens nordligst beliggende 4-stjernede hotel med en snart 5-stjernet konferenceafdeling? Det hele finder du på Hotel Arctic - i første række til Ilulissat og Isfjorden på den grønlandske vestkyst.

Nu bliver det ikke meget bedre

Her har vi det i forvejen ret så godt og med åbningen af hotellets nye conferenceafsnit, kvalificerer vi os til den sidste og eftertragtede femte stjerne. Det er nu også helt fortjent og skyldes vores standarder, der er så usædvanligt høje. Dermed matcher de fint de store oplevelser, der venter udenfor i de på alle måder spektakulære rammer.

Mærk suset - en oplevelse for livet

Med en konference på Hotel Arctic er der mulighed for at gøre det, som mange drømmer om, men kun få har chancen for. Hvorfor ikke tage alle med på en smuk sejltur til de små bygder? I kan også få det store overblik fra helikopteren over Isfjorden? Eller mærke suset, når I sammen med erfarne slædehundeførere sætter fart under slæden hen over isen og op i fjeldene. Det er en oplevelse, alle vil huske.

Og ja, en helt anden måde at lufte hundene på end derhjemme på villavejen.

**Velkommen til Hotel Arctic.
Vi glæder os til at se dig.**

HOTEL ARCTIC

★★★★

Postboks 1501, DK-3952 Ilulissat · Greenland
Tel.: +299 94 41 53 · Fax: +299 94 40 49
www.hotelarctic.com · E-mail: conference@hotel-arctic.gl

BLUE WATER GREENLAND

Blue Water Greenland blev etableret i Grønland i 1988 og er i dag repræsenteret med egne kontorer i Nuuk, Sisimiut og Ilulissat og via agenter i alle grønlandske hovedhavne.

Servicen der tilbydes grønlandske firmaer og privatpersoner omfatter transport af fødevarer og stykgods pr. skib og fly til og fra Danmark såvel som resten af verden. Desuden tilbydes toldbehandling, vareforsikring, oplagring m.v. - en pakkeløsning fra dør til dør inklusiv dokumentation.

Udover disse aktiviteter sørger Blue Water for klarering af trawlere og skibe, som anløber de grønlandske havne. Havneagenten arrangerer lodsassistance, kajplads, stevedoring, catering, mandskabsskift, bestilling af diverse forsyninger til skibene såvel som reservation af fly, hotel, m.v. til officerer og besætning. Blue Water optræder som agent for Lloyd's.

Blue Water Greenlands veluddannede personale er sammen med Blue Water kontorerne i Danmark og det øvrige udland. Deres fragtmæssige forbindelse til hele verden - døgnet rundt.

LLOYD'S Agency

**BLUE
WATER**
WWW.BWS.DK

KAL Kalaallit Nunaata ilarujussuani qimusseq assartuutitut suli atorumaneqarnerpaavoq. Qimmit qimuttut tupinnaannartumik maattullutillu nukittuujupput, aamma qamutit aputilerujussuakkut uniameqassatillugit.

DK Hundeslæden er stadig det foretrukne transportmiddel i store del af Grønland. Hundene er seje og utroligt stærke, selv når slæden skal trækkes gennem dyb sne.

GB The dog sled is still the preferred form of transport in many parts of Greenland. The dogs are tough and incredibly strong, even when the sled has to be pulled through deep snow.

Assiliinermik eqqumiitsuliat internettimi

Biologi assiliisartorlu Carsten Egevang assinik katersaatiminik internettikkut saqqummersitsivoq

Allattoq: Christian Schultz-Lorentzen

– Kalaallit Nunaata nunataa ukioq kaajallallugu sermi-mik apummillu malunnaateqarluartartoq ajornanngitsuararsuarmik tiguartissutigineqarsinaavoq. Assiliinikkulli soqutiginateqalersartooq tassaavoq uumasut inuilluunniit nunami alutornartorsuarmi tassannaannaq takkukkaangata. Avatangiisini uumasut pitsaanerpaamik naleqqussarsimasut kisimik ukioq kaajallallugu uumaffigisinnaasaanni.

Taama oqaluttuarpoq biologi Carsten Egevang, assilisanik suliffeqarfimmik ARC-PIC.COM-imik, ukialuinnaat ingerlaneranni tusagassiuutinut naqitanut elektroniskiusunullu assinik

pitsaassuseqarluartunik pilersuisutut inissisimalersimasumik, pilersitsisoq aqutsisorlu. Maannalu angerlarsimaffitsinni inimit kialaartumit isiginnaaqataasinnaalerpugut nunatsinnilu inuilaami sermitaqaqisumi assiliisoq saarlerni issiaqatigilerlugu. Assilisanik suliffeqarfiup nittartagaani saqqummersitat alutornarlunartut "A World of Ice and Snow" takutinneqarput, taakkulu qulequtarineqartumi ersersinneqartutut apummik sermimillu sammisaqarfiunerupput. Aasami ukiumilu assilisat 63-it Tunumi Kitaanilu assilissaapput.

KAL Oqaatsoq sulumminik panersiisoq Ilulissat kangerluanni Kangiani iluliansuit akomanni mikisuararsuusutut misinnartoq.

DK En skarv, der tørrer sine vinger, synes forsvindende lille blandt de kolossale isbjerger ved Ilulissat Isfjord.

GB A cormorant drying its wings is almost imperceptible among the colossal icebergs in Ilulissat Icefjord.

KAL Issittup terianniaa issittumi pissutsini ilungersunarluinnartuni uumaniallaqqilluinnartuuvoq. Aana terianniaq inersimasooq qaartunik meqqutaalersoq sermersuup killinganiittoq.

DK Polarræven er en mester i overlevelse under barske arktiske forhold. Her en voksen ræv på vej til at anlægge sin hvide pels ved kanten til indlandsisen.

GB The Arctic fox is an expert at surviving in harsh, Arctic conditions. Here is an adult fox during the transformation from summer to winter coat at the edge of the inland ice.

Fotokunst på nettet

Biologen og fotografen Carsten Egevang deler ud af sin billedskat på on-line fotoudstilling

Af Christian Schultz-Lorentzen

 – Det er meget let at blive bjergtaget af det fantastiske, grønlandske landskab, hvor is og sne unægtelig er et fremtrædende element året rundt. Men dér, hvor det bliver fotografisk interessant, er når dyr eller mennesker pludselig dukker op i det storslåede landskab. I et miljø, hvor kun de bedst tilpassede dyrearter kan eksistere året rundt.

Sådan fortæller biologen Carsten Egevang, initiativtager og administrator af fotobureauet ARC-PIC.COM, som på få år har ud-

viklet sig til en førende leverandør af kvalitetsfotos fra Grønland til trykte og elektroniske medier. Og nu kan vi andre hjemme i den lune stue se med over skulderen og komme på første parket med fotografen i den grønlandske isødemark. På fotobureauets hjemmeside vises den betagende udstilling "A World of Ice and Snow", der som titlen antyder, har sne og is som et gennemgående element. De 63 sommer- og vinterfotos er nappet i både Øst- og Vestgrønland.

KAL *Persileqqajaagaluartoq anguit marluk Qeqertarsuup eqqaani sikukkut ningittakkaminnik alakkaajartortut.*

DK *På trods af at en snestorm nærmer sig er to mænd på vej ud for at tilse deres langliner på havisen ved Qeqertarsuaq.*

GB *In the face of an impending snowstorm, two men walk out on the sea ice in Qeqertarsuaq to see to their long lines.*

KAL Piniartooq sullaminik aallussisooq.

DK En fanger på arbejde.

GB A hunter at work.

Eskild Lund Sørensen

Photographic Art on the Web

Biologist and photographer Carsten Egevang is sharing his photo treasures at an on-line photo exhibition

By Christian Schultz-Lorentzen

– It's very easy to be spellbound by Greenland's fantastic landscapes, where ice and snow are undeniably predominate elements all year round. But where it becomes interesting from a photographic point of view is when animals or people suddenly turn up in the spectacular landscape, in an environment where only the most adaptable animal species can survive all year round.

This explanation comes from biologist Carsten Egevang, instigator and administrator of ARC-PIC.COM, a photo bureau which,

in just a few years, has become the leading supplier of quality photos of Greenland to the printed and electronic media. And now the rest of us can sit in our warm living rooms and take a front row seat, looking over the shoulder of the photographer in the icy wilderness of Greenland. The photo bureau's home page is showing the enthralling exhibition "A World of Ice and Snow" and, as the name implies, snow and ice are the recurring motifs. The 63 summer and winter photos were taken both in East Greenland and West Greenland.

Det Grønlandske Julemærke gennem 35 år

Det grønlandske Julemærke 2008

Støt kulturen i Grønland ved at købe
Det Grønlandske Julemærke.

Henvendelse:
www.schultzbohandel.dk

www.christmas-seal.gl • seal@greennet.gl

NUNA

ADVOKATER
NUNA EQQARTUUSSISSUSERISUT
NUNA LAW FIRM

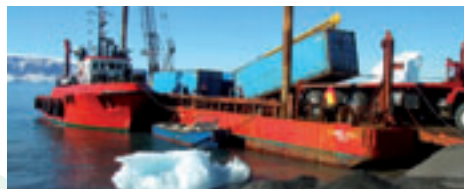
Søger du et advokatfirma,
der ser mere end toppen af isbjerget?

Qaapiaannangitsumik
eqqartuussissuserisussarsiorpit?

Looking for a law firm
who sees more than the tip of the iceberg?

Qullilerfik 2, 6., Postboks 59, 3900 Nuuk, Grønland
Tel : (299) 32 13 70 Fax : (299) 32 41 17
Mail : email@nuna-law.gl Web : www.nuna-law.gl

Nuna Advokater er en filial af Dania Advokater A/S, CVR-nr. 1470089 med kontorer i København, Svendborg, Nuuk, Torshavn og Moskva

Core drilling
Camp solutions
Contractor service
Maritime tasks

Transportation
Catering
Construction and plant
Consultancy services

Greenland Mining Services A/S
Phone +299 32 79 13 • www.gms.gl

Professor Arne Villumsen.

Takornarianut illuaqqat angallanneqarsinnaasut

 Takornarianut illuaqqat angallanneqarsinnaasut piujuartitsinermik tunngavillit, takornariarpassuit ukiumoor-tumik Kalaallit Nunaannut tikittartut misigisaqarnissamik ilorrisimaarnerunissamillu piumasaqaleriartornerannik Kalaallit Nunaannilu pinngortitap asseqanngitsup avatangiisillu mianernartut isiginiarneqarnissaannik piumasaqaatinik ataatsimoortitsisut.

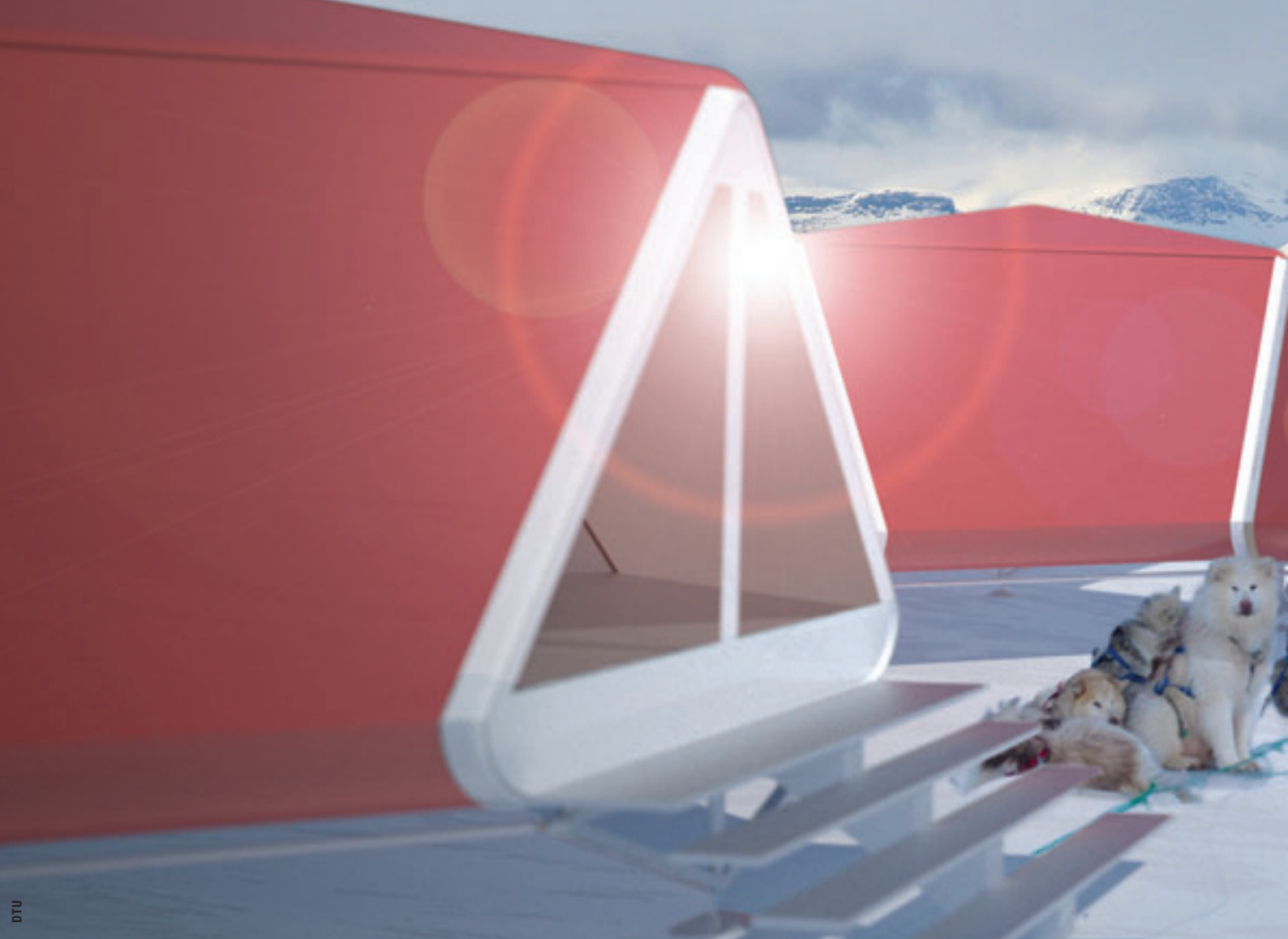
Pissusiviusut ukialuit ingerlareerpata taama isikkoqarsinnaap-put.

Takornarianut illuaqqat Danmarks Tekniske Universitetimi, DTU-mi, ilinniartunit Technische Universität Münchenimi ilinniartut suleqatigalugit ineriartortinneqarsimapput, ARTEK-imullu aqutsisoq, professor Arne Villumsen, naapertorlugu, Kalaallit Nunaanni takornariaqarnermik inuussutissarsiutillit illuaqqanik soqutiginninnerminnik ersersitsereersimapput.

– Takornariat Kalaallit Nunaannut tikittartut amerliartorput, ukiorpassuillu ingerlaneranni tikeraat ullumikkornit pitsaaneru-sumik isumagineqartarnissaat kissaatigineqartarsimavoq, ullu-

mikkummi ineqarfigitinneqartartut amerlanertigut tassaasarp-ut illuaqqat sallilikkanik sanaat imeqanngitsut qanganisarpalut-tullu pisariaqarnerpaaginnarnik perusuersartarfillit, Arne Vil-lumsen oqarpoq.

Illuaqqat pineqartut pitsaaqutaasa ilagaat ima oqitsigigamik silap pissusaata allanngoriartornera ilutigalugu takornariagas-saqqissut allamat nuukkiartornerannut peqatigitillugu nuun-neqarsinnaallutik. Assersuutigalugu sersmersuaq tunuakarp-ut uumasulluunniit tammakarpata taava illuaqqat ajornanngit-suararsuarmik pilertortumillu sumiiffinnut nuunneqarsinnaap-put. Pitsaaqut alla tassaavoq illuaqqat avatangiisinik mingutsi-tsisuunnginnerat seqernullu kissaanik tigooraassutit, anorisaatit assigisaallu atorlugit nukimmik imminnut pilersortuunerat. Illuaqqat inuilaamiittussatut eqqarsaatigisaagamik imermik in-naallagissamillu pilersuiner-mut atassuserneqarsimanatik ator-sinnaasussaapput. Taamaattumik unammilligassaq tassaavoq illuaqqat sapinngisamik annerpaamik imminnut pilersortutut inuiaqatigiinnillu annerumaanit qanigisaminniittunit kif-fartuussinernik isumalluuteqaratik atorsinnaasutut ilusilersorne-qarnissaat.

Mobile turisthytter

 Mobile, bæredygtige turisthytter, som kombinerer det øgede krav om oplevelser og større komfort blandt de mange turister, som årligt besøger Grønland, med hensynet til Grønlands unikke natur og følsomme miljø.

Sådan kan virkeligheden om få år se ud.

Turisthytterne er udviklet af studerende fra Danmarks Tekniske Universitet, DTU, i samarbejde med studerende fra Technische Universität München, TUM, og ifølge centerleder, professor Arne Villumsen, ARTEK, har turisterhvervet i Grønland allerede vist interesse for hytterne.

– Grønland oplever en stigende turiststrøm, og det har igennem mange år været et stort ønske at kunne indkvartere de mange besøgende bedre end i dag, hvor indkvarteringen som oftest

består af primitive bræddehytter uden vand og med nødtørftige toiletfaciliteter, siger Arne Villumsen.

En af fordelene ved hytterne er, at de er så lette, at de kan flyttes i takt med at turistseværdighederne flytter sig som følge af klimaændringerne. Når for eksempel indlandsisen trækker sig tilbage eller dyrelivet forsvinder, så kan hytterne nemt og hurtigt flyttes til nye destinationer. En anden fordel er, at hytterne er miljøvenlige og selvforsynende med energi i form af solceller, solfangere, vindmøller mv. Da hytterne er tænkt opstillet i vildmarken skal de kunne fungere uden at være koblet til vand- og elektricitetsforsyning. Den teknologiske udfordring består derfor i at konstruere hytterne så de i videst mulig omfang er selvforsynende og uafhængige af serviceydelser fra et nærliggende større samfund.

KAL Takornarianut illuaq-qat angallanneqaan-narsinnaangillat. Aamma sapinngisamik annerpaamik imminnut pilersortuupput.

DK Turisthytterne er ikke blot mobile. De er i vidt omfang også selvforsynende.

GB The tourist cabins are not only mobile; they are to a great extent self-sufficient.

Mobile Tourist Cabins

 Mobile, sustainable tourist cabins which combine meeting the increasing demand for experiences and comfort amongst the many tourist who annually guest Greenland, with consideration for its unique nature and delicate environment.

This could be reality in just a few years.

The tourist cabins have been developed by students at Denmark's Technical University, DTU, in collaboration with students from Technische Universität München, TUM, and according to centre leader Professor Arne Villumsen, ARTEK, the tourist trade in Greenland has already shown interest in the cabins.

– Greenland is experiencing an increased flow of tourists and for many years there has been a strong desire to provide better quarters for the many visitors than is available today, where accommodation often consists of primitive wooden huts without

water and with the bare essentials for toilet facilities, says Arne Villumsen.

One of the advantages of the cabins is that they are light and can be moved around as different tourist attractions turn up as a consequence of climate changes. For example, when the inland ice retreats or animal life disappears, the cabins can quickly and easily be moved to new destinations. Another advantage is that the cabins are environmentally friendly and self-sufficient with energy in the form of solar panels, solar cells and windmills etc. Since the cabins are intended to be set up in the wilderness, they must be able to function without being connected to water and electricity supplies. The technological challenge is therefore to construct the cabins so that they are self-sufficient and as independent as possible of services supplied by a larger, nearby community.

Immap qimuttui

Royal Arctic Line siku
anorersuillu uniinnassutiginagit
nunatsinni illoqarfinnut
nunaqarfinnullu tamanut
nassiussanik assartuisarpoq.
Maanna umiarsuaatileqatigiiffik
umiarsuarnik marlunnik
sanasitsilerpoq

Allattoq: Asger Lind Krebs

Kalaallit Nunaat avinngarussimalluni inissisimaffeqarpoq, immamit kilometerinik untritolippassuarnik avatangerneqarsimalluni. Kalaallit Nunaata kujataata imartaa-ni anorersuit atuuttarput, sikorsuit Tunup sineriaatigoorlutik takkuttarlutik, ukiuuneranilu umiarsualivippassuit sikumik issusuumik matuneqartarlutik. Taamaakkaluartoq ukioq kaajal-lallugu sapaatip-akunneri tamarluinnaasa illoqarfiit Kitaata kujasinnerusortaanittut nioqqutissanik nutaanik pajunneqar-tarput. Allaallumi Avannaani Tunumilu sumiiffinni avinnga-russimanerpaani pisiniarfiit peqqumaasivii ulikkaarlugit immerneqartarput. Tamannali ukiuumut taamaallaat arlalissun-guaannariarluni siku atorsaattillugu pisarpoq. Kalaallit Nunaat inuiaqatigiit nutaaliaasut allat tamaasa assi-galugit nunanik allanik niueqateqarnermik isumalluuteqarluin-artuuvoq. Nioqqutissarpassuit avataanit tikisinneqartariaqar-tarput, aningaasaqarnermullu pingaartumik aalisakkanik tunisassianik avammut niuernerq tunngaviuvoq. Taamaattumik nunatsinnut nunatsinniillu nioqqutissanik assartuineq pingaar-uteqarluinnartuuvoq, aamma naak umiarsuit assartuutit apuun-nissaannut pissutsit ilaatigooriarlutik ajornakusoortitsisaraluar-tut.

QEQERTARSUUP TUNUA, JANUAARI 2008

Sivikitsuinnarmik ullusarpoq. Umiarsuup assartuutip Arina Arcticap aquttarfia tarrajuvvoq. Taamaallaat iikkani qullit aappaluttumik qalipaattillit radarillu isiginnaarutitaannit qaamaneq qorsuusoq qaamapput. Allanik akornutaasinnaasunik qaamasoqanngilaq, umiarsuup siyani seqersaarutip qaamar-nanit takuneqarsinnaasut eqqumaffiginiarneqarnerannit al-lamut saasaarutissaqanngilaq. Seqersaarutip qaamarnatigut takuneqarsinnaavoq umiarsuaq siku tiggusimasoq aqqusaarlugu ingerlaartoq.

Sikuusarnera pissutaalluni Royal Arctic Linemit Qeqertarsuup Tunuani illoqarfiit ukiuunerani ingerlaarfissatut pilersaarutitut siusinnerusukkut ilanngunneqartarsimannigillat. Arlaleriarlunili issippallaanngitsumik ukiuusareersorlu umiarsuaatileqatigiif-fik aalajangersimavoq Aasiaat, Ilulissat aamma Qasigianniguit ukiuunerani aamma tikinneqartalissasut, sikuunera apeqqutaatillugu. Ukiuunerani Qeqertarsuup Tunuanut pilersaarutaasumik angalanissaq siulleq tamanna sioqqullugu issittorujussuusi-mavoq, imarlu issusuumik sikusimavoq.

Sikup issuneruleriartornera ilutigalugu umiarsuup arriitsu-mik ingerlaarnera aporataqattaarluni ingerlaningoriartorpoq. Umiarsuaq 110 meterinik takissusilik siku aporataqattaarlugu

Lars Svankjær

siumut ingerlaniarsaraq. Tamanna kalluussarpalummik tagiupalummillu ataavartumik pilersitsivoq. Piffissap ilaani siku 50 centimeterit angullugit issussuseqalerpoq, Arina Arcticalu nalinginnaasumik ingerlaarnermini 15 knobinik sukkassuseqartaluarluni sikukkut taamaallaat 3 knobinik sukkassuseqarluni ingerlaalerpoq.

Ajornartorsiut alla tassaavoq erseqqarissuseq. Nittaalartorujussuuvoq, taamalu imartami iluliaqarnerseq takuneqarsinnaanngingajalluni. Radarip ilulissat ungasiartumiittut takusinnaavai, qaninnerusorli eqqarsaatigalugu ilulissat sikulu umiarsuarmik avatangiisimasoq immikkoortissinnaanagit. Taamaattumik aquttarfimmi eqqummaarinnissaq pisariaqarpoq. Unnuaq tamakkerlugu inuit marluk pigaartuupput. Aasianni ilulissanilu umiarsualiviit sikuunngitsutut oqaatigineqarsinnaapput taamalu ajornartorsiorfitsisussaanatik. Kisianni ilulissat Qasigiannguillu akornanni umiarsuup siku issusooq tikippaa. Tamaannaanniit illoqarfeeqqallu tungaanut sikuin-narsuuvoq. Umiarsuup siuanit sanimullu tamanut qaallorimmik sikuinnarsuuvoq. Arina Arctica siku aserorterlugu ingerlalerang-at umiarsuup saneraaniit avammut meterit untritillit arlallit angullugit siku quppanitsitertarpoq. Umiarsuup naalagaata Fritz Plougip sikuunera tupaallaatigin-

ngilaa. Qasigiannguani talinnissaq eqqarsarnartoqatereersimavaa. Tamaani siku ima issutigaaq Arina Arctica avalanniarnermini ajornartorsiulersinnaassalluni. Suli ukiuunerani siusippoq, tamannalu Arina Arcticap qaammaterpassuarni Qasigiannguani aallariarsinnaajunnaarluni uninngasariaqalerneranik kinguneqarsinnaavoq. Misiliinissarli inuttanut aarlerinaateqalissanngipat Fritz Ploug misiliinissamut piareersimavoq. Iluatsitsivugut. Kisianni sissiuukkamut pituttornissap tungaanut akunnerit sisamat ingerlapput. Arina Arctica avammut saannissamut inissaqassapput siku annertoq aserorterneqaaqqaartariaqarpoq. Umiarsualivimmut pulalersinnani anillaffissaqarnissaq aamma qularnaarneqartariaqarpoq. Umiarsualivimmit anillakaanniarneq ajornartorsiorfiunngilaq. Maanna Nuuk toqqaannartumik orninneqalerpoq. Ukiuunerani Qeqertarsuup Tunuanut pilersaarutaasumik pajunneq siulleq iluatsilluartumik naammassivoq.

NUUK, APRILI 2009

Royal Arctic Linep umiarsuaataani nutaanerpaaq, Mary Arctica, Nuummi sissiuukkami taleqqavoq. Umiarsuup Kalaallit Nunaanni pissutsinut naleqqussarlugu ineriartortinneqarlunilu ilusiler-sorneqarsimavoq. Mary Arcticap Kalaallit Nunaanni angalanis-

Lars Svanckjær

samut sooq taama naleqqutigenera aquttarfimmi umiarsuup naalagaata Gert Bjerrep oqaluttuaraa. Umiarsuaq 113 meterinik takissuseqarluni Kalaallit Nunaanni illoqarfinnut tamanut, Uummannaq kisiat minillugu, talissinnaasussatut takinerpaaffissaminiippoq, tamatumalu saniatigut 7-8 meterinik itsinertususeqarluni umiarsualivinni ikkarlissinnaanani.

– Assersuutigalugu Nanortalimmi Qaqortumilutit tatinneqarsimaarnakujuttarpoq, tinitinnagulu annillakaatereersimaniartarluta. Nanortalimmi aamma anori sikorsuillu isiginiagassaasarpur, taamaattumik talissinnaasagutta pissutsit immikkut isiginiagassat pingasuusarpur, Gert Bjerre oqarpoq.

Mary Arctica tassa Kalaallit Nunaanni illoqarfiit amerlanersaanut tulassinnaasaguni sapinngisaminik annerpaaffissaminiippoq. Tamatuma saniatigut Mary Arctica, Royal Arctic Linep umiarsuaataasa sinnerisut, klasse A-mut, assartuutitut qaffasinerpaajusumut, sikusiorsinnaasutut mattutsisarneqarsimavoq.

– Umiarsuaq sikunik aserorterutaanngilaq, kisianni siku aalaakkaasoq 60 centimeterit missingi angullugit issussusilik aserortersinnaavaa. Kisianni aamma sikorsuaqartarpoq, Kujataani aqqusaaqqammikkatsitut, sikorsuillu meterinik arlalinnik issussuseqartarput ilulissatulli immikkuullarissuusarlutik. Sikorsuarsiuleraangatta kigaallattarpugut sikullu aportalugit akunnisortarlugit, Gert Bjerre oqarpoq.

Umiarsuarmi sikusiutissatut mattuttsisagaq 4 meterinik atitussuseqarpoq immallu killingata nalaaniilluni. Umiarsuup amiata issunerpaaffia 3 centimeterinik issussuseqarpoq sisammillu high tensionimik taasamik sanaajulluni. Tamatuma saniatigut umiarsuup siorpiaa 5 centimeterinik issussusilimmik qalligaavoq. Umiarsuaq 30 centimeterinik akunnillinnik nammilersugaavoq,

taakkulu umiarsuarnut assartuutitut nalinginnaasunut sanilliullugit marloriaammik akulikinnerupput.

Pisortaaq Jens Andersen naapertorlugi Royal Arctic Line umiarsuarnik nutaanik marlunnik Mary Arcticap pissuseqatigisaanik sanatitsivoq siunissamut piareersimajumalluni. Siulermik umiarsuaq pisoqalisimasooq Arina Arctica atorunnaarsik kiartuaarneqassaaq. Aappasaanik umiarsuaatileqatigiiffinnit allanit umiarsuarnik attartortariaqarsinnaaneq isumalluutigumaneqanngilaq. Pingajussaanillu umiarsuit nutaat marluk aqqtigalugit immikkut suliassanik tigusinissaq pitsaanerusumik periarfissaqarfigineqalissaaq, assersuutigalgu aatsitassar-siorfinnik pilersaarutinillu allanik pilersitsiortornermut atatilugu.

– Mary Arcticap assinginik marlunnik umiarsuaateqalernitsigut patajaassuseq tamatiguussuserlu pitsaanerpaaffissaminniittut pissarsiarisinnaagivut naatsorsorsimavarput, Jens Andersen oqarpoq.

Umiarsuit nutaat taakku marluk 2010-mi atorneqalernissamut piareernissaat naatsorsuutigineqarpoq.

UUMMANNAQ, NOVEMBERI 2008

Uummannaqni seqinnissaareersimavoq aatsaallu februaareqalerpit seqineq kingumut takkuteqqissaaq. Ukioq manna Royal Arctic Linemit umiarsuit pilersaarutaasut kingullersaat ullualuit qaangiuppata tikissaaq. Tamatuma kingorna ukiup affangajaa ingerlareerpat Avannaani illoqarfeeqqap umiarsuarmik pajuneqarnissaa sikuunera eqqarsaatigalugu ajornarunnaasaaq. Umiarsuup ulikkaavilluni usilersorsimasup qanoq ililluni usingiarneqarnissaa umiarsualivimmut pisortamit Hans Peter

Sigurdsenimit pilersarusiorneqaleruttorpoq.

– Umiarsuaq kingulleq nassiussanik 980 kubikmeterinik useqarpoq. Taakku nalinginnaasumit marloriaat sinnerlugu annertunerupput, taamaattumik qanoq usingiaasoqarnissaa pilersarusiortariaqarparput, Hans Peter Sigurdsen oqarpoq.

Umiarsuaq kingulleq tikippat ulluni marlussunni ulapaarnissaq taassuma umiarsualivimmilu sulisut sinnerisa qilanaarisinnaavaat.

– Nassiussat ulluni marlussunni suliarissagunarpavut. Ullormut akunnerni 13-iniit 15-inut sulisassaagut. Taava tassa. Aqagussaq aamma eqqarsaatigineqartariaqarpoq.

Royal Arctic Linep umiarsuaataasa ukiumut siullerpaameerlutik kingullerpaameerlutillu tikinnerannik Uummannami umiarsualivimmi nalliuttorsiuutiginnitarneq ileqquuvoq. Umiarsualiviullu pisortaa Hans Peter Sigurdsen qummoroortartunik pisisarpoq. Novembarip 30-ani umiarsuaq assaartuut Pajuttaat nalunaaqu-taq 17 qaangilaaraa sissiuukkamit avalammat Uummannami innuttaasut ilaat 20-30-t missaannik amerlassuseqartut takkusimapput. Taavalu Hans Peter Sigurdsen qummoroortartunik aallartisisinnaanngorpoq.

– Maanna sulinngiffeqarallassaanga. Nuannissaaq, Hans Peter Sigurdsen, qummoroortartuq kingulleq igeriutereerlugu ukioq mannalu umiarsuaq kingulleq Uummannamit aallareersorlu, oqarpoq.

SISIMIUT, MARS 2009

Umiarsualivimmi sermimik qallersimasumi gaffeltruckit mikisut assakaasui quasassiorlutik ingerlarsorput. Kivittaat assakaasulik containerinik kivitsissutaasartuq, reachstackerimik

imaluunniit Kalmarimik aamma taaneqartartuq, containerimik qerititsiviutigisumik (reefer) isikkanik 40-nik takissusilimmik qutsissumiittumik nassataqarluni ingerlavoq, tamannalu oqi-maalutaqarluni kivitsisarnerup sapiiserluni unammillerneqarneratut isikkoqarpoq, kisiannili soorunami taamaannani. Lastbili Royal Greenlandimit raajanik ulikkaarluni tikiuppoq. Assartugalerisq Jens Lennert tiguisuuvoq. Karsit raajanik imallit kukkuneqaqinammata ajoqusersimaqinammatalu misissuataarpai. Taamaalinerani assartugalerisut marluk gaffeltruckit atorlugit suliassanik isumaginnilerput. Palitsit raajanik qaleriissanik imallit lastbiilip usisarfianiit reeferip iluanut taartumut inisikkiartortarpaat taqqamanngaanniillu kinguporsorlutik anil-lattarlutik. Reeferit marluk ulikkaalserterput. Aqaguani raajanik allanik tikiussisoqarpoq.

Sisimiuni umiarsualivimmi suliassap ilarujussua tassaasarpoq aalisakkanik raajanillu reeferinut angisuunut immiussineq, nunnarsuup sinneranunq ingerlateqqinneqarnissamut piareersarlugit. Pingaartumik aasakut kilisaassuit tulaassuisut arlalissuusarput, assartugalerisullu usinik poortuullutik qerititalutillu ulloq unnuarlu kaajallallugit sulisariaqartarput.

Royal Arctic Linep umiarsuaatai assartuutit Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnut marloqiusamik pingaaruteqarluninartumik inissisimaffeqarput. Nioqqtissanik illoqarfinnut nunaqarfinnullu assartuisoqassagaangat, nunatsinnilu aningaasarsiorfiit pingaarnersaanit aalisarnermit nioqqtissiat nunarsuup sinneranunq assartortinneqassagaangata.

Havets trækheste

Royal Arctic Line trodser is og storm og bringer gods ud til hver eneste by og bygd i Grønland. Nu bygger rederiet to nye skibe

Af Asger Lind Krebs

Geografisk ligger Grønland isoleret, omkranset af mange hundrede kilometer hav. Kraftige storme hersker i havet syd for Grønland, storisen kommer drivende fra østkysten, og om vinteren lukker mange af havnene til i en tyk skorpe af is. Alligevel kommer der friske varer frem til de sydvestlige byer hver eneste uge året rundt. Og selv i de mest isolerede områder i Nord- og Østgrønland bliver lagrene i butikkerne fyldt op. Det sker dog kun nogle få gange om året, når isen tillader det. Grønland er som alle andre moderne samfund dybt afhængig af handel med udlandet. Mange varer importeres, og økonomien hviler især på stor eksport af fiskeprodukter. Derfor er transport af varer til og fra Grønland essentiel, også selvom forholdene til tider gør det svært for fragtskibene at komme frem.

DISKOBUGTEN, JANUAR 2008

Dagene er korte. Broen på fragtskibet Arina Arctica ligger hen i mørke. Kun nogle røde lamper på væggen og det grønne lys fra radarskærmene lyser op. Intet lys til at distrahere, intet til at fjerne opmærksomheden fra det, man kan se i lyset af projektøren, der sidder i stævnen af skibet. I den spinkle lyskegle kan man se, at skibet sejler gennem et lag af kompakt is. På grund af is har Royal Arctic Line ikke tidligere haft byerne ved Diskobugten med i vintersejlplanen. Men efter en række

milde vintre har rederiet besluttet, at Aasiaat, Ilulissat og Qasigiannuit nu også besejles om vinteren, hvis ellers isen tillader det. Netop op til denne første planlagte vintertur til Diskobugten har kulden været massiv, og isen har lagt sig i en tyk kappe. Efterhånden som isen bliver tykkere, går skibets rolige gliden over i en mere hakkende fremdrift. Det 110 meter lange skib arbejder sig gennem isen i ryk. Det skaber en konstant baggrundslid af klirren og piben. I en periode er isen op til 50 centimeter tyk, og Arina Arctica kan kun sejle tre knob gennem isen mod den normale marchfart på 15 knob.

Et andet problem er sigtbarheden. Det sner kraftigt, hvilket gør det næsten umuligt at se, om der er isbjerge i farvandet. Radaren kan fange isbjergene på afstand, men på nært hold kan den ikke skelne bjergene fra den is, der er over det hele. Det kræver opmærksomhed på broen. Igennem hele natten er der to mand på vagt.

Havnene i Aasiaat og Ilulissat er stort set isfri og volder ingen problemer. Men midtvejs mellem Ilulissat og Qasigiannuit møder skibet en kant af is. Herfra og ind til den lille by er der is, is. Den strækker sig som en fuldständig plan hvid flade foran skibets stævn og til alle sider. Når Arina Arctica bryder gennem isen, slår den lange bølgede revner fra skibets side og flere hundrede meter til siden.

Isen kommer ikke bag på skibsfører Fritz Ploug. Han har på forhånd været betænkelig ved at skulle lægge til i Qasigiannuit. Isen i området er så tyk, at Arina Arctica ville kunne få problemer med at komme ud. Det er endnu tidligt på vinteren, og resultatet kan blive, at Arina Arctica vil være fanget i Qasigiannuit i månedsvis. Men så længe der ikke er nogen fare for besætningen forbundet med forsøget, er Fritz Ploug klar til at prøve. Det går. Men det tager fire timer inden fortøjningerne er fæstnet på kajen. Først skal der brydes så meget is, at Arina Arctica har plads til at vende. Man skal være sikker på, at der også er en udgang, inden man går i havn.

Det giver ingen problemer at komme ud af havnen. Nu går turen direkte mod Nuuk. Den første planlagte vinterbesejling af Diskobugten er vel overstået.

NUUK, APRIL 2009

Royal Arctic Lines nyeste skib, Mary Arctica, ligger ved kajen i Nuuk. Skibet er udviklet og designet specielt til grønlandske forhold. På broen forklarer kaptajn Gert Bjerre, hvorfor Mary Arctica er så velegnet til at sejle i Grønland. Skibet har med sine 113 meter den maksimale længde til at kunne gå ind i samtlige grønlandske byer på nær Uummannaq, og med en dybgang på syv til otte meter undgår det lige akkurat at gå på grund i havnene.

– Det er lidt presset i for eksempel Nanortalik og Qaqortoq, hvor vi må sørge for at være ude, inden det bliver lavvande. I Nanortalik er der desuden også vinden og storisen, så der er tre parametre, der skal passe, for at vi kan lægge til, siger Gert Bjerre. Mary Arctica er altså så stort, som det er muligt, hvis det skal kunne gå ind i de fleste grønlandske byer. Desuden er Mary Arctica, som Royal Arctic Lines øvrige skibe, isforstærket til klasse A, det højest mulige for fragtskibe.

– Det er ikke en isbryder, men den kan godt bryde kompakt is op til cirka 60 centimeters tykkelse. Men så er der jo også storisen, som den vi lige har været igennem i Sydgrønland, hvor isen er flere meter tyk, men ligger som isfjelde. Der tager vi farten af og skubber isen væk, siger Gert Bjerre.

Det såkaldte isbælte på skibet er fire meter bredt og sidder omkring vandlinjen. Hvor skroget er tykkest, er det tre centimeter, udført i high tension stål. Desuden sidder der en fem centimeter tyk skinne helt ude i stævnen. Skibets skelet, de såkaldte spanter, sidder med 30 centimeters mellemrum, hvilket er dobbelt så tæt som på et almindeligt fragtskib.

Ifølge administrerende direktør Jens Andersen bygger Royal Arctic Line to nye skibe som Mary Arctica for at være klædt på til fremtiden. For det første skal det gamle skib Arina Arctica udfases. For det andet ønsker man at gøre sig uafhængig af at

Lars Svankjær

skulle chartre skibe fra andre rederier. Og for det tredje giver de to nye skibe bedre mulighed for at kunne påtage sig ekstra opgaver, for eksempel i forbindelse med opførsler af miner og andre projekter.

– Vi har regnet ud, at med to søsterskibe til Mary Arctica får vi optimal stabilitet og fleksibilitet, siger Jens Andersen. De to nye skibe forventes klar i 2010.

UUMMANNAQ, NOVEMBER 2008

Solen er forsvundet fra himlen over Uummannaq, og først når det bliver februar, vil den atter vise sig. Årets sidste planlagte skib fra Royal Arctic Line anløber om få dage. Derefter vil der gå næsten et halvt år, inden isen igen tillader, at der kommer et skib frem med forsyninger til den lille nordgrønlandske by. Havnechef Hans Peter Sigurdsen er ved at planlægge, hvordan det propfulde skib skal tømmes.

– Der er 980 kubikmeter gods med det sidste skib. Det er mere end dobbelt så meget som normalt, så vi skal lave en plan for, hvordan der skal losses, siger Hans Peter Sigurdsen. Han og de øvrige ansatte på havnen i Uummannaq kan se frem til et par travle dage, når det sidste skib ankommer. Vi kommer nok til at arbejde med godset i et par dage. Vi arbejder 13 til 15 timer om dagen. Så gider vi ikke mere. Man skal også tænke på næste dag.

Det er en tradition, at årets første og sidste anløb af Royal Arctic Lines skibe bliver fejret på havnen i Uummannaq. Og havnechef Hans Peter Sigurdsen plejer at købe nogle raketter.

30. november møder 20 til 30 af Uummannaqs indbyggere op på havnen, da fragtskibet Pajuttaat lidt over klokken 17 sejler

fra kajen. Og så kan Hans Peter Sigurdsen tænde for raketterne. – Nu skal jeg holde ferie. Det bliver dejligt, slutter Hans Peter Sigurdsen, efter den sidste raket er affyret, og årets sidste skib har forladt Uummannaq.

SISIMIUT, MARTS 2009

En lille gaffeltrucks hjul spinner rundt på det isbelagte havneområde på jagt efter fæste. En mobilkran til at flytte containere, også kaldet en reachstacker eller Kalmar, kører rundt med en 40 fod frysecontainer (reefer) højt oppe i luften, det ligner en overmodig udfordring af vægtstangsprincippet, men er det selvfølgelig ikke. En lastbil fra Royal Greenland ankommer fuld af rejer. Terminalarbejder Jens Lennert tager imod. Han går kasserne med rejer igennem for fejl og skader. Imens tager to terminalarbejdere i gaffeltrucks over. Først læsser de pallerne med rejer ned fra lastbilens lad, og derefter forsvinder de ind i reeferens mørke med rejerne og kommer lidt senere bakkende ud. To reeferer bliver hurtigt fyldt. Næste dag kommer der flere rejer. På havnen i Sisimiut består en stor del af arbejdet i at pakke fisk og rejer i store reeferer, så de er klar til at blive sendt ud til sultne maver i resten af verden. Især om sommeren kommer der mange store trawlere ind, og terminalarbejderne arbejder i døgndrift med at få lasten pakket og frosset ned. Royal Arctic Lines fragtskibe er i dobbelt forstand en livsnerv for det grønlandske samfund. Både når der skal bringes varer ud til byer og bygder, og når landets altdominerende indtægtskilde, fiskeriet, skal have varerne bragt ud til resten af verden.

The Draught Horses of the Sea

Royal Arctic Line defies ice and storms to bring goods out to each and every town and settlement in Greenland. The shipping company is now to build two new ships

By Asger Lind Krebs

Geographically, Greenland is isolated, surrounded by hundreds of kilometres of ocean. Heavy storms dominate the seas south of Greenland, the sea ice drifts down from the east coast and, in the winter, many of the harbours are closed by a thick layer of ice. And yet fresh goods come to the south western towns every week, all year round. Even the shops in the most isolated regions in North and East Greenland receive stocks, although this only happens a few times a year, when ice conditions allow.

Greenland is, like all other modern societies, heavily dependent upon foreign trade. Many commodities are imported and the economy is particularly dependent upon large exports of fish products. Transport of goods to and from Greenland is therefore essential, even though conditions often make it hard for the cargo vessels to get through.

DISKO BAY, JANUARY 2008

The days are short. The bridge of the cargo vessel Arina Arctica is shrouded in darkness. The only illumination comes from some red lights on the wall and the green light of the radar screens. There is no distracting light, nothing to draw attention away from whatever is picked out in the beam of the ship's bow

searchlight. This fragile cone of light shows that the ship is sailing through a layer of compact ice.

Because of ice, Royal Arctic Line has previously not included the towns in Disko Bay in its winter timetable. But after a series of mild winters, the shipping company has decided that it will sail to Aasiaat, Ilulissat and Qasigiannuit in the winter when the ice conditions permit. Just before this first planned winter trip to Disko Bay, temperatures have plummeted and the ice has settled in a thick layer.

As the ice gets thicker, the ship's smooth motion through the water changes to more uneven movements. The 110-metre long ship works its way through the ice in jerks. This gives a constant background sound of scraping and screeching. For a while, the ice is up to 50 centimetres thick and Arina Arctica is only able to sail at three knots against its usual march speed of 15 knots.

Visibility is another problem. It is snowing heavily, making it almost impossible to see where the icebergs are in the water. The radar can pick up icebergs in the distance, but at close quarters it is not possible to distinguish icebergs from the ice that is everywhere. This requires diligence from the bridge. Throughout the entire night, two men are on watch.

Jakob Ström

The harbours in Aasiaat and Ilulissat are on the whole free of ice and do not present any problems. But mid-way between Ilulissat and Qasigiannuguit the ship meets an ice edge. From here and inwards to the small town it is ice, ice, ice. It stretches out in a completely flat, white sheet in front of the ship's bow and to all sides. As Arina Arctica breaks through the ice, long, undulating cracks spread out several hundred metres from the ship's sides. The ice is no surprise to skipper Fritz Ploug. He was already uneasy about calling in to Qasigiannuguit. The ice in this region is so thick, that Arina Arctica could have problems getting out. It is still early in the winter and it could result in the Arina Arctica being caught in Qasigiannuguit for months. But as long as there is no danger for the crew connected with making the attempt, Fritz Ploug is ready to try.

It's working. But it is four hours before the mooring lines are fastened to the quay. First, enough ice has to be broken so that Arina Arctica has room to turn around. The way out must be ensured, before docking can take place.

Leaving the harbour doesn't present any problems. Now it's time to sail directly to Nuuk. The first scheduled winter shipping service to Disko Bay is a success.

NUUK, APRIL 2009

Royal Arctic Line's newest ship, Mary Arctica, is at the quay in Nuuk. The ship was specially developed and designed for conditions in Greenland. On the bridge, Captain Gert Bjerre explains why Mary Arctica is so well-suited to navigation in Greenland. With its 113 metres, the ship is as long as it can be and still be able to call in at every town in Greenland apart from Uumman-

naq. With a draught of seven to eight metres it only just avoids going aground in the harbours.

– It's a bit of a squeeze in, for example, Nanortalik and Qaqortoq, where we have to leave before low tide. In Nanortalik there is also the wind and the sea ice, so there are three factors that have to fit before we can call in, says Gert Bjerre.

Mary Arctica is as big as it can be and still call in at most of the towns in Greenland. In addition, Mary Arctica, like the other Royal Arctic Line ships, is ice-reinforced to Class A, the highest ice-class for cargo ships.

– It is not an ice-breaker but it can break up to 60 centimetre thick, compact ice. But then there is the massive drift ice which we have just been through in South Greenland, where the ice is several metres thick, but lies like icebergs. This is where we slow down and push the ice away, says Gert Bjerre.

The so-called ice-belt on the ship's hull is four metres wide and is situated at the waterline. Where the hull is thickest, it is three centimetres thick and built of high tension steel. Furthermore, there is a five centimetre-thick belt on the bow. The ship's ribs, the transverses, are placed 30 centimetres apart which is twice as close as in an ordinary cargo ship.

According to Managing Director Jens Andersen, Royal Arctic Line is building two new ships like Mary Arctica to prepare the company for the future. Firstly, the old ship Arina Arctica is being phased out. Secondly, there is a desire to be independent of the need to charter ships from other shipping companies and thirdly, two new ships will make it easier to take on extra assignments, for example in connection with mining and other projects.

Jakob Strøm

– We have calculated that with two sister ships to Mary Arc-tica we will attain optimum stability and flexibility, says Jens Andersen.

The two new ships are expected to be ready in 2010.

UUMMANNAQ, NOVEMBER 2008

The sun has disappeared from the sky above Uummannaq, and it will be February before it shows itself again. The last scheduled ship from Royal Arctic Line will arrive in a few days. Afterwards, almost a half a year will pass before the ice again permits another ship to get through with supplies for the little town in North Greenland. Harbour master Hans Peter Sigurdson is planning how to unload the tightly-packed ship.

– There are 980 cubic metres of cargo with this last ship. This is more than twice the usual amount so we have to have a plan for how to unload it, says Hans Peter Sigurdson.

He and the other harbour employees in Uummannaq can look forward to a couple of busy days when the last ship arrives.

We will probably be working with the shipments for a couple of days. We work 13 to 15 hours a day. Afterwards we have had enough. But we still have to think about the next day.

It is traditional to celebrate the first and last of Royal Arctic Line's ships at the harbour in Uummannaq and harbour master Hans Peter Sigurdson usually buys a couple of rockets.

On November 30th, 20 to 30 of Uummannaq's inhabitants come to the harbour a little over five in the afternoon when the cargo ship Pajuttaat leaves the quay and Hans Peter Sigurdson can set off the rockets.

– Now I'm going to take a vacation. That will be great, ends Hans Peter Sigurdson, after the last rocket goes up and the last ship of the year has left Uummannaq.

SISIMIUT, MARCH 2009

The wheels of a small forklift truck spin on the icy harbour, seeking friction. A mobile crane used to move containers – also called a reach stacker or Kalmar, drives around with a 40 foot reefer high in the air in what looks like, but isn't, a foolhardy attempt to challenge the lever arm hypothesis. A lorry from Royal Greenland arrives, loaded with prawns. Harbour assistant Jens Lennert receives the shipment. He checks the boxes of prawns for damage. Then two harbour assistants with forklift trucks take over. First, they unload the pallets with prawns from the back of the lorry and then they disappear into the murky inside of a reefer with the prawns, reversing out again a little later. Two reefers are quickly filled. More prawns will arrive the next day.

At the harbour in Sisimiut most of the work consists of packing fish and prawns in large reefers so they are ready to be sent to hungry stomachs all over the world. Especially in the summer many big trawlers come in and the harbour assistants work round the clock to get the cargo packed and frozen. Royal Arctic Line's cargo ships are vital for Greenland in two ways. They bring supplies out to the towns and settlements and they bring goods out to the rest of the world for the country's predominant source of income, the fishing industry.

Darwin Kalaallit Nunaallu

Ilisimatoq Charles Darwin, ukiut 200-t matuma siorna inunngortoq, atuakkami "Om arternes oprindelse"-mi 1859-imi saqqummersinneqartumi eqqoriaanini tunngavigalugit nunarsuarmi tusaama-neqalerpoq. Uumassusillit naleqqussarlutik allanngoriartortarnerannik eqqoriaanera kingorna tupaallannartumik immikkullu ittumik Kalaallit Nunaannut attuumassute-qalerpoq. 1930-kkunni ilisimatuut Tunup si-neriaani Ymers Ø-mi aalisakkat siullit avate-qalersimasup ujaranngornerinik nassaarput. Tassa aalisakkap ikaarsaarianermi nunamut qaqsimaneranut uppernarsaatissamik. Ineriartornermi amigaataasoq - "missing link" – uumasoqassutsikkut ineriartornerup tullianut ingerlaqqinnermini qanoq atassusiis-arnernik ersersitsisoq ullumikkut Ichthyo-stegamik taaguuteqartoq. Nassaaq tamanna ullumikkut Darwinip qularnangitsumik nuannaarutigisimassagaluarpa.

Darwin og Grønland

Videnskabsmanden Charles Darwin, der i år blev født for 200 år siden, blev verdenskendt for sine banebrydende teorier i bogen "Om arternes oprindelse", der blev udgivet i 1859. Hans evolutionære teori om livets udvikling fik senere en uventet og særlig forbindelse til Grønland. I 1930-erne fandt forskere på Ymers Ø på den grønlandske østkyst fossiler efter de første fisk, som havde udviklet ben. Altså beviset på, at fisk i en overgangsform var gået på land. Et "missing link", der viser hvordan biologisk udviklings-trin forbinder et andet, og som i dag bærer navnet Ichthyostega. Et fund, som Darwin givet vis ville have glædet sig over i dag.

Darwin and Greenland

Scientist Charles Darwin, who was born 200 years ago, became world famous for his ground-breaking theories which were published in 1859 in the book "The Origin of the Species". His theory of evolution, about how life developed, was later to acquire an unexpected and special connection to Greenland. In the 1930's, on Ymer Island on the east coast of Greenland, scientists discovered fossils of the first fish to develop legs. This find proved that fish, in a transitional form, had walked on land. This "missing link" is now called Ichthyostega and it showed how one biological step of development could lead to another. It was a discovery that certainly would have pleased Darwin.

KAL Aalisagaq sisamanik niulik Ichthyostega, Kalaallit Nunaanni ujaranngormertut nassaarineqarsimasoq.

DK Den firbenede fisk Ichthyostega, som der er fundet fossiler af i Grønland.

GB Fossils of the four-legged fish Ichthyostega found in Greenland.

Privat

KAL *Nalitsinni ilulissat qanga itsaq iluliapiluunersuarnut sanilliullutik annikinneerarsuupput.*

DK *Fortidens isbjerge får nutidens til at ligne miniputter.*

GB *Historic icebergs dwarf those of modern times*

Iluliapiluunersuit

 Ilulissap annersaata immap qaavata ataaniittarnera ilisimaarineqarluarpoq. Ukiulli sermersuaqarfiusut kingulliit sioqqullugit ilulissat taama angitigisimanagerat ilisimatuunit tupaallaatigineqarpoq. Tamannali tassa Kalaallit Nunaanni ujarasiooqarnikkut misissuisoqarfimmi, GEUS-imi, ilisimatuunit Kalaallit Nunaata, Islandip Savalimmiulu akornanni imartami paasineqarsimavoq. Atlantikup avannaani tamaani, ukiut sermersuaqarfiusut kingulliit sioqqullugit iluliapiluunersuit saatserfigisimasaanni, immap qaavaniit 1 kilometerinik itissusilimmi immap naqqani iluliapiluunersuit aqutigisimasaat 25 meterit angullugit itissuseqartut nassaarisimavaat. Qanga itsaq iluliarsuit serminit iigartartunit issusoorujussuarnit pilerfeqartarsimapput – qularnanngitsumik Kalaallit Nunaata sermersuanit – ullumikkullu nalunngisatsinnit anginerujussuusimallutik.

Monster-isbjerge

 Det er velkendt, at den største del af et isbjerg befinder sig under havoverfladen. Men at isbjergene før sidste istid var så gigantiske, kommer bag på forskerne. Men det er hvad forskere fra Grønlands Geologiske Undersøgelser, GEUS, har konstateret i farvandet mellem Grønland, Island og Færøerne. Her har de fundet op til 25 meter dybe spor i havbunden en kilometer under Nordatlantens havoverflade, hvor enorme isbjerge flød rundt før sidste istid. Fortidens isbjerge blev født af ekstremt tykke gletschere – formentlig fra Grønlands indlandsis – hvis dimensioner langt overgår dem, vi kender i dag.

Monster icebergs

 It is well known that the major part of an iceberg is found under the surface of the sea. But that icebergs before the last ice age were so gigantic has surprised researchers. But this is what scientists from The Geological Survey of Denmark and Greenland, GEUS, have observed in waters surrounding Greenland, Iceland and the Faroe Islands. They have found up to 25-metre deep scour tracks on the seabed one kilometre below the surface of the North Atlantic, where enormous icebergs drifted around before the last ice age. The icebergs of the past were calved by extremely thick glaciers – probably from Greenland's inland ice – and their dimensions exceed by far those we know today.

Avatangiisini nutaani

 SILA, Danmarkimi katersugaasivissuup Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermut qitiusoqarfia, ukiuni qulingiluaani taamatut iluseqareerluni atorunnaarsinneqarpoq. Ukiup nikinnerata kingorna qitiusoqarfik Danmarkimi katersugaasivissuup etnografimi katersugaateqarfianut ilanngunneqarpoq. Taamaattorli qitiusoqarfimmut pisortaq Bjarne Grønnow taaguutip SILA-p, 1999-imiilli issittumi itsarnisarsiuutut misisuinernik annertuunik ingerlataqarsimasup, atuinnaarissaanut akuerineqarsimavoq. SILA nutaaq ilaatigut ilisimatusarnermut stipendiatit aningaasaateqarfinnullu qinnuteqaatit aqqutigalugit issittumi ilisimatusarnermik qaffasissumik aalajangiusimanninnisari-niarpoq. SILA-mit angusarineqarsimasut akornanni taaneqarsinnaavoq atuakkiq naliliisartunit nersualaarneqartoq "Kalaallit Nunaata qanga itsaq oqaluttuassartaa". Atuagaq professor Hans Christian Gulløvimit aqqjissuunneqarpoq, atuagarlu aqqutigalugu Kalaallit Nunaata qanga itsaq oqaluttuassartaa ukiuni tuusintilikkuutaani Kalaallit Nunaanni nunaqartarsimasut kulturii pillugit ilisimasanik nutarteriffiqineqarpoq. Tamatumani saniatigut SILA Kalaallit Nunaata qanga itsaq oqaluttuassartaa pillugu titartakkanik nangeqattaartulianik sisamanik immikkoortortalimmik eqqumiitsuliortumit Nuka Godtfredsenimit titartarneqartunik saqqummer-sitsinissamat suliniuteqarpoq.

KAL SILA qangaanerusoq aavariat tammaarsimaffitoqaannik arlalinnik qulaajaasimavoq. Matumani itsarnisarsiooq Mille Gabriel Kangerlussuup kujataani Sioratiliimi tuttunniat tammaarsimaffitoqaanni aasiviup sinnikuusa killinganniittoq takuneqarsinnaavoq.

DK SILA har kortlagt flere af de gamle rensdyrjægerbopladser. Her ses arkæologen Mille Gabriel ved resterne af en sommerbolig i en rensdyrjægerboplads i Sioratilik syd for Kangerlussuaq.

GB SILA has mapped several of the old reindeer-hunting settlements. Here is archaeologist Mille Gabriel near the remains of a summer camp at a reindeer-hunting settlement in Sioratilik south of Kangerlussuaq.

I nye rammer

 SILA, det danske Nationalmuseums center for Grønlandsforskning, er efter ni år blevet nedlagt i sin nuværende form. Efter årsskiftet blev centret indlemmet i Nationalmuseets etnografiske Samling. Men centerleder Bjarne Grønnow har fået lov til at beholde navnet SILA, der siden 1999 har udført omfattende arkæologisk forskning i de arktiske egne. Det nye SILA vil gennem bl.a. forskningsstipendiat og fondsansøgninger forsøge at fastholde den arktiske forskning på et højt aktivitetsniveau. Blandt SILA's resultater er det anmelderroste værk "Grønlands forhistorie". Bogen er redigeret af professor Hans Christian Gulløv, som opdaterer Grønlands forhistorie med ny viden om de kulturer, der gennem årtusinderne har bosat sig i Grønland. Herudover har SILA taget initiativ til en tegneserie i fire bind om Grønlands fortid kreeret af kunstneren Nuka Godtfredsen.

In a new setting

 SILA, the Danish National Museum's centre for research on Greenland is, after nine years, about to be shut down in its present form. After the New Year, the centre will be incorporated in the National Museum's ethnological collection. But centre leader Bjarne Grønnow has been allowed to keep the name SILA, which has carried out exhaustive archaeological studies in Arctic regions since 1999. Through research scholarships and grants from foundations, the new SILA will try to maintain the high level of activity within Arctic research. One of SILA's achievements is the critic-acclaimed work "Greenland's pre-history". The book has been edited by Professor Hans Christian Gulløv, who has updated Greenland's pre-history with new knowledge of the cultures who have settled in Greenland over the millennia. In addition, SILA has taken the initiative to make a comic in four volumes about Greenland's past. Artist Nuka Godtfredsen created the comic.

Privat

Pukkitsut kimmikkaallu

Kalaallip kamippaliortartup Helene Steensbyp
IT-projektlederit atorfini qimallugu takorloortakkani
iluatsilluartumik aallutilersimavaa

Allattoq: Christian Schultz-Lorentzen

 34-nik ukiulik Helene Steensby 2005-imi namminer-sortutut kamippaliortunngorniartarluni Danmarkimi attaveqaateqarnermi ingerlatseqatigiiffissuarmi TDC-mi IT-projektlederit atorfimmit akissarsiarissaarfiusumit sorarami uimik siunersueqqaarsimangilaq. Apparit inissiamik piseqqammersimapput meerartaqqammersimallutillu. Uiusoq sallaatumik oqaatigalugu tusakkaminut tupaallannartumut oqaasissaaleqilluinnarpoq.

Taamaakkaluortorli pilertortumik paasinnippoq. Nuliaasup ullut tamarluinnaasa suliarortariaqartarnera ullorlu suliffiusoq naareeraangat unnukut akunnerpassuarni qarasaasiap saavani sulisariaqartarnera ilaqutariinnut pilluarnartuunngilaq. Qujanartumik siunniussaq iluatsilluarpoq. Ukiualuit ingerlanerinnaanni kalaaleq Helene Steensby kamippannik ilusilersuisartutut Kalaallit Nunaanni, Danmarkimi Tysklandimilu tuniniaasoqartutut tusaamaneqarlualersimavoq.

Skuut kamippaallu isikkui soorunami pingaartitarilluinnarpai. Tamatumani pitsaassuseq pilliutigineqanngisaannartussaavoq.

– Suut tamarmik amiunissaat nuannarisaraara. Iloqtaat amiusapput iluamillu suliaasimassallutik, atiuminartooqullugit. Taamaangippat alersit isikkat inuattaasa akornannut sisus-

sapput. Tamanna nuanniilluinnartuusarpoq, Helene Steensby, skuunik kamippannillu ilusilersukkaminik Spaniami skuuliorfimmi suliarinnitsisartooq, oqarpoq.

TIMIP INISSISIMANERA

Arnat skooppasuaqarumasarnerat angutit ilarpasuinut paasiminaatsuusarpoq. Helene Steensbymulli pingaarutalik tassaavoq kamippaat eqqortut arnarpalaartumik kusanarluinnartumillu inissisimalersitsisarnerat.

– Koorput qarliinik qarleqaruit gummiskooqarlutillu inuinnarpalaaginnassaait, kisianni koorput qarliinut kimmikkalerniararuit takujuminarluinnartunngussaait. Immikkoorutimininnguaq tamanna atisat sinnerinut annertooujussuarmik sunniuteqarpoq timivit inissisimaneranut kivitsisuummat, kimmikkaallu pisuutigilluarukkit tulluarerpassilluinnarlugit pisussagavit. Skuut qanoq ililluta immitsinnik saqqummiuttar-nitsinnik alutorsaatiginninnerupput. Angutit bilinik angisuunik nuannarisaliupput, imminnut saqqummiunnerminnut atortaramikkit – uagut kamippavut immitsinnik saqqummiunnitsinnut atortarpavut, Helene Steensby, angerlarsimaffimminni atisaasivimmi skuut kamippaallu qanoq amerlatigerpiarnerannik nalor-nissuteqartoq, oqarpoq. Soraluuaali pulaaraangami kisitsisarpoq. Kingullermik skuut illugiit 241-nik amerlassuseqarnerarpai.

Flade og høje

Den grønlandske skodesigner Helene Steensby droppede jobbet som IT-projektleder og forfulgte med succes en drøm

Af Christian Schultz-Lorentzen

Da 34-årige Helene Steensby i 2005 sagde farvel til et vellønnet arbejde som IT-projektleder i det danske teleselskab TDC for at blive selvstændig skodesigner, var husbonden ikke taget med på råd. Parret havde netop købt lejlighed og fået et lille barn. Manden var mildt sagt mundlam over den overraskende meddelelse.

Han viste sig dog hurtigt forstående. Det er ikke lykken for en familie, at hustruen hver dag slæber sig på arbejde med efterfølgende aftenarbejde foran computerskærmen i timevis. Til alt held viste satsningen at give bonus. På få år har grønlandske Helene Steensby slået sit navn fast som skodesigner med forhandlere i såvel Grønland, Danmark og Tyskland.

Udseendet af sko og støvler går hun selvsagt op i. Men det må aldrig være på bekostning af kvaliteten.

– Jeg kan godt lide, at alt er i skind. Foret skal være i skind, og det skal være behandlet ordentligt, så det er glat, også når man tager den på. Ellers glider sokken op mellem tærerne. Det er

overdrevet irriterende, siger Helene Steensby, som får fabrikeret sine designede sko og støvler på en spansk skofabrik.

KROPSHOLDNINGEN

Kvinder og hang til masser af sko er et fænomen, som for mange mænd er et mysterium. Men for Helene Steensby handler det om, at det rette fodtøj kan give en superflot feminin holdning.

– Hvis du har jeans på og en gummisko, så er du bare en type, men det sekund du tager en kæmpe stilet på til jeans, så ligner du en million. Det er en detalje, der gør så frygtelig meget for resten af outfittet, fordi den løfter din kropsholdning, og hvis du går godt i dem, ser du elegant ud, når du kommer gående. Sko er en fascination af, hvordan vi præsenterer os. Mænd kan godt lide store biler, fordi det er deres præsentation - vores er fodtøj, siger Helene Steensby, der ikke præcis ved, hvor mange sko og støvler, der fylder op i garderobeskabet i privaten. Men når niecen er på besøg, tæller hun op. Sidste gang lød tallet på 241 par sko.

Heels and Flats

Greenlandic designer of shoes Helene Steensby left a job as IT project leader and successfully pursued her dream

By Christian Schultz-Lorentzen

 When 34 year old Helene Steensby said goodbye in 2005 to a well-paid job as an IT leader with the Danish telecommunication company TDC to start her own business as a shoe designer, she didn't consult her husband first. The couple had just had a baby and bought an apartment. Her husband was speechless, to put it mildly.

However, he quickly became sympathetic. It's not good for a family, when the wife drags herself off to work every day, followed up by evenings spent working for hours in front of the computer screen. As luck would have it, the gamble paid off. In just a few years Greenlandic Helene Steensby has made a name for herself as a shoe-designer with distributors in Greenland, Denmark and Germany.

Needless to say, she is committed to the appearance of her boots and shoes. But this is never at the expense of quality.

– I like everything to be in leather. The lining must be leather and treated properly so that it is smooth, even when worn.

Otherwise the sock slides up between the toes. This is extremely annoying, says Helene Steensby, who has her designer shoes and boots manufactured by a Spanish shoe factory.

POSTURE

The desire women have to own masses of shoes is a phenomenon that is a mystery for many men. But for Helene Steensby it's all about the right shoes giving a super smart, feminine posture.

– If you wear jeans and sneakers, you are just a type, but the second you wear a pair of high stilettos with your jeans, you look like a million. It's a detail that means an awful lot for the rest of the outfit, because it lifts your posture and if you walk well in heels, you look elegant when you walk along. Shoes are a fascinating part of how we present ourselves. Men like big cars because it's how they present themselves – our way is with shoes, says Helene Steensby, who is not quite sure how many shoes and boots reside in her private closets. But when her niece visits, she counts them. At the last count there were 241 pairs.

KAL Assillisooq Lotte Prescott, Grønlands Rejsebureau aqquitalugu 2008-mi Kalaallit Nunaanni takorniarloq.

DK Fotos af Lotte Prescott, der besøgte Grønland i 2008 med Grønlands Rejsebureau.

GB Photos were taken by Lotte Prescott, who visited Greenland in 2008 with Greenland Travel.

Tusagassiorfiit nunatsinnik soqutiginnilluartut

Pinngortitarsuaq alianaatsoq soqutigineqaannangilaq – aamma perusersartarfiit marloriaammik kuutsittakkat blomkålillu allaaserineqarput

Allattoq: Jesper Kunuk Egede

Kalaallit Nunaannik nittarsaassivik, Branding Greenland, tassaasut Air Greenland, Greenland Tourism, Royal Greenland aamma Namminersornerullutik Oqartussat, Kalaallit Nunaat nunani allani pitsaasumik ilisimaneqalersinniarlugu eqeersimaarluni suliniuteqarpoq. Tamanna pingaartumik tusagassiortunik nunatsinnut qaaqquisarnikkut ingerlanneqarpoq.

Eqqarsaat tunuliaqutaasoq pisariitsuvoq: Nunani allani ussasaaruteqarnissamut akissaqanngilagut, taarsiullugu inunnik maanga aggersitsisa nunamillu misigisaqartitsilluta, taakkunungalu Kalaallit Nunaat nunagisaminni oqaluttuarisillugu. Wall Street Journalimi ussasaarut qalipaatik qupperneq ataaseq 210.000 dollarsit sinnerlugit (1,2 millioner koruuningajaat) akeqarmat tamanna niuernitsialaavoq. Tamanna aamma Branding Greenlandimit 2008-mut ukiumoortumik nalunaarusiami naatsorsorneqarsimavoq, ukiumut aningaasartuutisatut missingersuutit 3,4 millioner koruuninik aningaasartallit Tysklandimi, USA-mi Tuluit Nunaannilu ussasaarinermik 21,5 millioner koruuninik nalilinnik pissarsissutaasimammata. Allatut oqaatigalugu quppernerna inissat taama annertutigisut pissarsiariumallugit ussasaarutit 21,5 millioninik nalillit pisarineqartussaasimassagaluarput.

PERUSERSARTARFIIT BLOMKÅLILLU

Nunani allani aviisinit soorunami Kalaallit Nunaanni sermeq allaaserineqartarpoq. Sermersuaq, sermit iigartartut, ilulissat – avannaani iluliarsuit kujataanilu ilulissat tungujuaartut aviisit

quppernerini annertuumik allaaserineqartarput. Pulitzerip nersornaasiuttagaanik nersornaaserneqarsimasoq Thomas Friedman Kalaallit Nunaaliarsimavoq silap pissusaata allannornera allaasariartorlugu, kisiannili Hotel Arcticimi perusersartarfimmik taamatulli soqutiginnitsigaluni: ”Perusersartarfipput marloqiusamik kuutsiteriaaseqarpoq – qanoq torersumik oqaatigissanerpara – suut kuutsinneqarnissaat apeqqutaatillugu. Perusersartarfik marlunnik gearilik! Taama ittumik Amerikami akunnittarfinni siumugaqanngisaannarsimavunga. Kalaallit Nunaannisut nukimmik sipaarniartigisinnaasagaluaratta!” New York Timesimi anersaaruluppoq.

Martin Fletcher Tuluit Nunaanni Timesimeersoq ilaatigut Kujataani nunaatilinnut takuniaasimavoq. Nunarsuup kiatsikiartornera Kalaallit Nunaanni naatitanik nutaanik naatitsialernissamut periarfissiivoq Fletcherilu oqaluttuarpoq (immaqa ingasaatilaarlugu) misigisassat allarluinnaasut pillugit: ”Kalaallit pernaammik naatitanik nutaajulluinnartunik pisisinnaalerput – natitat asiillarsimasut Danmarkimit akisoqisumik timmisiertukkut tikisinneqartut piunnaarlugit!”

ILISIMASAKINNEQ

Kalaallit Nunaata USA-mi, Tuluit Nunaanni Tysklandimilu ilisimaarineqarnera appasissorujussuusoq taamatuttaarlu qallunaat ilisimasaqannginnerat ilisimasakitsuararsuoneralluunniit Branding Greenlandip misissuineranit nutaajunerpaasumit tupaallaatissaanngitsumik takutinneqarpoq. Misissuinermi qallunaat 2/3-iinit oqaatigineqarpoq Kalaallit Nunaat ilisimasaqarfigin-

ngikkitsik imaluunniit annikitsuinnarmik ilisimasaqarfigigitsik. Tamanna Branding Greenlandimit ernumaammissutigineqarpoq. Qallunaat takornariaqarnermik sulialinnit suli pisisartutut pingaaruteqarnerpaapput taakkualu Kalaallit Nunaannik soqutiginninnerat apparpat nunatsinnut takornariartartut aamma ikiliartulernissaat ernummatigineqarsinnaavoq – tamannalu Kalaallit Nunaannut akisoorujussuannorsinnaavoq. Nunani allani Kalaallit Nunaat aamma pitsaanngitsumik allaaserineqartaraluartoq piviusuusumik nunani allani nipi Danmarkimi tusagassiuutinit pitsaanerujussuusarpoq, Danmarkimi tusagassiuutinit naalakkersuinikkut kanngunartuliat isumaginninnikkullu sumiginnaanerit allaaserineqarqajaasarmata. Nunani allani tusagassiuutinit pinngortitaq silallu pissusaata allannornera annertunerujussuarmik sammineqartarput, kisiannili aamma Kalaallit Nunaanni namminersoneq atuutilerpat tamatumani periarfissat inuillu immikkuullarissusaat sammineqartarlutik. Tysklandimi aviisimi Geo Saisonimi quppernerit 16-it atorlugit Tunumi "Paulus sikuni eqimasuni" allaaserineqarpoq. Tamatumani tusagassiuutinit tyskiusumit assiliisartumillu Paulus aamma Thomasine Larsenip, angerlarsimaffimminnik taakkununga ammaallutik tyskinut ulluinarni inuunerminnik immikkuullarissumik nuannersumillu sungiusimasanit allaanerumumik paasisaartitsisut, Tiniteqilaami inuunerat malittarineqarpoq.

BOB QIMUSSIMIK ANGALASOQ

Siorna tusagassiortoq Bob Payne nuannarilluinnakkaminik

Ilulissani qimussimik angalasimavoq. Ilulissat timaanni Johannes Mathæussen peqatigalugu ulluni sisamani qimussimik angalanini pisimasoqarfiulluartoq nunarsuarmi atuagassiat angalanilersaarutit akimannersaanni quppernarni aqqaneqmarlunni oqaluttuaraa. Bob taamaalilluni alutornarluinnartumik angalasimasoq, singerninilu sualuttumik annersissimagaluarlugu, allaaserisap Conde Nast Travelersimi 820.000-inngorlugu naqinneqartartumi saqqummersinneqarneranik Kalaallit Nunaat aamma tulluusimaarutiginnissinnaavoq allaaserisaq ussaasaarutit 815.000 dollarsinik (4,5 millioner koruuningajannik) naleqarmat. Allaaserisamini Bob kalaallip ingerlaavartumik naleqqussarsinnaaneramik alutorsaatiginnippoq. Tamatunga assersuutissaq aana: "Najukkami takornariaqarnermut allafiup attartortikkusulluinnagaanik atisaqarlunga maaniippunga: Puisip amianik qarllilianik parkarsuarmillu, oqorluartunik (pingaartumik uninut malunnartumik), kisianni uumasutut kiffiakkatut tipeqalersillungalu isikkoqalersitsisunik. Tamatuma akerlerluinnaanik Mathæussen atisaqarpoq ikiariissitaartunik kiagunnerup masaanik anillakartitsisartunik, imermik pitarneqarsinnaanngitsunik, ataqatigiissaakkanillu qalipaatilinnik Patagoniameersunik North Facemeersunillu, taakkulu assersuutigalugu kaffisorniartarfissuarni Starbucksini inuuniassutigissagaluarunigit allaanerussutiginaviannikkaluarpai."

Udenlandsk presse falder for Grønland

Det er ikke kun den storslåede natur der sælger – også dobbeltskyllende toiletter og blomkål trækker spaltepads

Af Jesper Kunuk Egede

Branding Greenland, der tæller Air Greenland, Greenland Tourism, Royal Greenland og Grønlands Hjemmestyre, arbejder aktivt for at gøre Grønland positivt kendt i udlandet. Dette gøres især ved at invitere journalister til Grønland.

Tanken bag er ganske simpel: Vi har ikke råd til at annoncere i udlandet, så lad os i stedet få folk herop og opleve landet og så få dem til at fortælle om Grønland derhjemme. Set i lyset af, at en helsides farveannonce i Wall Street Journal koster over 210.000 dollars (knapt 1,2 millioner kroner), er det en rigtig god forretning. Det har Branding Greenland også regnet sig frem til i årsrapporten for 2008, hvor årets budget på 3,4 millioner kroner har givet en reklameværdi på 21,5 millioner kroner i Tyskland, USA og England. Med andre ord betyder det, at man skulle have købt annoncer for 21,5 million for at få ligeså meget spaltepads.

TOILETTER OG BLOMKÅL

Aviserne i udlandet skriver naturligvis om isen i Grønland. Indlandsisen, bræerne, isbjergene – både de enorme i nord og de blå i syd får masser af spaltepads. Pulitzer pris-vinderen Thomas Friedman kom til Grønland for at skrive om klimaforandringer, men var faktisk lige så optaget af toilettet på Hotel Arctic: "Vores toilet havde to måder at skylle på alt efter – hvordan siger jeg dette på en pæn måde – hvad man nu skulle skylle ud. Et toilet med to gear! Det havde jeg aldrig fundet på et amerikansk hotel. Gid vi dog kunne være lige så energibesparende som Grønland!" sukker han i New York Times.

Martin Fletcher fra britiske Times har blandt andet besøgt Sydgrønlands farmere. Den globale opvarmning giver nye muligheder i Grønland og Fletcher fortæller (måske lidt overdrevent) om oplevelser af en helt ny kaliber: "Grønlænderne kan

nu for første gang købe friske, grønne råvarer – ikke de slatne, trøtte varer, der flyves ind fra Danmark til skyhøje priser!”

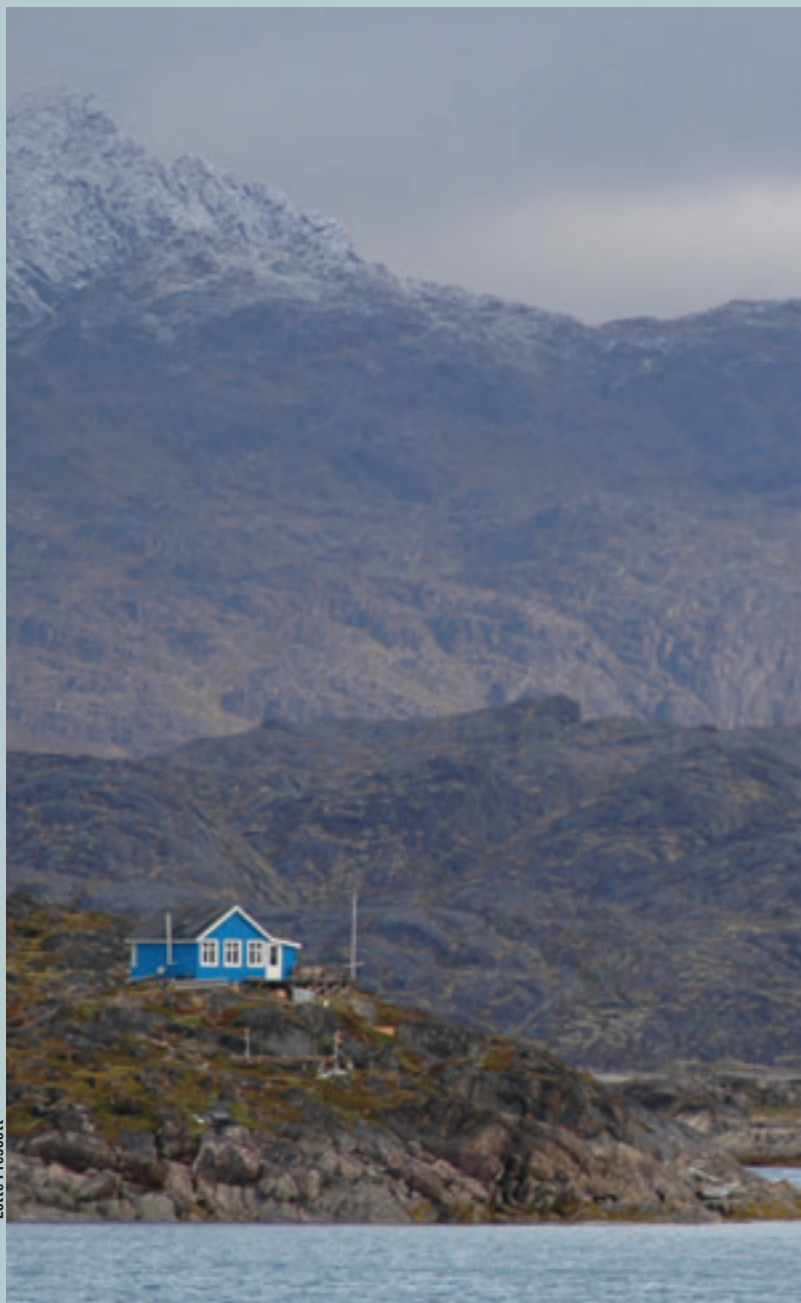
LAVT KENDSKAB TIL GRØNLAND

Den nyeste undersøgelse fra Branding Greenland viser ikke overraskende, at kendskabet til Grønland er meget lavt i USA, England og Tyskland, men også at danskernes kendskab til Grønland er lavt. I undersøgelsen nævner 2/3 af danskerne, at de intet kender til Grønland eller kun lidt. Det vækker nogen bekymring i Branding Greenland. Danskerne er stadig turistbranchens største kunder og hvis deres interesse for Grønland daler, kan man frygte, at strømmen af turister hertil også daler – og det kan blive meget dyrt for Grønland.

Det er en kendsgerning, at selvom der i udlandet også skrives nogle negative historier om Grønland, er tonen langt mere positiv end i de danske medier, hvor man ofte fokuserer på politiske skandaler og sociale svigt. Den udenlandske presse har langt større fokus på naturen og klimaændringer, men også selvstyrets muligheder og på menneskernes egenart i Grønland. 16 sider bruger tyske Geo Saison på deres historie om Østgrønland, 'Paulus i pakisen'. Her følger en tysk journalist og en fotograf livet hos Paulus og Thomasine Larsen i Tiniteqilaaq, som har åbnet deres hjem for parret og som giver tyskerne et helt unikt og dejligt indblik i en hverdag så fjern fra deres egen.

BOB GÅR I HUNDENE

Sidste år tog journalisten Bob Payne på hundeslædetur i Ilulissat og elskede det. Over 12 sider fortæller han i verdens mest prestigefyldte rejsemagasin om sin begivenhedsrige fire-dages slæderejse bag Ilulissat med Johannes Mathæussen. Og mens Bob havde en fantastisk tur, om end han slog sin ankel kraftigt, så kan Grønland også glæde sig over, at historien, der blev trykt i Conde Nast Traveler, kom i et oplæg på over 820.000 eksemplarer og havde en reklameværdi på 815.000 dollars (næsten 4,5 millioner kroner). I sin historie beundrer Bob løbende grønlanders evne til at omstille sig. Her er et eksempel: ”Her står jeg i det tøj, som det lokale turistkontor insisterede på, at jeg lejede: Sælskindsbukser og parka, der helt sikkert er varmt nok (især under armene), men som får mig til at ligne og lugte som et udstoppet dyr. I kontrast hertil er Mathæussen klædt i lag af svedtransporterende, vandafvisende, farvekoordineret tøj fra Patagonia og North Face, hvilket ikke vil få ham til at skille sig ud, hvis han prøvede på at overleve i kafekæden Starbucks.”

Lotte Prescott

The Foreign Press Falls for Greenland

It's not only the magnificent nature that sells – dual-flush toilets and cauliflowers also attract press coverage

By Jesper Kunuk Egede

Branding Greenland, which consists of Air Greenland, Greenland Tourism, Royal Greenland and the Greenland Home Rule Government, is working actively to get positive recognition for Greenland abroad. This is being achieved particularly by inviting journalists to Greenland.

The idea behind it all is very simple: We can't afford to advertise abroad, so let us instead get people to come up here and experience the country and get them to talk about Greenland when they go home. Seen in the light of the fact that a full-page, colour advertisement in the Wall Street Journal costs more than 210,000 dollars (almost DKK 1.2 mill.) it's a really good deal. In its annual report for 2008, Branding Greenland has calculated that the year's advertising budget of DKK 3.4 mill has provided advertising value for DKK 21.5 mill in Germany, USA and England. In other words, this means that it would have been necessary to spend DKK 21.5 mill on advertising to get the same amount of press coverage.

TOILETS AND CAULIFLOWERS

Newspapers abroad obviously write about ice in Greenland. Inland ice, glaciers and icebergs – both the huge icebergs in the north and the blue ones in the south get plenty of coverage. Pulitzer Prize winner Thomas Friedman came to Greenland to write about climate changes, but he was actually just as interested in the toilets at Hotel Arctic: “Our toilet even had two different flushing powers depending on — how do I say this delicately — what exactly you're flushing. A two-gear toilet!

Lotte Prescott

I've never found any of this at an American hotel. Oh, if only we could be as energy efficient as Greenland!" he sighs in the New York Times.

Martin Fletcher from the English newspaper the Times has, for example, visited the farmers of South Greenland. Global warming has provided the opportunity to grow other crops in Greenland and Fletcher writes (perhaps a little exaggeratedly) about experiences of a completely new calibre: "Greenlanders can buy fresh green produce for the first time – not the tired, limp stuff flown in at exorbitant cost from Denmark!"

LITTLE KNOWLEDGE OF GREENLAND

The most recent survey by Branding Greenland shows, not surprisingly, that there is little knowledge of Greenland in USA, England and Germany, but it also shows that the Danes don't know very much about Greenland either. In the survey, 2/3 of Danes say that they have little or no knowledge of Greenland. This has caused some concern at Branding Greenland. The Danes are still the tourist branch's best customers and if their interest for Greenland wanes, it could be feared that the flow of tourists coming also wanes – and that would cost Greenland a lot.

It is a fact that even though some negative stories about Greenland are written in foreign media, the tone is far more positive than in the Danish media, where the focus is often on political scandals and social neglect. The foreign press has far more focus on nature and climate changes, but also focuses on the opportunities to be found in self-governance and the distinctive

character of the people of Greenland. German Geo Saison has a 16-page story about East Greenland, 'Paulus in the Pack Ice'. A German journalist and photographer follow the life of Paulus and Thomasine Larsen in Tiniteqilaaq, who opened their home for the two and who give the Germans a completely unique and wonderful insight into a life that is so different from their own.

BOB GOES TO THE DOGS

Last year, journalist Bob Payne went on a dogsled trip in Ilulissat and loved it. On 12 pages in the world's most prestigious travel magazine he tells about his eventful four-day dogsled trip behind Ilulissat with Johannes Mathæussen. And while Bob had a fantastic trip, despite badly knocking his ankle, Greenland can be pleased that the story which was brought in Conde Nast Traveler, was printed in over 820,000 copies and had an advertising value of 815,000 dollars (almost DKK 4.5 mill.). In his story, Bob continually praises the ability Greenlanders possess to adapt. Here is an example: "I am standing here in the clothing the local adventure company insisted I rent from them: sealskin pants and parka that are certainly warm enough, (especially under the arms), but that make me look and smell like a stuffed animal. Mathæussen, on the other hand, is wearing layers of moisture-wicking, water-repelling, colour-coordinated gear from the likes of Patagonia and the North Face, gear that wouldn't make him look out of place if he were trying to survive in, say, a Starbucks."

Remember the permit

When you are buying Greenlandic
handcraftmade from animals covered by CITES

EQQAAMAJUK CITES-imit akuersissut
Kalaallit sanalugaannik uumasut nujuartat
ilaanit sanaanik pisigaangavit

Husk CITES- beviset
Når du køber grønlandsk kunsthåndværk
fremstillet af dele fra vilde dyr omfattet af CITES

For further information, please contact/Mere information kontakt:
Department of Environment and Nature/Direktoratet for Miljø og Natur
P O Box 1614, 3900 Nuuk, Greenland
e-mail: citeskontor@gh.gll
Phone: +299 34 67 26, fax +299 32 52 86
www.nanoq.gl

Convention on International Trade in
Endangered Species of Wild Fauna and Flora

**ROYAL ARCTIC
SPEDITION**
portagent@ral.gl

Luftfragt

Vi leverer dør til dør

Søfragt

Vi udfærdiger dokumenter

Skib/fly

Vi har et billigt alternativ til ren luftfragt

Havneagent

**Vi servicerer trawlere og
krydstogtskibe**

Nuuk
tel.: +299 34 92 90
fax: +299 34 92 89

Aalborg
tel.: +45 99 30 32 27
fax: +45 99 30 30 90

København
tel.: +45 32 50 27 33
fax: +45 32 50 27 69

THULE AIR BASE

EN UNIK ARBEJDSPLADS I GRØNLAND

Greenland Contractors driver det lille basesamfund i Thule - unikt placeret i det nordlige Grønland.

Vi beskæftiger ca. 400 medarbejdere inden for talrige spændende jobfunktioner f.eks.:

Administration
Ingeniøraftdeling
Hospital
Fritidsaktiviteter
Teknikere

Kantinedrift
Byggeledere
Brandvæsen
Rengøring
Miljø

Lufthavn
IT
Kantinedrift
Indkøb/Lager
Håndværkere

Læs mere om vores aktiviteter på:

www.gc.gl

GREENLAND CONTRACTORS

Indiavej 1, Postboks 2669, 2100 København Ø, tlf.: +45 36 34 80 00

KAL Nerihermik misigisaqarluarusukkaanni nerisassat sassaallitussat kusassarneqamerat – qalipaait, ilutsit minnerungitsumillu katiterineq – pingaaruteqarluinnartuusut puisit neqaannik suaasalianik mamarisaqarluartup paasivaa.

DK Anretningen af maden – farverne, formerne og ikke mindst kombinationen er enormt vigtig, hvis man vil have en god oplevelse af en middag, fandt sæl-suaasat entusiastene ud af.

GB Arranging the food - the colours, the shapes and not least the combinations - is extremely important to making the meal a good experience, found the seal soup enthusiasts.

Nerisassiornerup Guutianik naapitsineq

Tusagassiortoq naartusoq puisit neqaannik suaasalianik siatanillu kajortumik miserallinnik mamarisaqarluartuq neriniartarfimmi pilimasumiittoq – ajortumik kinguneqaannarsinnaavoq – imaluunniit?

Allattoq: Aminnguaq Dahl Petrusen

 Suut atisarineqassappat? Kamipaqartoqarsinnaava? Taskituara assuut sumut toqqorsimavara? Tarnugtimmi? Sarfalik – Nuummi neriniartarfik pilimasoq, nerisassat arfineq-marlunnik immikkoortortallit igasumit tusaamasamit nerisassiarineqarsimasut 500 koruunit sinnerlugit akeqarfigisaat, neriartorfilerinnagu uippakajaarneq. Naggaterpiaatigut kjoleqarniarlunga kamippaqarniarlungalu aalajangerpunga. Kisianni tarngusersunngilanga, meeqqakka taama amerlatigimmata piffissaqarfiginnginnakku. Aamma aap, taskera assuut, ukiorpassuarni sikaavimmi toqqortaasimasoq piffissallu ingerlanerani, nassaaraara.

Aapparma neriartuqatiginissaa aappariitullu aliannaarsaarfiusumik unnussior-nissarput pilersaarutigeqqaarsimagaluarpara. Ikinngutitsialagali nerisassanik soqutigisaqatigilluagara neriartuqatiginiarlugu aalajangerlunga. ”Nerisassiornermik klubbitut” taaneqarsinnaasumik ingerlataqarpugut, naak nammineerluni nerisassianik assigiinngitsunik nereqatigiinnissamut immitsinnut qaaqqusarnerput qaqutigoornerulersimagaluaruq. Aammami misigisavut oqaloqatigiissutigilluarterpavut.

Sarfalimmut iserpugut, uangalu ”kusanartunut” tamanut isorinnipaluttumik isiginnitaaseqartuusunga inimi iserfigisatsinni pequtinik allanillu qimerluuipalappunga.

Aap, soorunami. Kusanartuusariaqarpoq,

issiviit amernik qalikkat nerriviillu nutaaliaasut, nerinermilu atortut pitsaernerpaat. Tusagassiortoq naartusoq puisit neqaannik suaasalianik mamarisaqarluartuq maanga naleqquppa? Tamanna kingusinnerusukkut paasinarsissaaq, eqqarsarpunga.

”Allaanngivippoq nunami allarluinnarmiilluni”, ikinngutigaa oqarpoq. Tamatumunnga isumaqataallunga anngaaginnarsinnaavunga. Blok P-mut Brugsenimullu isikkiveqaraluarpoq, mannali Kalaallit Nunaajungnilaq.

QILAMMILUSOOQ

Sassaallitussalli siulliit takkummata isorinnipaluttumik isiginneqqaaraluarnera puigulertorpara. Qalerallip nerpia kørvelinik akuukkami suppiliami (allatut taaguuteqarpoq, franskisuujuunartumik, maanili suppimik taaginnartigu). Qalerallip nerpia qanermi aattutut misinnartartoq kørvelinullu tulluarluinnartuq. Sassaallitit immikkut ittumik kusassarneqarsimapput, maannalu puisit neqaannik suaasalianut sanilliussininni nerisassat ilioqqarneqarnerisa – isikkuisa – pingaartinneqarnissaannik oqartartut paasilluarsinnaavakka. Aallartinneq ajunngilluinnartuq.

Tulliullugit sassaallitigineqarput nipsisat suaat. Nipsisat suaat mamarluartut. Sassaallitit immikkoortunut marlun- nut avinneqarsimapput, aappaa qanga- toornerulluni flødemik seernartumik

uanitsunillu rødløginik akuugaalluni, aappaalu suannik rouladetut iluseqarluni creme fraichemik pujuukkamik poorneqarsimalluni rødløginik suppiliamut ikisaalluni. Puisit neqaannik suaasalianik mamarisaqarluartumut tamanna ataasimooritsineruvoq eqqumiitsorujussuaq pissanganartorli. Tupinnaannartumillu mamassuseqarpoq. Iluamik oqaatigalugu. – Uissanngungajappunga – ajunngitsumik. Tamanna tassaavoq iluarusunneq pitsaanerpaagaangat, ikinngutinut oqarpunga. Ilorikkut ilimagilluinnarpara Nerisassiornerup-Guutia iggavimmi nerisassioruusimassasoq.

Sassaallitigineqartut tullii minnerpaamik taamatullu pissanganartigipput. Uiluit, kingumut nalinginnaanngitsumik kusassarlugit akuutissalersorlugillu sassaallitigineqartut.

Tupaallannartulli tamaanga killeqanngillat. Sassaallitigineqartut sisamaat tassaavoq siku. Imaluunniit iluamik oqaatigalugu parfait vandmelonimik sanaaq. Mmmhh... inuummarissinartuq sungar-nittorujussuarmik kingoqqutsisumik susunneqartoq, ippinnanngitsumilli. ”Naaarj...mmmhh...mamat!!!” arnaanalluta oqalunnitta akornatigut oqarpugut. Siku sassaallitussat pingaarnersaannut ikaarsariarnerussasoq maluginiarparput.

EQQISSILLUTIT MAMARSARIT

Sassaallitit pingarnerit siullersaraat puulukup neqaa linsinik qorsunnik paar-

Sarfalik

narsuarnillu qaqortunik akuugaq. Neqi tupinnaannartumik aqippoq, paarnarsuarnullu tulluarluinnarluni.

Erseqqissaatigineqassaaq sassaalliutigineqartut mikisuararsuummata, kusanartumillu sassaalliutigineqarnerat kiisalu nerisassiassat tupaallannartumik katiterneqarsimanagerat suna tamaat tikillugu eqqarsaatigillugaasimmamata pikkunarlunnartuummata.

Blok P-mut isikkivik, kalaalerpaluttuungitsumik pisatsersuisimaneq, "kusanasagamilu" tunngavigalugu eqqarsarnek, atisat taskilu assuut 90-ikkornisarpalaartoq puigorluinnarneqarput. Matumani iluarusunneq nerisallu pineqarput.

Sassaalliutit pingaernerit aappaat Nerisassiornerup-Guutiata sassaalliutissiaa tuttup neqaanik medaljonimik, ussiup pamiuanik bøffiliamik naatsiaanillu kipparissumik imaqarpoq. Tuttup neqaa aqitsuararsuuvoq mamarluinnartuullunilu, ussiullu pamiuanik bøffiliaq mamangaarami ilisimajunnaarutissaanaavoq. Unneqqarissumik oqalunneq! Taama mamartigaaq! Neripilorneqartariaqanngilaq, mikisualukkuutaarluguli oqummiullugu iinnginnerani tamakkiisumik mamarsaatigineqartariaqarluni.

Sassaalliutit tallimaata kingorna qaarsilaalernerneq malunnarsilerpoq. Nerisassat mamarluinnartut. Maannalu kinguleqqiutitornissaaq tullinnguuppoq.

Saqisoq naaqartorujussuuninnik malugisaqarsimasooq aperiaq, immummik kissalugu bakteriaajarneqarsimangitsumik

sanaamik immussuortorusunnersunga. Qujaannarpungali, naartunnut ajoqutaasumik sunniuteqarsinnaammat. Taarsiulugu immussuarmik allamik jordbærsovsitalimmik tunineqarpunga, taannalu aamma mamarluinnarpoq!

Sassaalliutissaaq qilanaarinerpaasara tullinnguuppoq: Kinguleqqiut. Tungusunitsut. Jordbæri gelémut poortugaq sukulaatimillu sassaalliutissamininnguaq. Sassaalliutit tupinnaannartut assigiingitsut arfinillit nerereerlugit kinguleqqiut unnummut tulluarluinnartumik naggasiutaavoq.

– Inuusanut tarngutip meeraagallaratta pigisartakkatta tikka eqqaamaviuk? Jordbæri taamatorluinnaq mamaqarpoq. Eqqumeequtigaaali mamarluinnartuugami, ikinngutigaa oqarpoq. Ilumoorneraannarsinnaavara, aap, inuusanut tarngutitut mamassuseqarpoq, mamaqalunili! Eqqumiikkaluarluni torrak! Kaffimik tiimillu neqeroorfigineqarpugut, isumaqarlutali unnuup tupinnaannartup allaanerulaartullu nalunngisanit nalinginnaalluinnartunit taakkunanga marlunnit "aserornissaa" uggornarlunnassasoq.

Akunnerni sisamani nerisassatigut pitsaalluinnartumik puigunaatsumillu misigisaqareerluta qujarialuta angerlapugut. Pilluaammersimaarluta nalunagu nerisavut pitsaanerit pitsaanersarigaat nerisassanullu asannitorujussuarmit nerisassiarineqarsimasut.

SARFALIK

Neriniartarfik Restaurant Sarfalik tassaavoq Nuummi Hotel Hans Egedemi inini qullerpaani mamar-saakkanik neriniartarfiup Gertrud Rask Spisehusip ilisimaarineqarluturp piorsaqqinneqarsimalluni ingerlateqqinneqarnera. Init siorna nutarterneqarput kiisalu Sarfalik aggustip qaammataani ammarneqarluni.

Sarfalik neriniartarfeqarnikkut misigisassaavoq nutaaliorfiusooq kalaallit nerisassiornerannit nunarsuarmi nerisassiornermit pitsaanerpaanik atuiffiusooq. Nutaaliorneq nerisassiasanillu nunatsinneersunik pitsaanerpaamik pissanganartumik atuineq pingartinneqarlunnarput.

Mamarsaakkanik neriniartarfik nutaarpassuarnik tunniussasalik qaffasilluinnartoq pineqarpoq. Neriniartarfimmit aamma Nuummur tikittartorpassuarnut eqqissisimaarnartumik assigiinngiaassusermillu pisariaqartitsineq eqqumaffigineqarpoq. Taamaattumik sassaalliutissat allattorsimaffiat marlunnik immikkoortortaqarpoq; sassaalliutissat nunatsinneersut sassaalliutissallu nunarsuarmit tarmameersut.

Sarfalik

KAL *Nerisassionerup-Guutia, neqit aqitsuaraanerannut suna pissutaava?*

DK *Mad-Gud, hvad er hemmeligheden bag dit møre kød?*

GB *Food God, what is the secret behind your tender meat?*

Mødet med Mad-Gud

Højgravid journalist med hang til sæl-suaasat og steg med brun sovs på fin restaurant. Det kan kun ende galt – eller?

Af Aminnguaq Dahl Petrusen

 Hvad tager man på? Må man have støvler på? Hvor har jeg gemt min eneste selskabstaske? Hvad med make-up? Stress før besøg i Sarfalik – den fine restaurant i Nuuk, hvor en syv-retters menu bliver tilberedt af en berømt køkkenchef til en pris, som ligger på den grimme side af 500 kroner. I sidste øjeblik besluttede jeg mig for at tage kjole – og støvler på. Men ingen make-up, det er der ikke tid til, med alle de børn derhjemme. Og ja, jeg fandt min selskabstaske, der har været gemt i skabet i mange år, og som er blevet ultra-umoderne i mellemtiden.

Jeg havde planer om at tage min bedre halvdel med, og der var lagt op til en romantisk aften. Men jeg valgte at invitere en god veninde med, som jeg deler en stor interesse med – nemlig mad. Vi har en slags ”madklub”, hvor vi, selvom det efterhånden sker ret sjældent, inviterer hinanden til forskellige, hjemmelavede madoplevelser. Og så er vi gode til at snakke om oplevelserne.

Vi kom ind i Sarfalik, og jeg som har et kritisk syn på alt ”fint” – scannede lokalet for møblement og tilbehør.

Ja, ja – selvfølgelig. Fint skal det være, med læderstole og moderne borde, samt det fineste spisetilbehør. Passer en højgravid journalist med hang til sæl-suaasat ind her? Det finder vi ud af senere, tænkte jeg.

– Det er som at være i et helt andet land, sagde min veninde.

Det kunne jeg kun nikke genkende til. Der er godt nok udsigt til Blok P og Brugsen, men dette er ikke Grønland.

I HIMMERIGE

Men det kritiske første indtryk blev hurtigt glemt, da den første ret dukkede op. Hellefisk i kørvel-suppe (det hedder noget andet, noget fransk tror jeg, men lad os kalde det suppe her). Hellefisk, der smelter i munden, og som bare passer perfekt til kørvel. Der er gjort ekstra meget ud af rettens udsende, og nu, hvor jeg sidestiller det med sæl-suaasat, kan jeg godt forstå folk, der siger, at man altså skal lægge vægt på anretningen af maden – altså udseendet. Perfekt start.

Næste ret er stenbiderrogn. Dejlig stenbiderrogn. Retten er delt op i to, hvor

den ene er mere traditionel med syrnet fløde og rødløg, og hvor den anden er en slags rognroulade omgivet af røget creme fraiche lagt i en rødløgs-suppe. For en sæl-suaasat entusiast en meget, meget mærkelig, men spændende kombination. Og smagen er himmelsk. Altså bogstaveligt talt.

– Jeg er lettere svimmel – på en god måde. Det er nydelse når det er bedst, sagde jeg til veninden. Inderst inde er jeg overbevist om at selveste Mad-Gud står og laver mad i køkkenet.

Næste ret er også mindst lige så spændende. Kammuslinger, endnu engang anrettet og krydret på en utraditionel måde. Overraskelserne stopper ikke her. Ret nummer fire er en is. Eller rettere sagt, en parfait lavet af vandmelon. Mmmhh... forfriskende og med en meget bitter eftersmag, som dog ikke gjorde noget.

”Naaarj...mmmhh....mamat!!!” sagde vi, indimellem tøsnesnakken. Vi fornemmede at isen er en overgang til hovedretten.

NYD I ROLIGT TEMPO

Den ene hovedret er svinekød med grønne linser og figner. Kødet er utrolig mørt,

Sarfalik

og passer perfekt til figerne. Det skal lige understreges, at retterne er meget små, men den kærlige anretning samt den overraskende sammensætning af råvarer er helt igennem gennemtænkt og fantastisk.

Udsigten til Blok P, den ugrønlandske indretning, den "fint skal det være"-stemning, påklædningen og den 90'er-agtige selskabstaske er gået i glemmeboksen. Det er nydelsen og maden, der gælder her.

Den anden hovedret som Mad-Gud har anrettet er rensdyr-medaljon, oksehalebøf, og firkantede kartofler. Rensdyrkødet er meget mørt og utrolig lækkert, og oksehalebøffen er lige til at besvime af. Ærlig snak! Så lækker er den! Den skal man ikke rå-æde, man skal helst tage små-bidder ad gangen og nyde smagen fuldt ud, før man sluger den.

Efter femte ret er mætheden så småt ved at kunne mærkes. Dejlig mad! Nu er det tid til dessert.

Tjeneren, som har lagt mærke til min kæmpe, voksende mave, spurgte mig, om jeg vil have ost lavet af upasteuriseret mælk. Jeg takkede nej, da det kan have

skadelige virkning på fosteret. I stedet fik jeg noget andet ost, som er anrettet med jordbærsovs, og som igen er mums!

Nu er det tid til den ret, jeg har glædet mig mest til: Desserten. Det søde. Jordbær pakket ind i gelé og en lille chokolade-ret. Efter at have spist seks fantastiske retter er desserten et perfekt punktum på aftenen.

– Kan du huske duften af den dukke-sminke, vi plejede at have som børn? Jordbærret smager ligesom den. Men det underlige er, at det smager godt, sagde min veninde.

Jeg kan kun give hende ret, ja, det smager som dukke-sminken, men det smager godt! Underligt, men godt!

Vi blev tilbudt kaffe og te, men vi syntes, det ville være synd at "ødelægge" den guddommelige og lidt anderledes aften med disse to yderst normale bekendtskaber.

Efter fire timers dejlig og uforglemmelig mad-oplevelse takker vi af, og kommer hjem. Lykkelig vidende om, at de råvarer vi har indtaget, er de bedste af de bedste og anrettet af en, der har stor, stor kærlighed til mad.

SARFALIK

Restaurant Sarfalik – det grønlandske ord for strømsted – er en videreudvikling af den velkendte gourmetrestaurant Gertrud Rask Spisehus på toppen af Hotel Hans Egede i Nuuk. Lokalerne blev renoveret i sidste år, og Sarfalik åbnede i august måned.

Sarfalik er en nyskabende restaurantoplevelse med det bedste fra det grønlandske og det globale køkken. Der lægges stor vægt på innovation og brugen af de bedste grønlandske råvarer på nye spændende måder.

Der er tale om en gourmetrestaurant på højt niveau med mange nye ting at byde på. Restauranten tager samtidig hensyn til behovet for en afslappende og varieret restaurant til de mange gæster, som kommer til Nuuk. Der er derfor to spor på menukortet; en lokal menu og en global menu.

A Meeting with the Food God

A highly-pregnant journalist with a penchant for seal soup and roast dinners with gravy at a fine restaurant – it can only end in tears – or can it?

By Aminnguaq Dahl Petrusen

 What should I wear? Can you wear boots? Where did I put my evening bag? What about make-up? Stress before a visit to Sarfalik – the fine restaurant in Nuuk, where a seven-course meal is prepared by a famous chef for a price on the wrong side of DKK 500. At the last minute, I decided to wear a dress – and boots. But no make-up, there wasn't enough time with all the children at home. And yes, I found my evening bag. It had been hidden away in the closet for many years and had become super dated in the meantime. I had planned to go with my better half and the promise of a romantic evening was in the air. But I chose to go with a good girlfriend who shares one of my great interests – food. We have a kind of “food club” where we invite each other to different, homemade food experiences, although it rarely happens nowadays. And we are good at discussing the experiences. We arrived at Sarfalik and – using my critical view of all things “posh” – I looked over the interior furnishings and accessories.

And of course – it had to be posh, with leather chairs and modern tables with the finest tableware. Did a highly pregnant journalist with a penchant for seal soup fit in here? We'll find out later, I thought.

“It's like being in a completely different country”, said my girlfriend. I could only nod in agreement. It might overlook Block P and Brugsen (the Co-op), but this wasn't Greenland.

IN HEAVEN

But the first impression was quickly forgotten when the first course appeared. Greenland halibut in chervil soup (it's called something or other in French I think, but let's just call it soup here). The halibut melted in the mouth and went perfectly with the chervil. Particular care had been taken with the appearance of the dish and if I compare it to seal soup, I can understand why people say you must make an effort to serve the food nicely – i.e. prioritize the appearance. A perfect start.

Next we had lumpfish roe. Wonderful lumpfish roe. The course was in two

KAL Kinguleqqiutit mamarnepaat, inuusanut tarngutitut tipigissaatinut eqqaanangajattumik mamasullit (allaaserisaq atuaruk, aaqq.). Sukkulaat talerpiup'tungaaniitooq malugiuk. Puisit neqaannik suaasalianik mamarisaqarluartooq ikinngutaalu qanoq ililluni sullarineqarsimanera pillugu oqalisingaatsiarput.

DK Den lækreste dessert, som smager lidt af dukke-make-up-parfume (læs artiklen, red.) Læg mærke til den krøllede chokolade-stang yderst til højre. Sæl-suaasat entusiaststen og veninden brugte meget tid på at diskutere, hvordan i himlen den er lavet...

GB The most delicious dessert, tasting a little of dolls make-up (read the article, Ed.). Note the curled chocolate stick on the far right. The seal soup fan and her girlfriend spent a lot of time discussing how in heaven it was made...

green lentils and figs. The meat was incredibly tender and went perfectly with the figs.

I want to point out that the courses were very small, but the loving way in which they were served and the surprising combination of ingredients were thoroughly thought out and fantastic.

The view of Block P, the “un-Greenlandic” décor, the “posh” atmosphere, the clothes I was wearing and the 90’s style evening bag were all forgotten. Here, it was all about the food and about enjoyment.

The other main course prepared by the Food God was a caribou-medallion, ox-tale beef and square potatoes. The caribou meat was very tender and unbelievably delicious and the ox-tale beef was to die for. Honestly! It was that delicious! It was not to be gobbled, but preferably eaten in small mouthfuls, each to be enjoyed fully before being swallowed.

After the fifth course, we were starting to feel full. Wonderful food! Then it was time for dessert.

The waiter, who had noticed my enormous, swelling tummy, asked if I wanted cheese made of unpasteurized milk. I

declined, since it could harm the baby. Instead, I had a different cheese which was served with strawberry sauce, and again it was yummy!

Then it was time for the course I had most looked forward to: The Dessert. The sweet. Strawberries covered with jelly together with a little chocolate dish. After eating six fantastic courses, the dessert was the perfect end to the evening.

“Do you remember the smell of the dolls make-up we played with as children? The strawberries taste just like it. But the weird thing it, it tastes good,” said my girlfriend.

I could only agree with her. Yes it tasted like dolls make-up, but it tasted good! We were offered coffee and tea, but we thought it would be a shame to “spoil” the heavenly and somewhat different evening with these two, quite ordinary acquaintances.

After four hours of wonderful and unforgettable food experiences, we left and went home. Happily aware that the meal we had eaten had been made using the very best ingredients and prepared by someone with a great love of food.

SARFALIK

Restaurant Sarfalik – the Greenlandic word for “place with current” – is a further sophistication of the renowned gourmet restaurant Gertrud Rask Spisehus on the top of Hotel Hans Egede in Nuuk. The premises were renovated last year and Sarfalik opened in August. Sarfalik is a creative restaurant experience with the best from the Greenlandic kitchen and the global kitchen. Emphasis is on innovation and using the very best Greenlandic ingredients in new, exciting ways. This is a high-end, gourmet restaurant offering many new things. The restaurant also takes into consideration the need for a relaxed and varied restaurant for the many guests who come to Nuuk. There are therefore two ranges on the menu: a local menu and a global menu.

Timmiaaraq

Kalaallit Nunaata pitsaaquterpassuisa ilagaat paarmortunik navianartunik uumasooqanginnera (soqangvivipormi!) imaluunniit sullinernik affassaasallinnilluunniit allanik navianartunik. Kalaallit Nunaanni nunani kiannerusunisut sullinerpassuaqangilaq, kisianni aasaanerani ilaatigut kusanartunik pakkaluaqartarpoq aamangia-qartarlunilu aammalumi ippernaqartarluni.....!

En af de mange gode ting ved Grønland er, at der ikke er nogen farlige krybdyr (for der er slet ingen!) eller farlige insekter og andre leddyr. Grønland har ikke så mange insektarter som lande med et mildere klima, men bla. har vi om sommeren smukke sommerfugle og mariehøns og så er der jo lige myggen.....!

One of the many good things about Greenland is that there are no dangerous reptiles (there are no reptiles at all!) or dangerous insects or other arthropods. Greenland doesn't have as many insects as countries with a milder climate, but in the summer we have beautiful butterflies and ladybirds and then there are the mosquitoes...!

Paarmortut navianartut

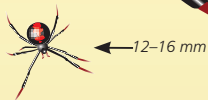
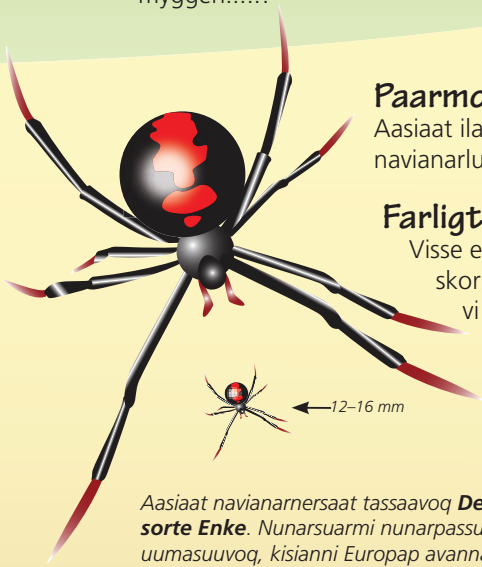
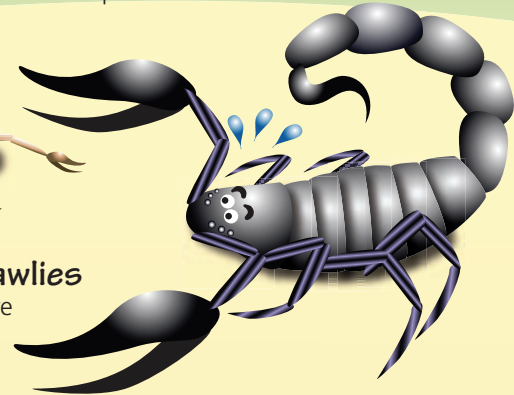
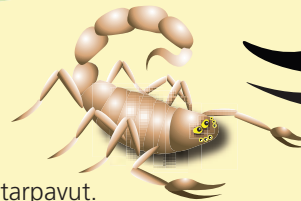
Aasiaat ilaat skorpionillu paarmortunut navianarlunnartunut attuumassuteqartittarpavut.

Farligt kryb

Visse edderkopper og skorpioner er nok det, vi forbinder med rigtigt farligt kryb.

Dangerous creepy-crawlies

Some spiders and scorpions are probably what we consider to be really dangerous creepy-crawlies.

←12-16 mm

Aasiaat navianarnersaat tassaavoq **Den sorte Enke**. Nunarsuarmi nunarpassuarni uumasuuvoq, kisianni Europap avannaani uumasuunani, taamaattorli aasiarujussuurtut ersigisaasutut toqunartukinnerusutullu fugleedderkopitut angitiginanilu quilertanartiginani.

Den farligste edderkop er **Den sorte Enke**. Den lever mange steder i Verden, men ikke i Nordeuropa og faktisk er den ikke nær så stor og skræmmende som den berygtede, men langt mindre giftige fugleedderkop.

The most dangerous spider is **the Black Widow**. It lives in many different places in the world, but not in Northern Europe and it is actually not nearly as big and scary as the infamous, but far less poisonous bird spider.

Kejserskorpionen matuma qulaaniittoq Afrikap kippasisusani orpippassuarni isugutasuni uumasuuvoq 20 cm-nillu takissuseqalersinnaalluni! Tigutsiserujussuisigut takunegarsinnaavoq navianarnerpaanut ilaanngitsoq, tigutsisimmi anginerutillugit skorpionit toqunartortakinnerusarpoq. Skorpionit mikineq, *Leiurus quinquestriatus*, nunarsuarmi skorpionit toqunartoqarnerpaartaraat. Taanna *Kangia Qiterlemi* nunat amerlanersaanni uumasuuvoq.

Kejserskorpionen herover lever i Vestafrikas fugtige skove og kan blive hele 20 cm lang! De store klosakse viser at den ikke hører til de farligste, for jo større klo, jo mindre giftig er skorpionen. Den halvt så store skorpion, *Leiurus quinquestriatus* er verdens giftigste skorpion. Den lever i de fleste lande i Mellemøsten.

The emperor scorpion above lives in West Africa's humid rainforests and can grow up to 20 cm long! The large claw shows that it is not one of the most dangerous, because the bigger the claw, the less poisonous the scorpion. The half-sized *Leiurus quinquestriatus* is the world's most poisonous scorpion. It lives in most Middle East countries.

Sullinerit eqqumiitsut

Taama ittut amerlaqaat. Aajuku tamakku ilaat.

Mærkelige insekter

Dem er der nok af. Her er et par stykker.

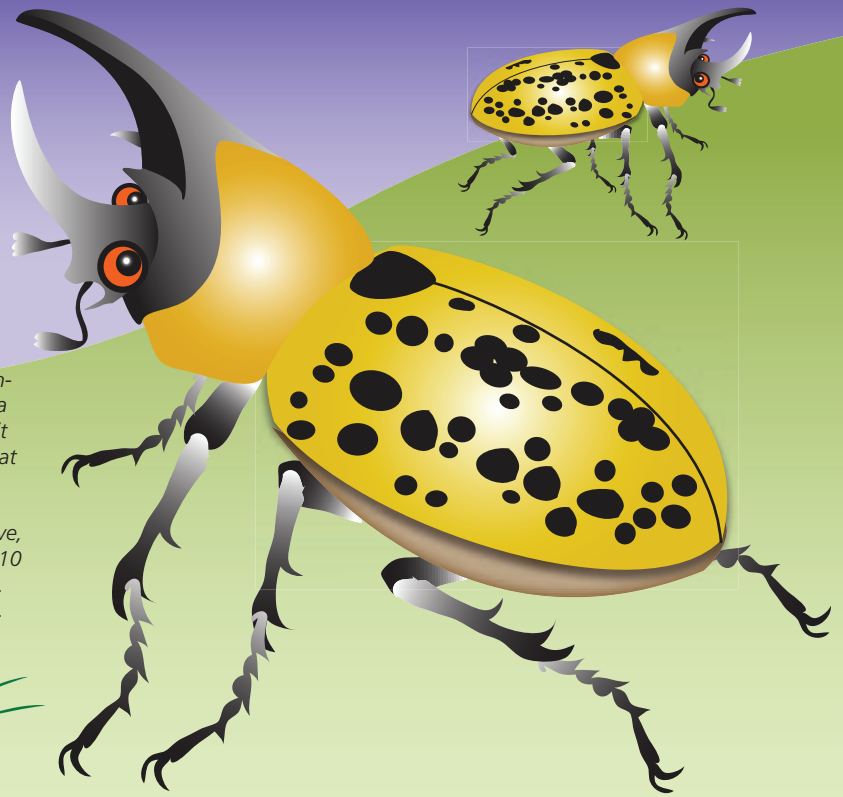
Strange insects

There are plenty of these. Here are some of them.

Sikannertooq **Herkulesbille** tassaavoq næsehorns-bille Amerika-mi siallersartup orpippassuineersoq nunarsuarmilu sikannertuut annerpaartarisaat. 18 cm-nik takissuseqalersinnaavoq, taakkunannga 10 cm-it tassaallutik nassui. Angutivissat nassussuatik sakkugalugit imminnut saassutarisarput. Kisianni isikkumissut navianartigingillat naasuinnarnillu nerisaliullutik.

Herkulesbilleren er en næsehorns-bille fra de amerikanske regnskove, og er Jordens største bille. Den kan blive over 18 cm lang, hvoraf 10 cm er horn. Hannerne bekæmper hinanden med deres store horn. Men de er ikke så farlige, som de ser ud og spiser kun planteføde.

The Hercules beetle is a rhinoceros beetle from the American rainforests and it is the biggest beetle in the world. It can grow to more than 18 cm long, of which 10 cm are horn. The males fight each other with their large horns. But they are not as dangerous as they look and they only eat plants.

Immaqa sullineq **aqupittartoq** titartakkanik filmiliamit "Kung Fu Panda"-mit nalunngilat? Aqupittartoq kiisortuuvoq nunani kiattuni uumasuusoq ajugaaf-figisinnaasaminillu tamanik nerisaqartartoq. Allaammi anginerit timmissanik naratsinillu mikisunik pisaqarsinnaapput. Aqupittartoq qorsuk, *Sphodromantis*, 7 cm miss. takissuseqalersarpoq, aqupittartulli allat marloriaammik takissuseqalersinnaallutik.

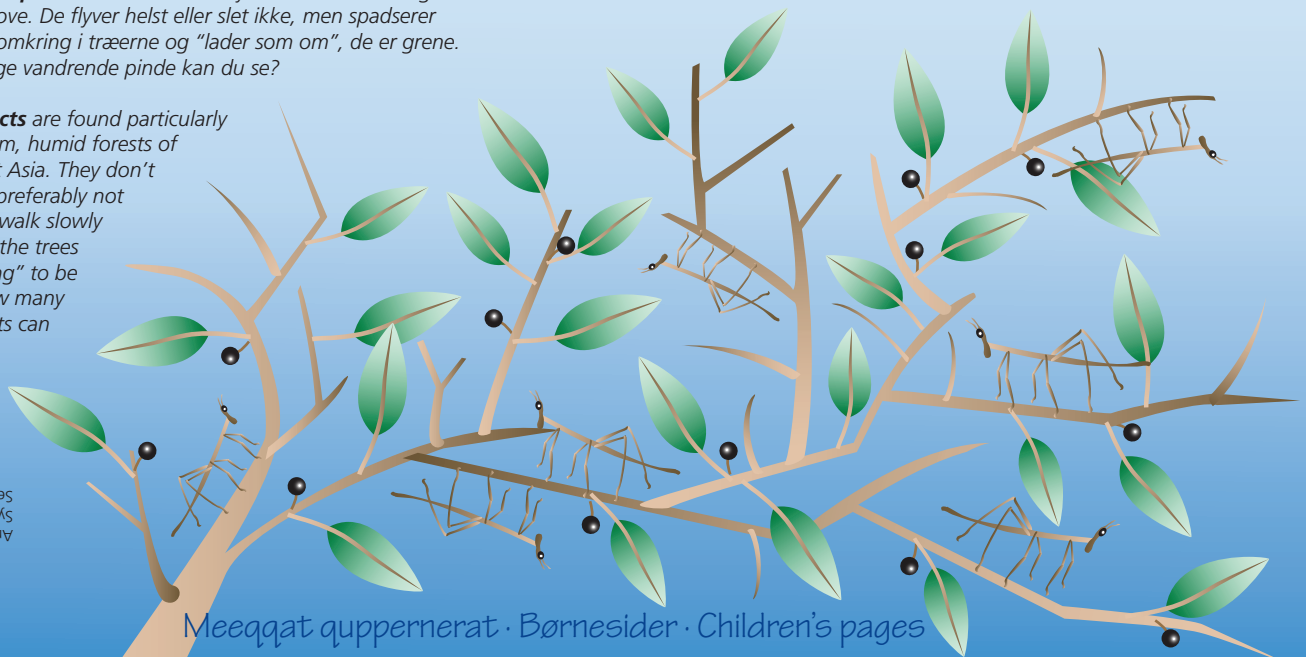
Måske kender du insektet **knæleren** fra tegnefilmen "Kung Fu Panda"? I virkeligheden er knæleren et rovdyr, der stammer fra tropiske lande, og som spiser stort set alt, hvad de kan overmande. Nogle af de helt store arter kan endda tage små fugle og frøer. Den grønne knæler, *Sphodromantis*, bliver ca. 7 cm, men andre slags knælere kan blive dobbelt så store.

Avalequtit ingerlasartut pingaartumik Asiap kangiata kujasisuani orpippassuarni kiattuni isugutasunilu nassaassaapput. Timmiumasanngillat timminngisaannarlutilluunniit, kisiannili orpinni avalequtinut assingulluinnarlutik ingerlarsaartarlutik. Avalequtit ingerlasartut qassit takusinnaavigit?

Perhaps you know **the praying mantis**, an insect from the cartoon film "Kung Fu Panda"? In reality the praying mantis is a predator that comes from tropical countries and it eats just about anything it can overpower. Some of the really big species can even take small birds and frogs. The green praying mantis, *Sphodromantis*, grows to about 7 cm, but other species of praying mantis can grow twice as big.

Vandrende pinde finder du især i Sydøstasiens varme og fugtige skove. De flyver helst eller slet ikke, men spadserer langsomt omkring i træerne og "lader som om", de er grene. Hvor mange vandrende pinde kan du se?

Stick insects are found particularly in the warm, humid forests of South East Asia. They don't fly much, preferably not at all, but walk slowly around in the trees "pretending" to be twigs. How many stick insects can you see?

Artineq-marluk
SV stykker
Seven

Sullinerit "uomasuutitut"

Igutsaat naasut tungusunitsuinik nektarinik iniminnukaassuisarput. Nektari kiilup affaa katersorneqassappat igutsaat katersiartorlutik 20-30.000-eriarlutik aallersimasappat.

Pakkaluaq siilikiliortoq

Kinameersuuvoq. Tamaani pakkaluaq siilikiliortoq qullugiaasoq iluaqutigalugu ukiuni 5.000-init amerlanerni siilikiliortoqartarsimavoq. Qullugiaq puusaminik qissisarpoq, tassanilu kingusinnerusukkut puulinggortarluni. Qullugisap puua, kokoni, siiliki ataannartoq 1.500 meterit angullugit takissuseqalersinnaasoq atorlugu sanaajusarpoq.

Insekter som "husdyr"

Bierne henter nektar fra blomsterne til deres bistader. For at indsamle nektar til et halvt kg honning har bierne været ude på 20-30.000 indsamlingsture.

Silkesommerfuglen stammer fra Kina. Her har man lavet silke ved hjælp af silkesommerfuglens larve i mere end 5.000 år. Larven spinder en kokon, hvori den senere forpupper sig. Kokonen fremstilles af én sammenhængende tråd af silke, som kan være op til 1.500 meter lang.

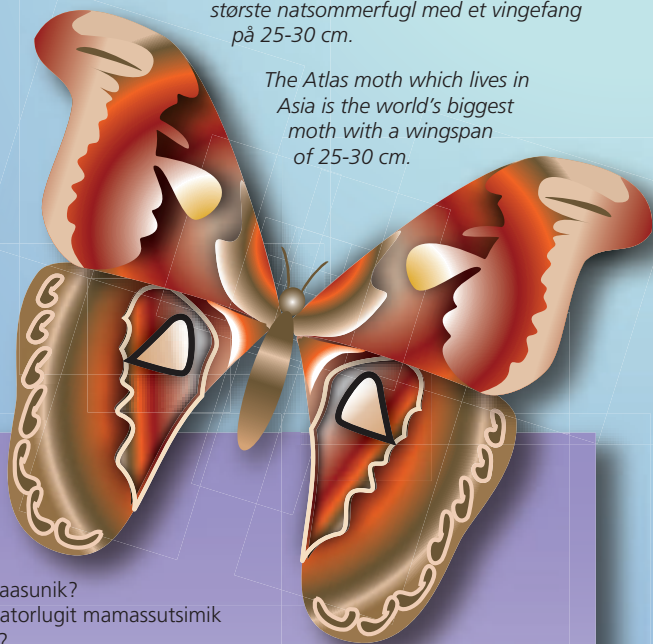
"Domesticated" insects
The bees collect nectar from the flowers for their beehives. To collect enough nectar for a half a kilo of honey the bees must fly 20-30,000 collection trips.
The silkworm comes from China. Silk has been made using the silkworm's larvae for more than 5,000 years. The larva spins a cocoon, where it becomes a chrysalis, out of one continuous thread of silk that can be up to 1,500 metres long

1500 m
Kokoni, Kokon, Cocoon

Atlassværmeri Asiami uomasuuvoq pakkalussallu annersaralugu 25-30 cm-nik suloqalersinnaasoq.

Atlassværmeren lever i Asien og er verdens største natsommerfugl med et vingefang på 25-30 cm.

The Atlas moth which lives in Asia is the world's biggest moth with a wingspan of 25-30 cm.

Pakkalussat

Pakkalussat kusanartut nunarsuarmi sumiifinni tamangajalluinnarni nasasaappat. Naasut tungusunnitsuinik inuussuteqartarput, amerlanertigulli sivikitsuinnarmik uumasarlutik. Pakkalussat ilaat ulloq ataasiinnaq uumasarput, allallu ukiup affaata missaani uumasarlutik.

Nalunggiliuk

- pakkaluaqarmat aallartartunik, unigatik 700 km miss. angullugu timmisinnaasunik?
- pakkalussat isikkatik atorlugit mamassutsimik ooqattaasarisarmata?
- pakkalussat maluginiutitik atorlugit silaannarmi tipit sakkukitsuarsarsuit naasinnaammattigik?

Vidste du

- at der er træksommerfugle, der uden hvil kan flyve ca. 700 km
- at sommerfugle smager med fødderne?
- at sommerfuglene bruger følehornene til at opfange meget svage lugte i luften?

Did you know

- that there are migratory butterflies that can fly about 700 km without rest?
- that butterflies taste with their feet?
- that butterflies use their antenna to pick up very weak smells in the air?

Sommerfugle

De smukke sommerfugle findes næsten over alt på Jorden. De lever af blomsternektar, men ofte kun i kort tid. Nogle arter bliver bare en dag gammel, andre ca. et halvt år.

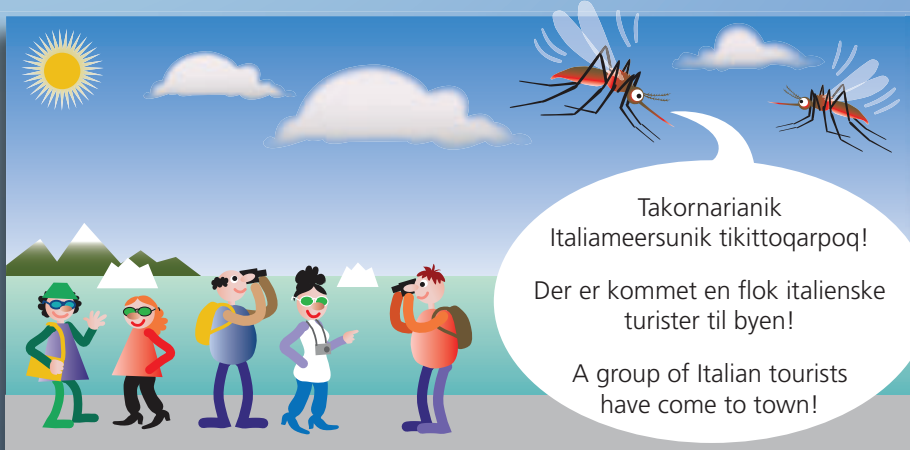
Butterflies

Beautiful butterflies are found almost all over the world. They live on flower nectar, but often only for a short time. Some species only live for one day, others for about six months.

Kukkunerit tallimat nassaarikkit · Find 5 fejl · Spot the 5 mistakes

Quiasaarut · Vits · Joke

HOTELLEJLIGHEDER i rolige omgivelser

- egen indgang
- eget toilet / bad
- eget køkken
- møntvaskeri
- telefon
- fjernsyn
- satellit TV
- stereoanlæg
- fuldt møbleret
- internet

Lejligheder fra 30 - 75 m²

2 min. gang til nærbutik • Tæt ved centrum

NORDBO

Postboks 1470 • Vandsøvej 13 • 3900 Nuuk

Telefon 32 66 44 • Telefax 32 66 00

E-mail: nordbo@greenet.gl • www.hotelnordbo.dk

Claus Motzfeldt

KAL Aatsitassarsiomeq attartugassanik ujaruinerup annertusineranik nassataqarsimavoq.

DK Efterforskning har øget charterefterspørgslen.

GB Exploration has increased demand for charter.

Angusarissaaqqittoq

Ukioq manna Air Greenlandimi ataatsimeersuarneq ilungers-unartorsiorfuleraluarpoq. Kina siulersuisuni siulittaasuussanersoq ullualunni nalornissutigineqalerualuarpoq, naggataatigulli paasinarsilluni Julia Pars siulittaasutut ingerlaqqissinnaasoq.

– Air Greenlandimi suliama ingerlateqqinnissaanut periarfissineqarnera nuannaarutigisorujussuara. Tamanna piareersimafiguarsimavara, aamma timmisartuutileqatigiiffiup suliffeqarfittut aningaasaliumassuseqarluartutut niuernerpalaartumillu tunngaveqarluni ingerlanneqartutut ukiunut tallimanut pilersaarusiama anguniakkanut ingerlateqqinnissaanut peqataanissamut kajumissuseqarlungalu nukissaqarpunga, Julia Pars, ukiut pingajussaanni siulersuisunut siulittaasuulersoq, nuannaarluni oqarpoq.

Namminersornerullutik Oqartussanit sinniisut tassaapput Julia Pars aamma Bjarne Eklund, taakkualu saniatigut siulersuisunut ilaasortat tassaapput Danmarkip naalagaaffia sinnerlugu Mads Kofod aamma Lars Tybjerg, SAS-imit sinniisunnortoq Lars Lindgrén kiisalu ilaasortat sulsunit toqqarneqartut Claus Motzfeldt, Elisabeth Fisker aamma Niels C. Frederiksen, kingullit marluk nutaatut qinigaallutik.

Ajornartoormi angusarissaarneq

Ataatsimeersuarnermi Air Greenland kingumut naatsorsuutitigut angusanik kusanartunik takutitsivoq: Suliffeqarfissuaq 2008-mi naatsorsuutitigut akileraarutit suli ilanngaatiginagit 83,1 millioner koruuninik sinneqartooruteqarpoq, akileraarutit ilanngaatigereerlugit 56,7 millioner koruuninik. Angusat – akileraarutit suli ilanngaatiginagit – ukiup siulianut sanilliullugit 11 millioner koruuningajannik pitsaanerupput, angusallu timmisartuussisarnermik suliaqarfiup nunarsuarmi aningaasarlioneq tunngavigalugu ilungersunartorsionera eqqarsaatigalugu isigineqartariaqarlutik.

– 2008-mi naatsorsuutitigut angusavut kusanartut nuannaarutigalugillu tulluusimaarutigaaavut, minnerunngitsumik SAS-imit aamma Air Icelandimit imarpik qulaallugu timmisartuussinermi unammillerneqarnerulersimaneq nunarsuarmilu aningaasarlioneq, timmisartuussisartunut allarpassuarnut ajornartorsiu-tinik annertuunik nassataqarsimasoq, eqqarsaatigalugit, Air Greenlandip pisortaanera, Michael Binzer, oqarpoq.

Pingaartumik Kalaallit Nunaata iluani avataanilu timmisartu-nik attartornissamik ujartuineq tupinnaannartumik annertoq ukiumoortumik naatsorsuutitigut angusarissaarnermut pissu-taaqataasimavoq. Tamatumaa saniatigut angusarissaarnermut ukiunut tallimanut periusissatut pilersaarusiaq sukumiisoq, Air Greenlandip siulersuisunit 2007-imi akuersissutigineqartoq, pissutaatinneqarpoq.

– Periusissatut pilersaarusiaq 2008 tamakkerlugu Air Greenlan-dip suliiaanut pingaarnertut najoqqutarineqarsimavoq, maan-nalu suliniutit ilarpassuisa siunniussat naapertorlugit atorsin-naassuseqarluarnerat takusinnaalerparput. Aningaasartuutit qaffasissusaat isiginiarneqarnerulersimavoq, tuniniaanermik nukittunerusumik aqqissuussineq malugineqarsinnaavoq ilaallu ilanngullugit, Julia Pars, Air Greenlandip siulersuisunit siulittasoq, nassuiaavoq.

Bilitsit akikinnerit

Sinneqartoorutit ilarpassuisa aasap ingerlanerani sullitat anga-lanernik immikkut akikillisanik neqeroorfiginissaannut ator-niarlugit Air Greenland aalajangersimavoq. Inissat 4000-it pif-fissami maajip aallaqqaataaniit septembarip 30-anut immikkut akikillillugit tuniniagassanngortinneqarput, assersuutigalugu Københavnip aamma Nuup akornanni uterlugulu angalanermut 5197 koruunit, akitsuutit ilanngutereerlugit, akigitinneqarlutik.

– Timmisartuutileqatigiiffiup sinneqartoorutaasa akikilliliinik-kut sullitanut utertinneqarnissaat siulersuisunit pingaartilluin-arneqarsimavoq. Tamannami Kalaallit Nunaannut, Kalaallit Nunaannit nunallu iluani angalarusussutsimut qaffassaaqataa-sinnaavoq, Julia Pars oqarpoq.

Godt resultat – igen

Der var nogen turbulens på årets generalforsamling i Air Greenland. Der var i nogle dage tvivl om hvem, der skulle bestride bestyrelsens formandspost, men til sidst stod det klart, at Julia Pars kunne fortsætte i formandsposten.

– Jeg er meget glad for, at jeg har fået mulighed for at fortsætte mit arbejde med Air Greenland. Jeg har hele tiden været parat til dette, og jeg har lyst og energi til at være med til at føre selskabet videre hen mod den femårige strategiplans mål om at være en investeringsvillig og kommercielt orienteret virksomhed, siger en glad Julia Pars, der nu på tredje år sidder som formand i bestyrelsen.

Foruden Grønlands Hjemmestyres repræsentanter, Julia Pars og Bjarne Eklund, består bestyrelsen af den danske statsrepræsentanter Mads Kofod og Lars Tybjerg, SAS' ny repræsentant Lars Lindgrén samt de tre medarbejdervalgte medlemmer Claus Motzfeldt, Elisabeth Fisker og Niels C. Frederiksen, hvoraf de to sidstnævnte er nyvalgte.

Godt resultat i en krisetid

På generalforsamlingen kunne Air Greenland atter fremlægge et flot resultat: Koncernens resultat for 2008 blev et overskud på 83,1 millioner kroner før skat og 56,7 millioner kroner efter skat. Resultatet er knap 11 millioner kroner – før skat - bedre end året før og skal ses i lyset af en barsk periode for luftfartsbranchen, der i høj grad lider under den globale, økonomiske afmatning.

– Vi er glade for og stolte af vores flotte 2008-resultat, ikke mindst i lyset af den øgede konkurrence fra SAS og Air Iceland over Atlanten og den globale økonomiske krise, der har givet store problemer for mange andre i vores branche,” siger Air Greenlands administrerende direktør Michael Binzer.

Det er hovedsageligt en usædvanligt stor charterefterspørgsel både i og uden for Grønland, der har medvirket til årets resultat. Derudover tilskrives succesen også den detaljerede femårige strategiplan, som Air Greenlands bestyrelse vedtog i 2007.

– Strategiplanen har været den overordnede ledetråd for Air Greenlands arbejde i hele 2008, og vi kan nu se, at mange af initiativerne virker efter hensigten. Der er kommet endnu mere fokus på omkostningsniveauet, en forstærket salgsorganisation kan mærkes og så videre, forklarer Julia Pars, bestyrelsesformand i Air Greenland.

Billigere billetter

Air Greenland har valgt at bruge en stor del af overskuddet på at tilbyde kunderne en række ekstra billige rejser henover sommersæsonen. 4000 pladser blev sat til salg i perioden mellem 1. maj til 30. september til kampagnepriser fra eksempelvis 5197 kroner inklusive afgifter for en returrejse København-Nuuk.

– Det har været magtpålgende for bestyrelsen, at en del af selskabets flotte overskud kanaliseres tilbage til kunderne i form af priskampagner. Det kan samtidig medvirke til at stimulere efterspørgslen efter rejser til, fra og i Grønland, siger Julia Pars.

Deluxus

KAL Siulersuisunut siulittaasoq Julia Pars.

DK Bestyrelsesformand Julia Pars.

GB Chairwoman of the Board, Julia Pars.

Morten Rasmussen/Minimakers

KAL Air Greenlandip timmisartorsua Boeing 757 Europap kujasissuanut attartomeqarluni angalareerluni Kastrupip mittarfianut mittoq.

DK Air Greenlands Boeing 757 lander i Kastrup Lufthavn efter en chartertur sydpå i Europa.

GB Air Greenland's Boeing 757 landing at Kastrup Airport after a charter flight to southern Europe.

Fine Profit – Once Again

There was some turbulence at Air Greenland's annual general meeting. For a few days, there was doubt as to who was going to fill the position of chairman of the board, but in the end it was clear that Julia Pars could continue in the position.

"I am so pleased that I have been given the opportunity to continue my work with Air Greenland. I have always been ready for this and I have the desire and energy to lead the company onwards towards the five-year strategy's target of being a commercially-oriented company which is willing to make investments," says a happy Julia Pars, who is now in her third year as chairman of the board.

In addition to the Greenland Home Rule representatives Julia Pars and Bjarne Eklund, the board consists of the Danish government's representatives Mads Kofod and Lars Tybjerg, SAS's new representative Lars Lindgrén and three employee representatives, Claus Motzfeldt, Elisabeth Fisker and Niels C. Frederiksen, of which the two last-mentioned are new to the board.

Fine Profit – in a Time Crisis

Air Greenland was once again able to present a fine financial report at the annual general meeting. The group made a profit in 2008 of DKK 83.1 mill. before tax and DKK 56.7 mill. after tax. This is almost DKK 11 mill. better (before tax) than last year and should be viewed in the light of tough times for the airline industry, which is suffering to a high degree under the global financial depression.

"We are happy and proud of our fine result for 2008, not least seen in the light of the increased competition from SAS and Air Iceland across the Atlantic and the global economic crisis which has caused great problems for many others in our branch," says Air Greenland's CEO, Michael Binzer.

It was mainly an unusually high demand for charter, both in and outside Greenland, which contributed to the profits for the year. Furthermore, the success can also be attributed to the comprehensive five-year strategy adopted by Air Greenland's board in 2007.

"This strategy has been the overall indicator for Air Greenland's work throughout the whole of 2008 and we can now see that many of the initiatives are working according to plan. There is more focus on cost levels and a noticeably strengthened sales organization etc.," explains Julia Pars, chairman of Air Greenland's board.

CheaperFares

Air Greenland has chosen to use a large part of the profits to offer customers a series of cheap flights during the summer season. 4000 seats have been on sale between May 1st and September 30th at campaign prices from DKK 5197 incl. taxes for a return trip between Copenhagen and Nuuk.

"It is very important to the board that part of the company's excellent profit be channelled back to the customers in the form of price campaigns. At the same time, this can stimulate demand for trips to/from and within Greenland," says Julia Pars.

AUGUST

WEDDING DAZE

KALAALLIT NUNAANNUT / TIL GRØNLAND / FROM DENMARK TO GREENLAND

Arnamik naapingnisaannarsimasamik peqateqarluni katissimasutut aap-pariineq ingerlalluartinneqarsinnaava? Andersson nuliarsarumavoq tamanalu tupaallaatissatut pissaaq. Taalliorsimavoq, neriniartarfimmiippot kusanartumi, Anderssonilu Amoritut atisalersorsimavoq – tightseqarluni inngilitullu suloqarluni! Aap, nuliarsarfiginiagaa tupaallatsitaavoq. Ima tupaallatsitaatigaluni tuparujussuarnerminik toqquteqarluni. Ukioq ataaseq qaangiummat Anderssonip qimagaanini suli qaangivissimangilaa, ikinngutiniilu peqatigalugu ajugaaniunnermi ingasattajaartumi arnamut takusaminut siullermut nuliarsarpoq – taannalu uissuummissutaasumik angerpoq.

Kan man få et ægteskab til at fungere med en pige, man aldrig har mødt? Andersson vil fri til sin kæreste, og det skal være en overraskelse. Han har skrevet et digt, de er på fin restaurant, og Andersson er klædt ud som Amor selv – med tights og englevinger! Ja, hun bliver overrasket. Faktisk så meget, at hun dør af chok! Et år efter er Andersson dårligt kommet sig over tabet, og i et sindssygt væddemål med en kammerat frier han til den første pige, han ser – som meget overraskende siger ja.

Wedding Daze is a comedy that shows us that love has nothing to do with perfection. After losing the woman of his dreams, Anderson is convinced he'll never fall in love again. But at the urging of his best friend, he spontaneously proposes to a dissatisfied waitress named Katie and an innocent dare evolves into the kind of love that both have been looking for all along.

SWING VOTE

KALAALLIT NUNAANNIIT / FRA GRØNLAND / FROM GREENLAND TO DENMARK

Angut ataaseq. Taasineq ataaseq. Ajornartorsiuterpassuit! Ukioq tassaavoq 2004 Amerikamilu præsidentissarsiorluni qinersinerup qanoq inerneqarnissaanut angut ataasiinnaq apeqqutaalerpoq: Suliffeqanngitsoq inuunermik nuannarisalik Bud, politikimik sianigisaqanngilluinnartoq! Taasineqaalajangiisuusoq pissarsiariumallugu qinigassanngortittut qanoq annertutigisumik iliuuseqarusus-sappat? Akerlianillu Bud sumik pissarserusuppa? "Swing Vote" nunarsuarmi angutit pissaaneqarnerpaartaat toqqarneqassatillugu qanoq ajutoortigisoqarsinnaaneramik quiasaarusiaavoq ullutsinnut attuumassuteqarlunartoq.

Én mand. Én stemme. Mange problemer! Året er 2004 og udfaldet af det amerikanske præsidentvalg afhænger af én eneste mand: Den arbejdsløse livsnyder Bud, der intet aner om politik! Hvor langt vil kandidaterne gå for at vinde den afgørende stemme? Og hvad vil Bud have til gengæld? "Swing Vote" er en højaktuel komedie om, hvor galt det kan gå, når verdens mægtigste mand skal udpeges.

Kevin Costner stars as Bud Johnson, who is coasting through a life that has passed him by, except for the one bright spot in his precocious, over-achieving twelve-year old daughter, Molly. She takes care of them both, until one moment on Election Day, when she accidentally sets off a chain of events, which culminates in the presidential election coming down to one vote, her dad's.

SEPTEMBER

HAPPY-GO-LUCKY

KALAALLIT NUNAANNUT / TIL GRØNLAND / FROM DENMARK TO GREENLAND

 Meeqqerivimmi ilinniartitsisoq Poppy naammattorsuarmik sapiissuseqarlunilu inuunermik nuannarisqaqpoq naapitanilu tamaasa ikiortarpai. Tamanna meeqqat ikinngutaasalu iluaqtigilluarpaat. Ullut ilaanni biilersinnaanermut allagartartaarnarluni aalajangerpoq, tamatumani inuunermut isumalluartumik isiginnittaaseqarnera pimoorullugu misilinneqalerpoq, tassami paasinarsivoq biilersinnaanermut ilinniartitsisoq ingasattumik pissuseqartoq.

 Børnehaveklasselæreren Poppy har gå-på-mod og livsglæde i overflod og hun hjælper alle på sin vej. Det nyder både børn og veninder godt af. En dag beslutter hun at tage kørekort, og her kommer hendes positive livsindstilling virkelig på en prøve, for kørelæreren viser sig at være mere manisk end hvad godt er.

 Poppy Cross is happy-go-lucky. She's a conscientious and exuberant primary-school teacher, flatmates with Zoe, her long-time friend. In this slice of life story, we watch her take driving lessons from Scott, a dour and tightly-wound instructor, take classes in flamenco dance from a fiery Spaniard, encounter a tramp in the night, and sort out a student's aggressive behaviour with a social worker's help. What is the root of happiness?

DEATH DEFYING ACTS

KALAALLIT NUNAANNIIT / FRA GRØNLAND / FROM GREENLAND TO DENMARK

 Asanninneq allaat nunarsuarmi aniguiallamassuit pingaarnersaannut qaangeruminaassinnaavoq... Angakkuartartoq Harry Houdini arnaminut toqoersumut attaveqarsinnaasumut \$10.000-inik akissarsiassaqtitsiumalluni neriorsuvoq. Peqquserluttartup Mary McGarviep akissarsiassat pissarsiariumavai, Houdinimilli naapitsinera ilimagisaanit allaanerulluinnartumik inerneqalerpoq.

 Selv for verdens største udbryderkonge kan kærligheden være svær at slippe ud af... Magikeren Harry Houdini udlover en dusør på \$10.000 til den, der kan komme i kontakt med hans afdøde mor. Svindleren Mary McGarvie vil have fat i dusøren, men hendes møde med Houdini udvikler sig helt anderledes, end hun havde forventet!

 During Harry Houdini's tour of Britain in 1926, the master escapologist enters into a passionate affair with a Scottish psychic. The psychic and her daughter attempt to connect Houdini during a highly publicized séance to contact his mother whose death has haunted him for many years. However all does not go according to the plan...

Timmisartukkut nassiussineq	Nassiussat apuutivillugit isumagisarpagut
Umiarsuakkut nassiussineq	Uppernarsaatissat allagartaat suliarisarpagut
Umiarsuakkut/timmisartukkut	Timmisartukkuinnaq nassiussinermi akikinnerusumik periarfissiivugut
Umiarsualivinni kiffartuussineq	Kilisaatit aamma umiarsuit takornarianik angallassisut kiffartuuttarpagut

Nuuk
tel.: +299 34 92 90
fax: +299 34 92 89

Aalborg
tel.: +45 99 30 32 27
fax: +45 99 30 30 90

København
tel.: +45 32 50 27 33
fax: +45 32 50 27 69

The Bank of Greenland has great expertise and many years' experience in servicing the Greenland business sector. Therefore, we are able to provide competent advising and we have a keen appreciation of business in Greenland no matter what trade and geography we are dealing with.

We can help your company with almost any need, - it could be:

- Production financing
- Plant financing for buildings and working plants
- Yield optimization of surplus available funds
- Cash Management
- Foreign business
- Guarantees

Tel.: +299 70 1234
www.banken.gl

We look forward to welcoming you.

Bergans
OF NORWAY

1908
2008
A CENTURY OF ADVENTURE

TØJ-eksperten i Nuuk, Knud Pedersen i Ilulissat, Polarmagasinet i Sisimiut, Polarmagasinet i Narsaq, Arnarsu i Qaqortoq, Rita sport i Maniitsoq, Anuni i Aasiaat, Tuvika i Nanortalik, Butik 70 i Uummannaq

MUSIC

MUSIC ON FLIGHTS BETWEEN GREENLAND AND DENMARK

CHANNEL 1

Eqqissisimaarnartut · Roligt · Relax
Koop Waltz For Koop-Decadance, Schiller Das Glockenspiel-Decadance, Kruder & Dorfmeister Bedroom Rockers-Decadance, Carl Vega Stand Firm-Decadance, The Thrillseekers Dreaming Of You-Decadance, 110 Rapture-Decadance, Justin Berry Himalayan Journey-Focus, Body & Soul Solar-Relax, Stephen North Sweet Seduction-Focus, John Dennon Two Times Tabla-Focus.

CHANNEL 2

Sallaatsut · Blød rock · Soft
Compassion Art There Is Always A Song, Jools Holland & Louise Marshall I Went By, Ronan Keating Time After Time, Bruce Springsteen The Wrestler, A Camp Stronger Than Jesus, Celine Dion My Love, Leon Jackson Stargazing, Nitin Sawhney feat. Paul McCartney My Soul, Sara Watkins Too Much, The Barker Band I Don't Wanna Remember, The Radiohooligans feat. AME Happy Valentine, Lisa Ekdhall Give Me That Slow Knowing Smile, Natasha Bedingfield Again, Melody Gardot Who Will Comfort Me, Barry Manilow Open Arms, Dido It Comes And It Goes, Eva Cassidy My Love, James Blunt Love, Love.

CHANNEL 5

Qangatuu · Klassisk · Classic
James Rhodes Piano, Johan Sebastian Bach, French Suite No 5 In G BWV 816. Il Giardino Armonico, Viaggio Musicale – Italian music of 17th Century. Merula Tarquinio-Giaccona, Castello Dario - Sonata IV, Fontana Giovanni Battista - Sonata XV, Marini Biagio - Sonata sopra - la Monica. Monica Groop Soprano, from CD "Arie Amoroso", Ostrobothnian Chamber Orchestra, Conductor: Juha

Kangas, George Friedrich Händel, Stå nell'Ircana (Alcina), Va tacito e nascosto, (Giulio Cesare), Dopo notte (Ariodante). Giovanni Martini, Plaisir d'amour, Giovanni Paisiello, Nel cor più non mi sento. Liv Glaser Piano, Lyrisk vandring med Greig. Det var en gang, Gangar, Sommerflugl, Nottuno, Folkeviser, Halling, Gjøtergut, Gade, Ensom vandrer.

CHANNEL 6

Pop-imi nuannarineqarnerpaat

Pop hits

Jill Johnson Top of the world, Boogaloo Stu Hammer To Fall, Røyksopp feat. Robyn The Girl And The Robot, Lily Allen Not Fair, Pet Shop Boys Did You See Me Coming, Alcazar Stay The Night, Just Jack Embers, Lasgo Gone, Waldo's People Lose Control, The Rasmus Livin' In A World Without You, Glasvegas Flowers & Football Tops, The Asteroids Galaxy, The Sun Ain't Shining No More, Paul Carrack No Doubt About It, Oasis Falling Down, Xamina The Deeds And The Damage, Annie Lennox Shining Light, Per Gessle Silly Really, Chris Lake feat. Nastala If You Knew, Nat King Cole feat. Cee-lo Lush Life, Saint Etienne Method Of Modern Love, September Can't Get Over, Britney Spears If U Seek, Girls Aloud Untouchable, Sander Van Doorn vs. Robbie Williams Close My Eyes, The Cheetah Girls Cheetah Love, Alesha Dixon The Boy Does Nothing.

CHANNEL 7

Rock

Glasvegas Flowers & Football Tops, Howling Bells Into The Chaos, King Charles Time Of Eternity, AC/DC Anything Goes, Jon Allen Young Man's Blues, The Asteroids Galaxy Tour, The Sun Ain't Shining No More, White Lies Farewell To The Fairground, The Tunic

Shine O, Karima Francis Again, Red Light Company Arts & Crafts, Screaming Lights Phenomena, Gary Go Open Arms, The Script Talk You Down, Attic Lights I Could Be So Good For You, Excile Parade Heart Into Suicide, The Ettes No Home, Twisted Wheel We Are Us, Shortwave Fade Too Late To Tell.

CHANNEL 8

Danmarkimi nuannarineqarnerpaat
Danske favoritter

Danish favourites

Brink I Believe Again, BandetDanmark I dit hjerte, Nik & Jay Endnu en, Mikael Simpson Inden du falder i søvn, Stephan Grabowski Åben dine hænder, Mette Kirkegaard Din benzin, Tørfisk Landet i nordvest, Dræsinebanden Min X-Factor, Medina Kun for mig, Infernal Electric Light, Jeppe Lucky Boy, Trine Jeppsen I Never Fall In Love Again, Claus Christensen Big Bang Baby, Sukkerchok Det det, Johnny Deluxe Sindsyg, Christina Undhjem Underneath My Skin, Hera Björk Someday, Marie Carmen Koppel Crying Out Your Name, Jimmy Jørgensen Alice In The Wonderland.

CHANNEL 9

60-70-80

Osibisa Sunshine Day, Chris Rea Sweet Summer Day, Glenn Frey Long Hot Summer, Daryl Braithwait One summer, Agnetha Fältskog The Heat Is On, Frank Sinatra On the Sunny Side of the Street, Joe Cocker Summer In The City, Joni Mitchell Sunny Sunday, Mungo Jerry In The Summertime, Steve Miller When the Sunny Gets Blue, The Beach Boys All Summer Long, The Kinks Sunny Afternoon, The Style Council Long Hot Summer, Caecilie Norby Summertime, Belinda Carlisle Summer Rain, Manhattan Transfer Hot Fun in the Summertime.

CHANNEL 10

Meeqqanut

Børnekanalen · Children

Karius og Baktus, Af Thorbjørn Egner Hørespill med sang og musik i fire akter.

CHANNEL 11

Kanali sallaatsoq

Den bløde kanal

The soft channel

Hans Lange Inuuneq Ingerlaqqis-savoq, SUME Naluara Ilisimanera, Arctic Spirits Uumassuseqalerlutit, Peand-eL Isitit Qqaluttuassaaqisut, ULO Sinnattoraangama Takusarpagit, Anda Uldum Ajjajjaa, Taaq Erseqqarissiq, Angu Is It God, Tupaarnaq Taamani, Nina Tarrillersoq Seqineq, Alter Me You're Crazy, Naneruag Naluara, HEJ Seqinersuq.

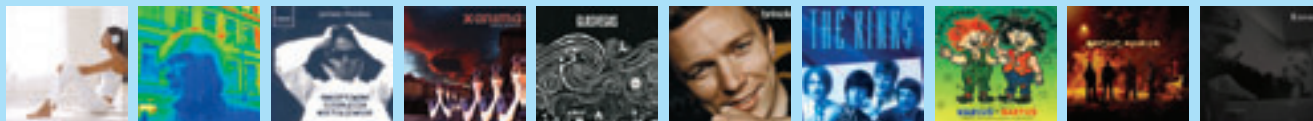
CHANNEL 12

Kanali eqeersimaartoq

Den friske kanal

The lively channel

Rasmus Lyberth Famma Famma, HEJ Attataasannuag, Peand-eL Suli Maannamut, Arctic Spirits Tusakkat, Nuutit Ataatsimit, Nuunoq Project Paasinngisat Nalunartoq, Serrat Ullumikkut, Kimmernaq Uummatigaasiit, Inuk Soorlu Timmisog, Issarnerit Inuulluarit Asasara, Zikaza Seqinersuup Inui, Ole Kristiansen Nalorsittaarutut, Qarsoq Ikioqqugaluarpunga.

Timmisartumut tikilluarit

Velkommen ombord

Welcome on Board

 Timmisartup iluata aaqjissuunerani ilaasutta angalanerminni toqqissisimallutik qasuernartumillu angalanissaat pingaartillugu sulinuteqarsimavugut.

- Timmisartumi ilaasut ilorrisimaarnissaannut naatsorsuussanik tippeqarlunilu akiseqarpoq – timmisartumi saqisunut apeqqutigikkitt.
- Nanoq Classimi ilaasut angalanerminni atugassanik ataatsimoortunik tunineqartarput makkunanna imaqartunik: kigutigissaatit taakkulu qaqorsaa-titaat, alersit, siutinut simissat, skuunut qillaris-saat, sinissatilluni "isaruaasat" amermut tarnut siggunnullu tarnut.
- Timmisartumi aamma atuagassanik assigiinngitsunik nutaarsiassanillu peqarpoq.

 Ved indretningen af flyet har vi lagt stor vægt på komforten for vores passagerer, så flyvningen bliver så god og afslappende en oplevelse som muligt.

- For Deres komfort findes tæpper og puder på vore fly – spørg kabinpersonalet.
- Til vore Nanoq Class passagerer er der et rejse-sæt.
- Dette sæt indeholder tandbørste, tandpasta, sokker, ørepropper, skopudser, sovemaske, lotion og læbepomade.
- Som en ekstra service har vi også blade og aviser ombord.

 When we outfitted our aircraft, we put a great deal of emphasis on the comfort of our passengers so their flight would be as comfortable and relaxing as possible.

- Blankets and pillows are available on board for your comfort – please ask a cabin attendant.
- Our Nanoq Class passengers receive an amenity kit.
- The kit contains a dental kit, socks, earplugs, shoeshine, eye shades, lotion and lip salve.
- Our service on board includes a selection of magazines and newspapers.

ILITERSUUTIT MAKKU

AIRBUS 330-200-MUT ATUUPPUT

Ikitsissut issiaviup ikusiffianiippoq. Ikitsissut nipi-lersukkanut kanalinut quliusunut imaluunniit video-kanalimut nuutsissutigisnaavaat, nipittortaatitut atorlugu, atuarnermi qulleeqqamut ikitsissutigalugu aammalu saqisunik aggeqqusissutigalugu. Ikitsissut attataasaq sisamanik teqeqqulik qorsuk ajal-lugu peerneqartarpoq, attataasarlum ammalortoq qorsuk tuujutigalugu inisseqqinnetarluni.

FØLGENDE VEJLEDNINGER ER

GÆLDENDE FOR VOR AIRBUS 330-200

Fjernbetjeningen findes på siden af armlænet. Med fjernbetjeningen kan du: skifte mellem lyd på musik- og videokanal, vælge mellem 10 musikkkanaler, regulere lydstyrke, tænde for læselys samt tilkalde betjening. Fjernbetjeningen frigøres ved at trykke på den firkantede grønne knap. Den sættes tilbage ved at trykke på den runde og den grønne knap på samme tid.

THE FOLLOWING INFORMATION

– APPLIES TO OUR AIRBUS 330-200

The remote control is stowed in the side of the armrest. The remote control is used to select the music and video channels, to choose between 10 music channels, to adjust the volume, to turn the reading light on and to call for service. The remote control is released by pushing the square, green button and it is stowed by simultaneously pressing the round, green button.

- 1 Mode: video-mut (vid) nipi-lersukanullu (aud) nuutsissut/Mode: Skift mellem lyd på video (vid) og musikkkanal (aud)/Mode: Select video (vid) or music channels (aud)
- 2 Atuarnermi qulluip ikittaataa-qamittaataa/Tænd-sluk for læselys/On-off for reading light
- 3 Nipi-lersukkanut nuuttaat/Skift mellem musikkkanalerne/Selecting audio channels
- 4 Nipaanut aaqjissuut/Justering af volumen/Adjusting volume
- 5 Saqisunik aggeqqusissut/Tilkald kabinpersonalet/Calling for service

TIMMISARTUMI INISSANI NALINGINNARNI ISSIAVIIT

Issiaviup ikusiffiata sinaani attataasat ammalortut marluk atorlugit issiaviup inissisimanagera allangortissinnaavat.

SÆDER PÅ ØKONOMIKLASSE

Du kan regulere indstillingen på dit sæde ved hjælp af de to runde knapper på siden af dit armlæn.

SEATING IN ECONOMY CLASS

You can adjust your seat with the two round buttons on the side of your armrest.

NANOQ CLASSIMI TUSARNAARUTIT

Tusarnaarutit nipip pitsaassusaa pitsaanerulersin-niarlugu nipiliorpalummut nipikillisaatitaqarput. Tusarnaarutit minnissaq sioqqullugu katersorneqartarput.

HOVEDTELEFONER PÅ NANOQ CLASS

Hovedtelefonerne er med indbygget støjdæmpning for at forbedre lyd-kvaliteten. Hovedtelefonerne bliver indsamlet inden landing.

HEADSET IN NANOQ CLASS

The headsets are with noise reduction to give better sound quality. The headsets will be collected before landing.

NANOQ CLASSIMI ISIGINNAARUT

Isiginnaarut issiaviup ikusittarfianiippoq: ikusifiup qulaatungaa sanimut kiviguk, attataasarlu aappaluttoq toorlugu isiginnaarut kivillugu saqqummersillugu. Isiginnaarut sammivinnut marlunnut nikisinneqarsinnaavoq, tassa siumut utimullu aammalu sanimut, taamaasilluni qullit tarraat ajoqutiginagit isiginnaartoqarsinnaavoq. Nipaalu isiginnaarummi attataasat marluk + -mik aamma -mik nalunaqaqtallit atorlugit aaqqissorneqassaaq.

SKÆRM PÅ NANOQ CLASS

Videoskærmen findes i armlænet: Løft armlænets overdel til siden og tryk på den røde knap for at få skærmen frigjort. Derefter kan den trækkes op. Skærmen kan justeres i to retninger, frem/tilbage og til siden, for at undgå gene-

rende refleksioner. Lyden justeres på skærmen ved de to knapper angivet med + og - eller fra fjernbetjeningen.

SCREEN IN NANOQ CLASS

The video screen is found in the armrest: Lift the top of the armrest to the side and press the red button to release the screen. It may then be pulled up. The screen can be adjusted in two directions, back/forward and to the side, to avoid reflections. The volume can be adjusted on the screen with the two + and - buttons or from the remote control.

NANOQ CLASSIMI NERRIVIK

Nerrivik ikusiffiup iluaniippoq: Ikusiffiup qulaatungaa kiviguk, nerrivillu qaqqillugu. Nerrivik patitinneqarsinnaavoq assigiingitsunik marlunik angissuseqalerluni. Issialluarnissat eqqarsaatigalugu nerrivik siumut tunummulluunniit nikisinneqarsinnaavoq issiavinniillu nikuissaguit sanimut illuartinneqarsinnaalluni.

BORD PÅ NANOQ CLASS

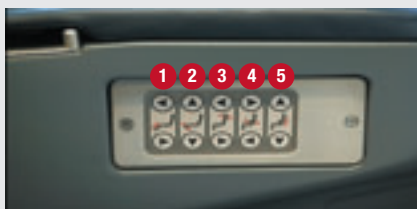
Bordet findes i armlænet: Løft armlænets overdel til siden og træk bordet op. Bordet kan foldes, så det har to størrelser. Af hensyn til din komfort kan bordet trækkes frem og tilbage samt drejes, så du nemt kan forlade dit sæde.

TABLE IN NANOQ CLASS

The table is found in the armrest: Lift the top of the armrest to the side and pull the table up. The table can be folded, so it has two sizes. For your comfort, the table can be pulled back and forward and also turned, so it is easier for you to leave your seat.

NANOQ CLASSIMI ISSIAVIIT

Issiaviup ikusiffianiippoq issiaviup inissisimaneranut aaqqiissut. Tassani nissunut ikorfap allangortittarfia, pukusummut tunummullu iigarfiup aammalu issiaviup iigarfiata iluarsisaatai aaqqissinnaavatit.

SEATING IN NANOQ CLASS

The panel where you can adjust your seat is on the side of the armrest. You can adjust the leg-rest, headrest and backrest as well as the inclination of the backrest.

- 1 Nissunut ikorfap siumut kingumullu nikisittaataa/ Benstøtte frem og tilbage/ Leg-rest back and forward
- 2 Nissunut ikorfap qummut amnullu nikisittaataa/Benstøtte op og ned/Leg-rest up and down
- 3 Pukusummut iigarfiup siumut tunummullu nikisittaataa/ Nakkestøtte frem og tilbage/ Headrest back and forward
- 4 Tunumut iigarfiup pullattakkap aallartittaataa/Aktivering af oppustelig rygstøtte/ Activation of inflatable backrest
- 5 Issiaviup iigarfiata qummut amnullu nikisittaataa/Justering af rygstøtte op og ned/Adjustment up and down of backrest

SÆDER PÅ NANOQ CLASS

På siden af armlænet finder du panelet, hvorfra du kan ændre dit sædes indstilling. Du kan her justere benstøtte, nakkestøtte og rygstøtte samt ændre ryglænets position.

Siunnersuutit pitsaasut ingerlaartilluni atugassat

Gode råd undervejs

Good Advice When Flying

IMERLUARNISSAT EQQAAMAJUK

Pisariaqarlunnarpoq ingerlaarnermi sapinngisamik imerluarnissat. (Uku quinartut pinnagit: imigassaq aalakoornartulik, kaffi tiilu). Ingerlaarnermi arlalerarluta imermik juice-millunniit piumasunut neqeroortarpugut – periarfissarlu tamanna atorluuqqarpur timivit imermik amigaateqalinninnissaa qulakkeerniarlugu.

AALALAARNISSAT EQQAAMAJUK

Ingerlaarnermi timip nukiisa sukaqattaarnissaat, nissut taliillu peqeqattaarnissaat tasisaalaartarnissarlu pisariaqarpoq – soorlu akunnermut ataasiarluni minutsini tallimani. Ajornanngippat nikuilaarlutit issiaviit akornisigut uteqattaalaarsinnaavutit. Ilaasulli allat sulisullu ajoqusersornaveersaarlugit.

ILUAALLIORPIT?

Ingerlaarnermi iluaalluilissagaluaruit ingerlaannaq timmisartumi sulisut saaffigissavatit, taakkumi sapinngisartik tamaat atorlugu ilaasutta qasuersimallutik peqqillutillu ornitaminnut apuunnissaat isumagisussaavaat.

HUSK AT DRIKKE VÆSKE

Det er vigtigt, at du indtager en rigelig mængde væske undervejs (alkohol, kaffe og te tæller ikke med, da disse er vanddrivende). Vi tilbyder vand og juice flere gange undervejs – tag endelig imod vores tilbud, som vil være med til at holde din væskebalance i orden.

HUSK AT RØRE DIG

Det er en god idé at lave små spænde-, bøje- og strækøvelser med arme og ben undervejs – gerne i 5 minutter hver time. Hvis det er muligt, så rejs dig og gå evt. lidt frem og tilbage i mellemgangen. Men vis venligst hensyn til de øvrige passagerer og personalet.

UTILPAS?

Hvis du føler dig det mindste utilpas undervejs, så kontakt venligst vores kabinepersonale med det samme – de vil gøre alt for, at alle vores passagerer ankommer friske og veloplagte til deres bestemmelsessted.

REMEMBER TO DRINK

PLENTY OF FLUIDS

It is important to drink plenty of fluids when flying (alcohol, coffee and tea don't count, as these are diuretic.) Please take advantage of the repeated offers of water and juice during the flight, as this will help prevent dehydration.

REMEMBER TO MOVE AND STRETCH

It is a good idea to spend five minutes bending and stretching your arms and legs, and increase circulation in your feet by moving your toes up and down. If possible, get up and walk up and down the aisle. But please show consideration to your fellow passengers and the cabin attendants.

NOT FEELING WELL?

If you feel unwell in any way, please contact our cabin personnel at once. Our cabin attendants will do their best to ensure that all our passengers arrive at their destination in good shape.

Isumannaallisaanermik pissuteqartumik sulisugut pisinnaatitaapput pisariaqartilugu imigassallernermi inummut ataatsimut marluinnarnik sassaallisarnissamut. Imigassat aalakoornartullit nammineq nassatat timmisar-tuutitsinni imequsaanngillat.

Af sikkerhedsmæssige årsager er vort personale autoriseret til i visse tilfælde at begrænse servering af alkoholiske drikke til pr. person. Det er endvidere ikke tilladt at drikke medbragte alkoholiske drikke ombord på vores fly.

Please note that crew members are authorised to limit alcoholic drinks to two per person due to safety on board. It is prohibited to consume your own duty free alcoholic beverages on board our flights.

Newly renovated 3-star hotel
with authentic Greenlandic flair
and modern conference facilities
in South Greenland's friendliest and most colorful town

☆☆☆ **Hotel Qaqortoq**

Hotel Qaqortoq ApS
"Your home - away from home."

Hotel Qaqortoq
P. O. Box 509 3920 Qaqortoq
Tel. + 299-64 22 82 Fax: + 299-64 12 34
www.hotel-qaqortoq.gl mail@hotel-qaqortoq.gl

NextJobGreenland

www.nextjobgreenland.gl

til dig og dine søgende kolleger
i Danmark eller i Greenland

- hotellet i centrum
- 45 værelser
- 9 hotel lejligheder
- Restaurant Hvide Falk
- Thairestaurant Lotus
- Pub Falkereden

HVF
HOTEL HVIDE FALK

Postboks 20, 3952 Ilulissat
Telefon: +299 943343 • fax: +299 943508
www.hotelhvidefalk.dk
e-mail: reception@hotelhvidefalk.dk

Støt læger uden grænser

PILGRIM
DANISH DESIGN

STYX

medlem af interflora Danmark

Vi har åbent alle ugens 7 dage fra kl. 10-18

Aqqusinersuaq 12
Box 920
3900 Nuuk
tel 323088
fax 325188
www.nivi.gl

Nivi A/S

Nammineq timmisartuutit

EGEN FLYFLÅDE FLEET

AIRBUS 330-200

Number: 1
Max. no of seats: 245
Average speed km/t: 870
Max. altitude m: 13,666
Max. take-off weight kg: 230,000
Max. range km: 10,500
Length m: 58.37
Wingspan m: 60.3
Engines: 2 pcs. Pratt & Whitney

BOEING 757-200

Number: 1
Max. no of seats: 200
Average speed km/t: 860
Max. altitude m: 14,000
Max. take-off weight kg: 113,400
Max. range km: 7,315
Length m: 47.3
Wingspan m: 38.0
Engines: 2 pcs. Rolls Royce

DHC-7 (DASH-7)

Number: 6
Max. no of seats: 50
Average speed km/t: 450
Max. altitude m: 6,200
Max. take-off weight kg: 20,000
Max. range km: 2,300
Length m: 24.58
Wingspan m: 28.35
Engines: 4 pcs. Pratt & Whitney PT6A-50, Turbo Props
Total engine power HP: 4,480

DHC-6-300 (TWIN OTTER)

Number: 2
Max. no of seats: 18
Average speed km/t: 290
Max. altitude m: 8,113
Max. take-off weight kg: 5,700
Max. range km: 1,435
Length m: 15.77
Wingspan m: 19.81
Engines: 2 pcs. Pratt & Whitney PT6A-27, Turbo Props
Total engine power HP: 1,240

BEECH SUPER KING AIR 200

Number: 1
Max. no of seats: 7
Average speed km/t: 480
Max. altitude m: 10,670
Max. take-off weight kg: 5,700
Max. range km: 2,400
Length m: 13.4
Wingspan m: 16.6
Engines: 2 pcs. Pratt & Whitney PT6A-41
Total engine power HP: 1,700

BELL 222U

Number: 4
Max. no of seats: 8
Average speed km/h: 240
Max. take-off weight kg: 3700
Max. range km: 684
Length m (incl. rotor) m: 15,38
Rotordiameter m: 12,80
Engines: 2 pcs. Honeywell LTS 101-750C-1
Total engine power HP: 2x684

SIKORSKY S-61N

Number: 2
Max. no of seats: 25
Average speed km/t: 220
Max. altitude m: 3,650
Max. take-off weight kg: 9,300
Max. range km: 600
Length m. (excl. rotor): 18.00
Rotor diameter m: 18.9
Engines: 2 pcs. General Electric CT58-140-2
Total engine power HP: 3,000

BELL 212

Number: 4
Max. no of seats: 9
Average speed km/t: 185
Max. altitude m: 3,000
Max. take-off weight kg: 5,080
Max. range km: 370
Length m. (incl. rotor): 17.42
Rotor diameter m: 14.63
Engines: 2 pcs. Pratt & Whitney PT6T-3B
Total engine power HP: 1,800

EUROCOPTER AS-350B2 & B3

Number: 8
Max. no of seats: 5
Average speed km/h: 234
Max. altitude m: 7,000
Max. take-off weight kg: 2.250
Max. range km: 670
Length m (incl. rotor) m: 12,94
Rotordiameter m: 10,69
Engine: 1 pc. Turbomeca Arriel 1D1/2B/2B1
Total engine power HP: 732/847

FLYRUTER FLYRUTER ROUTE MAP

Qaanaaq
Pituffik Thule Air Base

Upernavik

Uummannaq

Qaarsut

Qeqertarsuaq (winter)

Aasiaat

Ilulissat

Qasigiannuit (winter)

Sisimiut

Kangerlussuaq

Maniitsoq

Nuuk

Paamiut

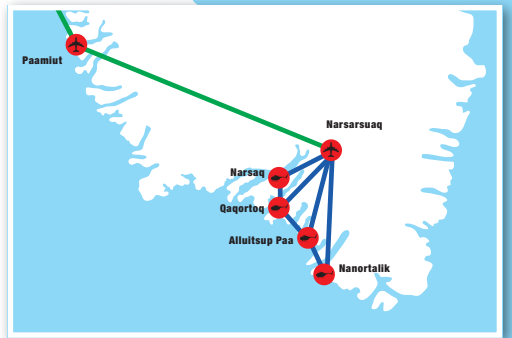
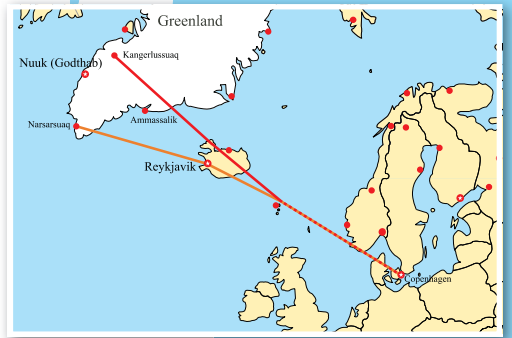
Narsarsuaq

Kulusuk

Tasiilaq

Nerlerit Inaat

Ittoqqortoormiit

København

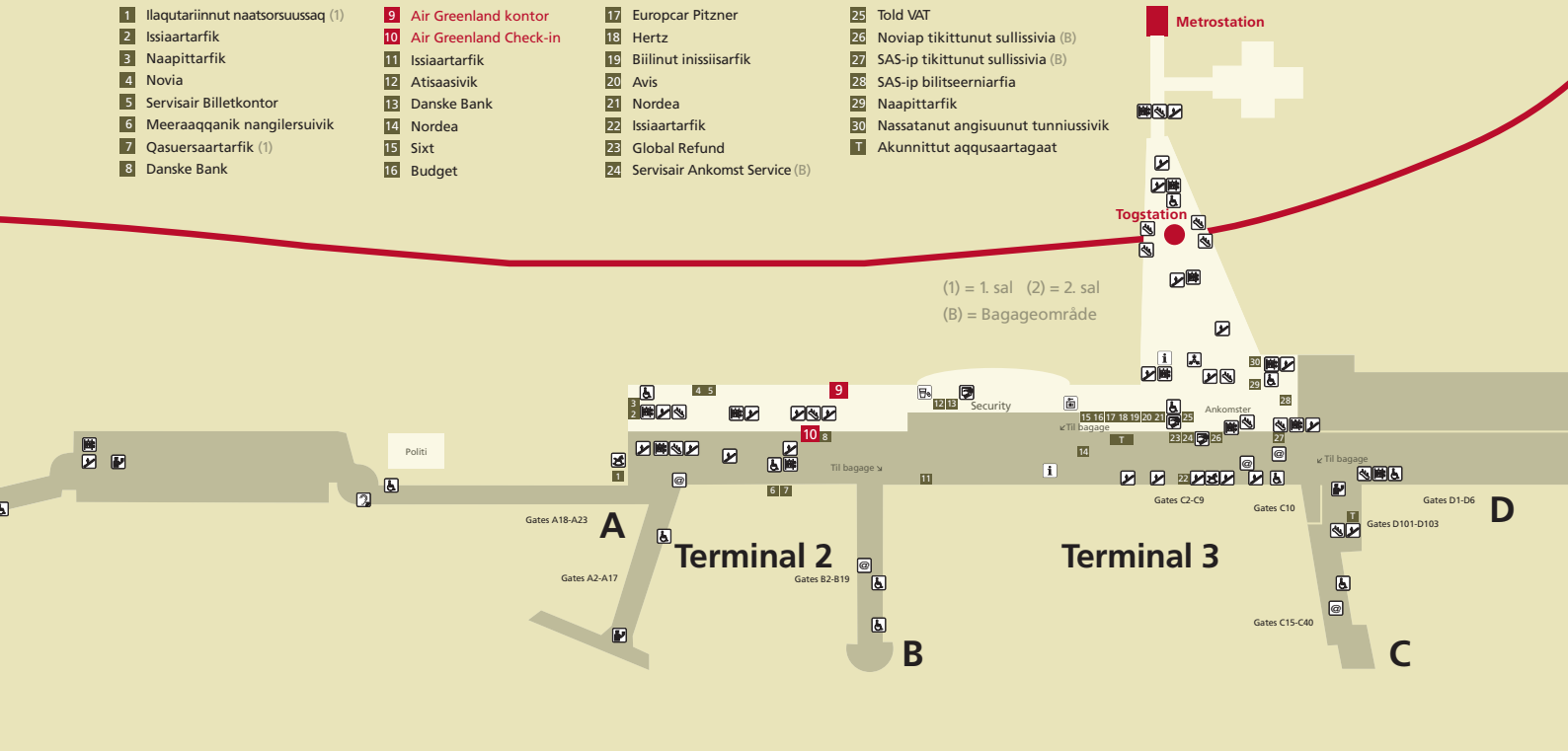
København

- = Boeing 757/Airbus 330
- = Dash 7
- = Helicopter

KØBENHAVNIP MITTARFIA KØBENHAVNS LUFTHAVN COPENHAGEN AIRPORT

Mittarfimmiittut

1 Ilaqutariinnut naatsorsuusaq (1)	9 Air Greenland kontor	17 Europcar Pitzner	25 Told VAT
2 Issiaartarfik	10 Air Greenland Check-in	18 Hertz	26 Noviap tikittunut sullissivia (B)
3 Naapittarfik	11 Issiaartarfik	19 Biilinnut inissisarfik	27 SAS-ip tikittunut sullissivia (B)
4 Novia	12 Atisaasivik	20 Avis	28 SAS-ip biiltseerniarfia
5 Servisair Billetkontor	13 Danske Bank	21 Nordea	29 Naapittarfik
6 Meeraaqqanik nangilersuivik	14 Nordea	22 Issiaartarfik	30 Nassatanut angisuunut tunniussivik
7 Qasuersaartarfik (1)	15 Sixt	23 Global Refund	1 Akunnittut aqqaartaq
8 Danske Bank	16 Budget	24 Servisair Ankomst Service (B)	

AKITSUUTEQANNGITSUMIK PISIARISINNAASAT TOLDREGLER DUTY REGULATIONS

DANMARKIMUT TIKINNERMI	KALAALLIT NUNAANNUT TIKINNERMI
Sikaritsit 200-t	Sikaritsit 200-t
Sikaavaqqat (max 3 gr. stk.) 100-t	Sikaavaqqat (max 3 gr. stk.) 100-t
Sikaat 50-t	Sikaat 50-t
Tupat 250 gr.	Tupat 250 gr.
Imigassaq kimittoq 22%-init kimittunerusoq 1 literi	Sikaritsinut imusivissat iml. immertariaannaat 200-t
Imigassaq 22%-init kimikinnerusoq 2 literi	Imigassaq kimittoq 22%-init kimittunerusoq 1 literi
Viinni 2 literi	Imigassaq 22%-init kimikinnerusoq 2 literi
Immiaaqqat 2 literi	Viinni 15%-init kimikinnerusoq 2,25 literi
Tipigissaatit 50 gr.	Immiaaqqat 2 literi
Tipigissaatit sakkukinnerit 250 ml.	Tipigissaatit 50 gr.
Qulaani pisiat saniatigut akitsuuteqanngitsumik pisisoqarsinnaavoq katilugit 1.300 kr-it sinnernagit nalilinnik.	Tipigissaatit sakkukinnerit 250 ml.
Pisissussat ima ukioqalersimassapput:	Kaffit imaluunniit tiit 1 kg
Tupanic 17-inik	Neqi, neqinit nioqutissiat imaluunniit timmissat 5 kg
Imigassanik viinninillu 17-inik	Qulaani allattorsimasut saniatigut amerissaatit pisiarinqarsinnaapput 1.000 kr-it sinnernagu naliliit.
	Sukkulaatit mamakujuillu katillugit 2 kg.
	Pisissussat ima ukioqalersimassapput:
	Tupanic 18-inik
	Imigassanik viinninillu 18-inik

VED INDREJSE TIL DANMARK	VED INDREJSE TIL GRØNLAND
Cigaretter 200 stk.	Cigaretter 200 stk.
Cigarillos (max. 3 gr. stk.) 100 stk.	Cigarillos (max. 3 gr. stk.) 100 stk.
Cigarer 50 stk.	Cigarer 50 stk.
Røgtobak 250 gr.	Røgtobak 250 gr.
Spiritus over 22% 1 liter	Cigarettepapir eller cigarethylstre 200 stk.
Hedvin under 22% 2 liter	Spiritus over 22% 1 liter
Bordvin 2 liter	Hedvin under 22% 2 liter
Øl 2 liter	Bordvin ikke over 15% 2,25 liter
Parfume 50 gr.	Øl 2 liter
Eau de toilette 250 ml.	Parfume 50 gr.
Værdi af toldfri varer udover ovennævnte må ikke overstige DKK 1.300.	Eau de toilette 250 ml.
Alderskrav:	Kaffe eller the 1 kg
Tobak 17 år	Kød, kødvarer eller fjerkræ 5 kg
Spiritus og vin 17 år	Herudover kosmetik og andre hudplejeartikler til en samlet maksimal værdi af DKK 1.000.
	Chokolade og slik 2 kg i alt
	Alderskrav:
	Tobak 18 år
	Spiritus og vin 18 år

ENTERING DENMARK	ENTERING GREENLAND
Cigarettes 200 pcs.	Cigarettes 200 pcs.
Cigarillos (max. 3 g. a piece) 100 pcs.	Cigarillos (max. 3 gr. a piece) 100 pcs.
Cigars 50 pcs.	Cigars 50 pcs.
Rolling tobacco 250 gram	Rolling tobacco 250 grams
Spirits above 22% 1 litre	Cigarette papers 200 pcs.
Dessert wine below 22% 2 litres	Spirits above 22% 1 litre
Table wine 2 litres	Dessert wine below 22% 2 litres
Beer 2 litres	Table wine below 15% 2,25 litres
Perfume 50 grams	Beer 2 litres
Eau de toilette 250 ml.	Perfume 50 grams
In addition, other duty-free goods not exceeding DKK 1.300 total value.	Eau de toilette 250 ml.
Age limits:	Coffee or tea 1 kilo
Tobacco 17 years	Meat, meat products or poultry 5 kilo
Spirits and wine 17 years	In addition cosmetics and other toiletries for a total maximum of DKK 1.000.
	Chocolate and candy 2 kilos total
	Age limits:
	Tobacco 18 years
	Spirits and wine 18 years

Malermester
H. Nørgaard

Postboks 1885 • 3900 Nuuk
Telefon 27 12 57 • Mail: simik@greenet.gl

Luksus hotellejlighed

– i centrum af Nuuk, tæt ved restauranter og indkøbsmuligheder.
Priser pr. overnatning

1 person ..... DKK. 1.100,00
2 personer ..... DKK. 1.400,00

Kontakt Pernille Wachenschwanz
Tlf. .... +299 28 94 28
Mail: ..... lejlighed@maik.dk

Trådløs internet samt telefon

Nasdaq OMX Nordic Exchange Copenhagen "NUNA"

Exploring the mineral potential of Greenland

Maik's Corner

Byens sjoveste frisør
tlf: 31 40 05

Check også maik.dk med online tidsbestilling!

Men's Corner

Åbningstider:
Mandag 13 til 18 - Onsdag 13 til 18
Fredag 13 til 19 - Lørdag 11 til 18

tlf: 31 42 05

Kvalitetsbairtumænd

www.gjg.com

DE STØRSTE VINOPLEVELSER FINDER DU HOS

Vinslottet
GRØNLAND A/S

Industrivej 2D • 3900 Nuuk • Postboks 456
Tlf. 31 18 50 • e-mail: vinslottet@greenet.gl

unik

Box 1018 • 3900 Nuuk
Tlf. (299) 324096
Fax: (299) 322690
e-mail: unik@unik.gl
www.unik.gl

Nuersagassat • Strikkegarn
Annoraamerngit • Metervarer
Puisit amii • Sælskind
Nalunaaquttat/nalunaaqutaqqat • Ure
Pinnersaatit kuultit sølvvillu • Guld- og sølvsmykker
Timersortartut pinnattaassaat • Sportspokaler
Tiit • The

SPINDLERSBAKKE 2B • POSTBOKS 1000 • 3900 NUUK

CAFÉ SANDWICH-BAR

ÅBENT: MANDAG-FREDAG . . . 8.00-17.00
LØRDAG-SØNDAG 10.00-18.00

LEVERING AF MAD UD AF HUSET

Frokoster
Receptioner
Rejsegilder
Buffet'er m/koldt og lunt
Sejlerpakker og meget andet.

Få vores menuforslag tilsendt.

TLF. 32 15 06
FAX. 32 35 06

BILUDLEJNING

lpinvest@greennet.gl

LP-Invest
Postboks 485
Tlf. 55 77 55
Fax 32 38 55

Fra Nuussuaq 363600
Fra Qinngorput 363602
Mail: nuuktaxi@nuuktaxi.gl
www.nuuktaxi.gl
Fax: 320469

TANDLÆGE Niels Nygaard ApS
Tuapannguit 40 | Boks 240 | 3900 Nuuk
Tlf. 31 30 01 | Fax 31 30 02
mail@kigutit.gl | www.kigutit.gl

VI KAN HJÆLPE DIG MED:

- Faste regelmæssige undersøgelser
- Fyldninger
- Tandkødsbetændelse og parodontose
- Kroner
- Broer
- Proteser
- Tryklåsproteser
- Kirurgi
- Bideskinner
- Tandslid
- Blegning
- Lattergas
- Implantater:

*Med venlig hilsen
tandlæge Niels Nygaard*

Hotel Narsaq Aps. Vandrehjem Niviarsiaq

Tlf.....: +299 661290
Mobil...: +299 497728 - 497569
Fax .....: +299 661890

E-mail: hotelniv@greennet.gl
Hjemmeside: www.hotel-narsaq.com

Atlantic Music ApS

www.atlanticmusicshop.gl

Inuit Aviisiat 1861-imiilli

AG Atuagagdliutit
GRØNLANDSPØSTEN

AG katersuuf-
flissikar-
AG skal være
et samlingssted

**Immap naqqatigut
kabeli Nuummut
annguppoq**
Søkabel ankommet til Nuuk

Atuineq
Akututut aktoornuutut
aktoornuutut aktoornuutut

Forbrug
AG katersuuf-
flissikar-
AG skal være
et samlingssted

Inuusutisarsiuutit
Suktoornuutut aktoornuutut, aktoornuutut aktoornuutut, aktoornuutut aktoornuutut, aktoornuutut aktoornuutut

Erhverv
Aktoornuutut aktoornuutut, aktoornuutut aktoornuutut, aktoornuutut aktoornuutut, aktoornuutut aktoornuutut

Nuannit
Aktoornuutut aktoornuutut, aktoornuutut aktoornuutut, aktoornuutut aktoornuutut, aktoornuutut aktoornuutut

Piarsarsimassuq
Aktoornuutut aktoornuutut, aktoornuutut aktoornuutut, aktoornuutut aktoornuutut, aktoornuutut aktoornuutut

Kultur
Aktoornuutut aktoornuutut, aktoornuutut aktoornuutut, aktoornuutut aktoornuutut, aktoornuutut aktoornuutut

Timersarung
Aktoornuutut aktoornuutut, aktoornuutut aktoornuutut, aktoornuutut aktoornuutut, aktoornuutut aktoornuutut

Sport
Aktoornuutut aktoornuutut, aktoornuutut aktoornuutut, aktoornuutut aktoornuutut, aktoornuutut aktoornuutut

Piartagarleruk / Abonnement
AG-mi usassarivik ullumikkut attaveqarfigluk
Kontakt AG marketing idag
AG-mi usassarivik ullumikkut attaveqarfigluk
Kontakt AG marketing idag

TIGDIANNGUARUK!
TAG SØLUK
MED PÅEN!
YOUR PERSONAL COPY!

Avilinnit annorssut
Aktoornuutut aktoornuutut, aktoornuutut aktoornuutut, aktoornuutut aktoornuutut, aktoornuutut aktoornuutut

Umasaarutit adalinnarssut
Levende combidellamar
Umasaarutit allagarannuutit
Skilddellamar

www.ag.gl

NAQITAT grafisk produktion

Vi er en spændende og udfordrende arbejdsplads

Vi er Grønlands største og mest moderne trykkeri

- trykning
- bogbinding
- grafisk produktion

Vi har idéerne
Vi har løsningerne
Vi har vejledningen

Vi sætter tryk på tilværelsen

P. O. Box 1139 · 3900 Nuuk · Greenland
Tel +299 32 10 66 · Fax +299 32 38 66
naqitat@naqitat.gl · www.naqitat.gl

GREENLANDIC ART, HANDICRAFT AND FUR

Indaleeqqap Agqutaa 14 · P.O.Box 890 · 3900 Nuuk · Greenland
Tlf./Fax: 32 78 74 · anori@greenet.gl
OPEN 7 DAYS A WEEK

MØDESTEDET MIDTPÅ ...

HOTEL MANIITSOQ
P.O. BOX 262 • 3912 MANIITSOQ
PHONE: +299 81 30 35
FAX +299 81 33 77
EMAIL: hotelmsoq@greenet.gl

Bring back Memories of Greenland

Galleri Roar Christiansen
Et unikt udvalg af grønlandsk kunst, litografier, kunstryk, plakater, akvareller, træsnit, kobberstik, linoliumstryk, post- og kunstkort.

Gallery Roar Christiansen
A unique selection of Greenlandic art, lithographs, prints, posters, watercolours, wood carvings, copper engravings, linocuts, post- and art cards.

Se en del af vores udvalg på www.galleri.gl

See some of our selection on www.galleri.gl

På gensyn i et galleri af en anden verden.

See you in a gallery of another world.

roar christiansen
ART OF GREENLAND

Tlf +299 32 13 93 . Fax +299 32 23 93
Tuapannguit 8 . Box 348 . 3900 Nuuk
e-mail: roar.c.galleri@greenet.gl

Atuisoq

Nioqutissanik Danmarkimi pisinermi momsimek utertitsisinnaaneq!

Takuuk: www.atuisoq.gl
– Aamma sianerfigisinnaavatsigut nal. 9 - 16 akornani tlf. 32 80 33

Refusion af moms på varer, købt i Danmark!

Se: www.atuisoq.gl
– Du kan også ringe til os mellem kl. 9 og 16 på 32 80 33

NIUERNERMIK ILINNIARFIK, NUUK

KREATIVITET • KOMPETENCE • UDVIKLING • TEAMWORK

NOGLE AFVIKLER UDDANNELSER - VI UDVIKLER VIDEN

Uddannelser

TNI & TNI basis, TNI-18, NI-1, Finansuddannelsen, NI-2 Akademiuddannelserne, Vejledergrunduddannelsen og mange flere uddannelser.

Ledelsesakademiet

Mange forskellige kurser, seminarer og uddannelser indenfor ledelse, strategi, projekt og meget mere.

Kursusafdelingen

Juridisk Sagsbehandler, Skolesekretæruddannelsen, Ammaassisoq og mange flere uddannelser. Derudover, så har vi mange kurser - f.eks. kursusfag i Akademimerkonom, Iværksætteri, Økonomi, IT, Sprog og mange andre spændende kurser.

Se mere om Niuernermik Ilinniarfik, Nuuk - og se vores ledige stillinger på www.ninuuk.gl.

SULISARTUT HØJSKOLIAT

	single	double	hostel-rooms
Rooms	38	14	40
Diningroom	✓	✓	
Rooms with bath & toilets	20	2	
Rooms without bath & toilets	18	12	
Meetingrooms	✓	✓	
Conferenceroom	✓	✓	✓
Computerroom	✓	✓	
Common room	✓	✓	✓
Wireless internet	✓	✓	

MEETINGS & ACCOMODATION IN QAQORTOQ

reception@sulisartut.gl
Phone: +299 642466

Adventures in Greenland

Greenland is all about experiences for life – start exploring at:

 Greenland.com